

I

(Lagstiftningsakter)

FÖRORDNINGAR

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING (EU) 2021/947

av den 9 juni 2021

om inrättande av instrumentet för grannskapet, utvecklingssamarbete och internationellt samarbete – Europa i världen – om ändring och upphävande av beslut nr 466/2014/EU och om upphävande av förordning (EU) 2017/1601 och rådets förordning (EG, Euratom) nr 480/2009

(Text av betydelse för EES)

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artiklarna 209, 212 och 322.1,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande ⁽¹⁾,med beaktande av Regionkommitténs yttrande ⁽²⁾,med beaktande av revisionsrättens yttrande ⁽³⁾,i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet ⁽⁴⁾, och

av följande skäl:

- (1) Det allmänna målet för instrumentet för grannskapet, utvecklingssamarbete och internationellt samarbete – Europa i världen (*instrumentet*), som är ett program inom ramen för den fleråriga budgetramen, bör vara att slå vakt om och främja unionens värden, principer och grundläggande intressen i hela världen i syfte att eftersträva de mål och principer för unionens yttre åtgärder som fastställs i artiklarna 3.5, 8 och 21 i fördraget om Europeiska unionen (EU-fördraget).
- (2) I enlighet med artikel 21 i EU-fördraget ska unionen sörja för samstämmigheten mellan de olika områden som omfattas av dess yttre åtgärder och mellan dessa och övrig politik, samt verka för att säkerställa en hög grad av samarbete inom alla områden för internationella förbindelser. Det breda utbud av åtgärder som stöds av instrumentet bör bidra till de mål som anges i artikel 21.1 och 21.2 i EU-fördraget.
- (3) Unionens åtgärder bör främja respekten för och vara förankrade i internationell människorättslagstiftning, inbegripet den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna, och i internationell humanitär rätt, och bör vägledas av det faktum att alla mänskliga rättigheter är universella, odelbara samt beroende av och förbundna med varandra.

⁽¹⁾ EUT C 110, 22.3.2019, s. 163.⁽²⁾ EUT C 86, 7.3.2019, s. 295.⁽³⁾ EUT C 45, 4.2.2019, s. 1.⁽⁴⁾ Europaparlamentets ståndpunkt av den 27 mars 2019 (ännu inte offentliggjord i EUT) och rådets ståndpunkt vid första behandlingen av den 26 maj 2021 (EUT C 225, 11.6.2021, s. 1). Europaparlamentets ståndpunkt av den 8 juni 2021 (ännu inte offentliggjord i EUT).

- (4) Enligt artikel 8.1 i EU-fördraget ska unionen utveckla särskilda förbindelser med närbelägna länder i syfte att skapa ett område med välbefinnande och god grannsamhet som grundar sig på unionens värden och utmärks av nära och fredliga förbindelser som bygger på samarbete. Instrumentet är avsett att bidra till det målet.
- (5) Det främsta målet för unionens politik på området för utvecklingssamarbete, som fastställs i artikel 208 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget), är minskning och på sikt utrotning av fattigdom. Unionens politik för utvecklingssamarbete bidrar också till målen för unionens yttre åtgärder, särskilt i syfte att främja en hållbar ekonomisk, social och miljömässig utveckling i utvecklingsländerna med det primära syftet att utrota fattigdom, i enlighet med artikel 21.2 d i EU-fördraget.
- (6) Rådet ska säkerställa en konsekvent politik för utvecklingssamarbete enligt kraven i artikel 208 i EUF-fördraget. Unionen bör ta hänsyn till målen för utvecklingssamarbetet vid genomförande av politik som sannolikt kommer att påverka utvecklingsländerna, vilket kommer att vara en avgörande del av strategin för att uppnå målen för hållbar utveckling i Agenda 2030 för hållbar utveckling (*Agenda 2030*), som antogs av Förenta nationerna (FN) i september 2015. För att säkerställa en konsekvent politik för hållbar utveckling, enligt Agenda 2030, krävs att man beaktar den sammanlagda effekten av all politik avseende hållbar utveckling på alla nivåer – såväl nationellt som inom unionen, i andra länder och på global nivå.
- (7) Instrumentet bör bidra till att bevara fred, förebygga konflikter och stärka internationell säkerhet, i enlighet med artikel 21.2 c EU-fördraget.
- (8) Instrumentet bör inrättas för en period på sju år så att dess löptid anpassas till den fleråriga budgetramen för 2021–2027, som fastställs i rådets förordning (EU, Euratom) 2020/2093 ⁽⁵⁾ (*den fleråriga budgetramen 2021–2027*).
- (9) Instrumentet bör föreskriva åtgärder till stöd för unionens mål och för unionens politik för yttre åtgärder, och bygger på de åtgärder som tidigare erhållit stöd inom ramen för Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) nr 230/2014 ⁽⁶⁾, (EU) nr 232/2014 ⁽⁷⁾, (EU) nr 233/2014 ⁽⁸⁾, (EU) nr 234/2014 ⁽⁹⁾, (EU) nr 235/2014 ⁽¹⁰⁾, (EU) nr 236/2014 ⁽¹¹⁾ och (EU) 2017/1601 ⁽¹²⁾, Europaparlamentets och rådets beslut nr 466/2014/EU ⁽¹³⁾, rådets förordningar (EG, Euratom) nr 480/2009 ⁽¹⁴⁾, (Euratom) nr 237/2014 ⁽¹⁵⁾ och (EU) 2015/322 ⁽¹⁶⁾ samt elfte utvecklingsfondens interna avtal ⁽¹⁷⁾.

⁽⁵⁾ Rådets förordning (EU, Euratom) 2020/2093 av den 17 december 2020 om den fleråriga budgetramen 2021–2027 (EUT L 433 I, 22.12.2020, s. 11).

⁽⁶⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 230/2014 av den 11 mars 2014 om inrättande av ett instrument som bidrar till stabilitet och fred (EUT L 77, 15.3.2014, s. 1).

⁽⁷⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 232/2014 av den 11 mars 2014 om inrättande av ett europeiskt grannskapsinstrument (EUT L 77, 15.3.2014, s. 27).

⁽⁸⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 233/2014 av den 11 mars 2014 om upprättande av ett finansieringsinstrument för utvecklingssamarbete för perioden 2014–2020 (EUT L 77, 15.3.2014, s. 44).

⁽⁹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 234/2014 av den 11 mars 2014 om inrättande av ett partnerskapsinstrument för samarbete med tredjeländer (EUT L 77, 15.3.2014, s. 77).

⁽¹⁰⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 235/2014 av den 11 mars 2014 om inrättande av ett finansieringsinstrument för demokrati och mänskliga rättigheter i hela världen (EUT L 77, 15.3.2014, s. 85).

⁽¹¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 236/2014 av den 11 mars 2014 om fastställande av gemensamma bestämmelser och förfaranden för genomförandet av unionens instrument för finansiering av yttre åtgärder (EUT L 77, 15.3.2014, s. 95).

⁽¹²⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/1601 av den 26 september 2017 om inrättande av Europeiska fonden för hållbar utveckling (EFHU), EFHU-garantin och EFHU-garantifonden (EUT L 249, 27.9.2017, s. 1).

⁽¹³⁾ Europaparlamentets och rådets beslut nr 466/2014/EU av den 16 april 2014 om beviljande av en EU-garanti till Europeiska investeringsbanken mot förluster vid lån till och lånegarantier för projekt utanför EU (EUT L 135, 8.5.2014, s. 1).

⁽¹⁴⁾ Rådets förordning (EG, Euratom) nr 480/2009 av den 25 maj 2009 om upprättande av en garantifond för åtgärder avseende tredje land (EUT L 145, 10.6.2009, s. 10).

⁽¹⁵⁾ Rådets förordning (Euratom) nr 237/2014 av den 13 december 2013 om inrättande av ett instrument för kärnsäkerhetssamarbete (EUT L 77, 15.3.2014, s. 109).

⁽¹⁶⁾ Rådets förordning (EU) 2015/322 av den 2 mars 2015 om genomförandet av elfte Europeiska utvecklingsfonden (EUT L 58, 3.3.2015, s. 1).

⁽¹⁷⁾ Internt avtal mellan företrädarna för regeringarna i Europeiska unionens medlemsstater, församlade i rådet, om finansiering av Europeiska unionens bistånd inom den fleråriga budgetramen för perioden 2014–2020 i enlighet med AVS-EU-partnerskapsavtalet och om tilldelning av ekonomiskt stöd till de utomeuropeiska länder och territorier på vilka den fjärde delen i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt är tillämplig (EUT L 210, 6.8.2013, s. 1).

- (10) I ett globalt sammanhang syftar åtgärderna till att främja en regelbaserad och värdebaserad global ordning som har multilateralism som sin huvudprincip och FN som kärna. Agenda 2030, tillsammans med Parisavtalet som antagits inom ramen för Förenta nationernas ramkonvention om klimatförändringar ⁽¹⁸⁾ (*Parisavtalet*) och Addis Abeba-handlingsplanen från den tredje internationella konferensen om utvecklingsfinansiering (*Addis Abeba-handlingsplanen*), är det internationella samfundets svar på globala utmaningar och tendenser som rör hållbar utveckling. Med utgångspunkt i målen för hållbar utveckling är Agenda 2030 en förändringsinriktad ram för att utrota fattigdom och uppnå hållbar utveckling på global nivå. Den har universell giltighet och utgör en heltäckande gemensam ram för åtgärder som gäller för unionen, dess medlemsstater och dess partner. Den balanserar de ekonomiska, sociala och miljömässiga dimensionerna av hållbar utveckling, och beaktar de viktiga kopplingarna mellan målen och delmålen. Agenda 2030 har som mål att inte lämna någon utanför och att först nå ut till dem som ligger längst efter. Genomförandet av Agenda 2030 är tänkt att ske i nära samordning med unionens andra relevanta internationella åtaganden. Åtgärder som stöds av instrumentet bör vägledas av de principer och mål som anges i Agenda 2030, Parisavtalet och Addis Abeba-handlingsplanen, och bör bidra till att uppnå målen för hållbar utveckling. Kopplingarna mellan målen för hållbar utveckling och de integrerade åtgärder som kan skapa sidovinster och uppfylla flera olika mål på ett samstämmigt sätt utan att andra mål undergrävs bör särskilt beaktas.
- (11) Genomförandet av instrumentet bör utgå från de fem prioriteringar som fastställs i den globala strategin för Europeiska unionens utrikes- och säkerhetspolitik (juni 2016) (*den globala strategin*), som rådet godkände i sina slutsatser av den 17 oktober 2016, och som uttrycker unionens vision och skapar en ram för enade och ansvarsfulla yttre åtaganden i partnerskap med andra, i syfte att främja unionens värden och intressen. Unionen bör stärka partnerskapen, främja den politiska dialogen och hitta gemensamma svar på globala utmaningar. Åtgärderna bör stödja unionens grundläggande intressen, principer och värden i alla dess aspekter. Därvid bör unionen använda ett integrerat arbetssätt samt följa och lyfta fram principerna om respekt för höga sociala, arbetsrättsliga och miljömässiga standarder, även i fråga om klimatförändringar, rättsstatsprincipen och folkrätten, inbegripet när det gäller humanitär och internationell människorättslagstiftning.
- (12) Genomförandet av instrumentet bör även utgå från det europeiska samförståndet om utveckling av den 8 juni 2017 (*samförståndet*) som utgör ramen för en gemensam strategi för unionens och medlemsstaternas utvecklingssamarbete, vilket syftar till att genomföra Agenda 2030 och Addis Abeba-handlingsplanen. Att utrota fattigdom och bekämpa diskriminering och ojämlikhet, att inte lämna någon utanför, att skydda miljön och bekämpa klimatförändringarna och att stärka resiliensen är centrala frågor för utvecklingssamarbetspolitiken och bör utgöra grunden för genomförandet av instrumentet.
- (13) Instrumentet bör beakta relevanta policydokument, inbegripet framtida revideringar, till exempel följande: FN:s konvention angående flyktingars rättsliga ställning, FN:s konvention om avskaffande av all slags diskriminering av kvinnor, FN:s konvention om barnets rättigheter, handlingsplanen från den internationella konferensen om befolkning och utveckling (ICPD), handlingsplanen från Peking, FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, EU:s koncept för stöd till avvapning, demobilisering och återanpassning, den övergripande strategin för EU:s genomförande av resolution av Förenta nationernas säkerhetsråd (FN:s säkerhetsråds resolution) 1325 (2000) respektive 1820 (2009) om kvinnor, fred och säkerhet, konceptet om förstärkning av EU:s medlings- och dialogkapacitet, rådets slutsatser av den 20 juni 2011 om konfliktförebyggande, EU:s strategiska ram för mänskliga rättigheter och demokrati och de handlingsplaner som grundar sig på den, rådets slutsatser av den 14 november 2016 om en EU-omfattande strategiram för stöd till reform av säkerhetssektorn, där det ställer sig bakom det gemensamma meddelandet *En EU-omfattande strategiram för stöd till reform av säkerhetssektorn*, EU-strategin mot olagliga skjutvapen, handeldvapen och lätta vapen samt deras ammunition, EU:s riktlinjer om mänskliga rättigheter, andra relevanta FN-konventioner och Internationella atomenergiorganets konvention om kärnsäkerhet.
- (14) Instrumentet bör syfta till att öka samstämmigheten och säkra effektiviteten i unionens yttre åtgärder och därigenom förbättra genomförandet av de olika insatserna för yttre åtgärder.

⁽¹⁸⁾ EUT L 282, 19.10.2016, s. 4.

- (15) I enlighet med den globala strategin, samförståndet och Sendai-ramverket för katastrofriskreducering (2015–2030), som antogs den 18 mars 2015, bör man erkänna behovet av att övergå från krishantering och krisavvärjande till en mer strukturell och långsiktig strategi för att på ett effektivare sätt kunna hantera instabila situationer, naturkatastrofer och katastrofer orsakade av människor, liksom utdragna kriser. Det krävs mer fokus på och gemensamma strategier för riskreducering, förebyggande, skadelindring och beredskap, och det krävs fortsatta ansträngningar för att förbättra de snabba insatserna och för en varaktig återhämtning. Instrumentet bör därför bidra till att stärka resiliensen och koppla samman humanitärt bistånd och utvecklingsåtgärder, i synnerhet genom snabbinsatsåtgärder samt relevanta geografiska och tematiska program, samtidigt som det säkerställs att humanitära principer iakttas.
- (16) I enlighet med unionens internationella åtaganden avseende samarbetsavtalet om biståndseffektivitet som antogs i Busan och förnyades vid högnivåforumet i Nairobi 2016, och som upprepades i samförståndet, bör unionen inom ramen för sitt offentliga utvecklingsbistånd och i alla biståndsformer tillämpa principerna för biståndseffektivitet, nämligen utvecklingsländernas egenansvar för utvecklingsprioriteringar, fokus på resultat, inkluderande utvecklingspartnerskap, transparens och ömsesidig ansvarighet samt anpassning och harmonisering. I detta avseende är det viktigt att de nationella utvecklingsstrategierna omfattar breda samrådsprocesser i linje med principerna i Parisförklaringen om biståndseffektivitet, särskilt när de ligger till grund för programplaneringen.
- (17) I enlighet med målen för hållbar utveckling bör instrumentet bidra till en förstärkt övervakning och rapportering med fokus på resultat, som omfattar output, resultat och effekter i partnerländer som erhåller ekonomiskt stöd inom ramen för unionens yttre åtgärder.
- (18) Kommissionen bör se till att det finns tydliga mekanismer för övervakning och utvärdering för att åstadkomma en effektiv ansvarsskyldighet och transparens vid genomförandet av unionens budget och för att säkerställa en effektiv bedömning av de framsteg som gjorts med att uppnå målen för detta instrument. När det är möjligt och lämpligt bör resultaten av unionens yttre åtgärder övervakas och utvärderas på grundval av på förhand fastställda, transparenta, landspecifika och mätbara indikatorer som är anpassade till instrumentets särdrag och mål och helst på grundval av partnerlandets resultatram.
- (19) Kommissionen bör fortlöpande övervaka de åtgärder som finansieras inom ramen för instrumentet och granska framstegen i riktning mot de förväntade resultaten, varvid output och utfall ska beaktas. När så är möjligt bör befintliga resultatramar användas. De indikatorer som används för att mäta framsteg bör vara förenliga med målen för hållbar utveckling och vara tydliga, relevanta samt bygga på en robust metodologi. De uppgifter som används för indikatorerna bör vara lättillgängliga och av god kvalitet. Indikatorernas värden den 1 januari 2021 bör användas som underlag för bedömningen av i vilken utsträckning målen för detta instrument har uppnåtts och ligga till grund för årsrapporterna samt instrumentets halvtids- och slututvärderingar. Kommissionen bör också på lämpligt sätt använda oberoende externa utvärderingar. I det avseendet bör kommissionen i förekommande fall säkerställa att Europaparlamentet, rådet och andra aktörer, inbegripet det civila samhällets organisationer, medverkar på lämpligt vis.
- (20) Kommissionen bör översända sina utvärderingsrapporter till Europaparlamentet, rådet och medlemsstaterna. Utvärderingarna får diskuteras på medlemsstaternas begäran i enlighet med denna förordning.
- (21) Instrumentet bör bidra till det gemensamma unionsmålet att avsätta 0,7 % av bruttonationalinkomsten (BNI) till offentligt utvecklingsbistånd inom tidsramen för Agenda 2030 genom att stödja realistiska, verifierbara åtgärder för uppfyllandet av detta åtagande; framstegen mot detta mål bör övervakas och rapporteras även i fortsättningen. Minst 93 % av finansieringen enligt instrumentet bör bidra till åtgärder som är utformade på ett sådant sätt att de uppfyller de kriterier för offentligt utvecklingsbistånd som fastställts av Organisationen för ekonomiskt samarbete och utvecklings (OECD) kommitté för utvecklingsbistånd (biståndskommittén).
- (22) För att säkerställa att medel ges där behovet är som störst, framför allt i de minst utvecklade länderna (MUL-länderna) och i länder som befinner sig i instabila situationer och konflikt, bör instrumentet bidra till unionens gemensamma mål att mellan 0,15 och 0,20 % av unionens samlade BNI ska anslås som offentligt utvecklingsbistånd till MUL-länderna på kort sikt och nå 0,20 % av bruttonationalinkomsten som offentligt utvecklingsbistånd inom tidsramen för Agenda 2030, genom att stödja realistiska, verifierbara åtgärder för uppfyllandet av detta åtagande; framstegen mot detta mål bör övervakas och rapporteras även i fortsättningen. I enlighet med samförståndet väntas åtgärder inom ramen för instrumentet bidra med minst 20 % av det offentliga utvecklingsbistånd som finansieras genom denna förordning till social delaktighet och mänsklig utveckling, inbegripet grundläggande sociala tjänster, såsom hälso- och sjukvård, utbildning, nutrition, vatten, sanitet, hygien och socialt skydd, särskilt för de mest marginaliserade grupperna.

- (23) Instrumentet bör stödja barn och ungdomar eftersom de är centrala drivkrafter för förändring och bidrar till förverkligandet av Agenda 2030, och därvid särskilt uppmärksamma deras behov och egenmakt.
- (24) Instrumentet bör spegla behovet av att fokusera på strategiska prioriteringar, både geografiska sådana, som det europeiska grannskapet och Afrika, liksom länder som befinner sig i instabila situationer och de mest behövande länderna, och tematiska prioriteringar, som säkerhet, migration, klimatförändringar och miljö, samt mänskliga rättigheter och demokrati.
- (25) Instrumentet bör bidra till att skapa resiliens hos stater och samhällen på området global folkhälsa genom att hantera globala hot mot folkhälsan, stärka hälso- och sjukvårdssystemen, uppnå allmän hälso- och sjukvård, förebygga och bekämpa smittsamma sjukdomar och bidra till att säkra prismässigt överkomliga läkemedel och vacciner för alla.
- (26) Finansieringsramarna för de geografiska programmen för grannskapet och Afrika söder om Sahara bör endast ökas mot bakgrund av den särskilda prioritering som unionen ger dessa regioner.
- (27) Instrumentet bör dels stödja genomförandet av den europeiska grannskapspolitiken, som reviderades 2015 och godkändes av rådet i dess slutsatser av den 14 december 2015, samtidigt som en lämplig geografisk balans upprätthålls, dels stödja genomförandet av regionala samarbetsramar, till exempel gränsöverskridande samarbete, transnationellt samarbete och samarbete i havsfrågor samt de externa aspekterna av berörda makroregionala strategier och havsområdesstrategier och politik på detta område i det östra och det södra grannskapet, inbegripet den nordliga dimensionen och det regionala samarbetet i Svartahavsområdet, samt den integrerade unionspolitiken för Arktis. Dessa initiativ utgör kompletterande politiska ramar för fördjupade förbindelser med och mellan partnerländer som grundas på principerna om ömsesidig ansvarighet, delat ägarskap och ansvar.
- (28) Den europeiska grannskapspolitiken syftar till att fördjupa demokratin, främja mänskliga rättigheter, upprätthålla rättsstatsprincipen och stabilisera och stärka resiliensen i grannländerna, särskilt genom att främja politiska, ekonomiska och sociala reformer, som är unionens främsta politiska prioriteringar. För att uppnå sitt syfte inriktas den europeiska grannskapspolitiken, som reviderades 2015, på följande prioriterade områden: god samhällsstyrning, demokrati, rättsstatsprincipen och mänskliga rättigheter, med särskilt fokus på utökat samarbete med det civila samhället; socioekonomisk utveckling, inbegripet kampen mot ungdomsarbetslöshet, samt utbildning och miljömässig hållbarhet och bättre konnektivitet; säkerhet; och migration och rörlighet, inbegripet hantering av de underliggande orsakerna till irreguljär migration och tvångsförflyttning. Differentiering och ökat ömsesidigt ägarskap, bland annat genom genomförandet av den incitamentsbaserade ansatsen som bygger på prestationer inom olika nyckelområden, kännetecknar den europeiska grannskapspolitiken, som erkänner olika nivåer av deltagande och tar hänsyn till respektive lands intressen i fråga om hur partnerskapet med unionen ska se ut och vad det bör innefatta. Instrumentet bör stödja genomförandet av associerings-, partnerskaps- och samarbetsavtal, gemensamt överenskomna associeringsagendor och partnerskapsprioriteringar och andra relevanta befintliga och framtida dokument som man gemensamt kommit överens om med länder i grannskapet. Unionens stöd i grannskapet bör synliggöras bättre.
- (29) Instrumentet bör stödja genomförandet av partnerskapsavtalet mellan medlemmarna i gruppen av stater i Afrika, Västindien och Stillahavsområdet, å ena sidan, och Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater, å andra sidan ⁽¹⁹⁾ (AVS–EU-partnerskapsavtalet), som undertecknades i Cotonou den 23 juni 2000 och som trädde i kraft den 1 april 2003, och påföljande avtal med stater i Afrika, Karibien (tidigare Västindien) och Stillahavsområdet (AKS, tidigare AVS) och möjliggöra för unionen och dess AVS-partner att utveckla fler starka allianser för att hantera viktiga globala utmaningar. Instrumentet bör särskilt stödja en fortsättning av det etablerade samarbetet mellan unionen och Afrikanska unionen i linje med den gemensamma strategin Afrika–EU och bygga vidare på AVS–EU-partnerskapsavtalet, bland annat genom en kontinental strategi för Afrika och ett ömsesidigt fördelaktigt partnerskap mellan jämlikar mellan unionen och Afrika.

⁽¹⁹⁾ EUT L 317, 15.12.2000, s. 3. AVS–EU-partnerskapsavtalet ändrades genom det avtal som undertecknades i Luxemburg den 25 juni 2005 (EUT L 209, 11.8.2005, s. 27) och genom det avtal som undertecknades i Ougadougou den 22 juni 2010 (EUT L 287, 4.11.2010, s. 3).

- (30) Unionen bör också sträva efter att ytterligare utveckla förbindelser och bygga partnerskap med tredjeländer i Asien och Nord- och Sydamerika. De geografiska programmen bör stödja Stilla-havsområdet och Karibien med ett vägledande belopp på minst 500 000 000 EUR respektive minst 800 000 000 EUR.
- (31) Instrumentet bör också bidra till de handelsrelaterade aspekterna av unionens yttre förbindelser, inklusive tillbörlig aktsamhet i leveranskedjan, för att säkerställa politisk samstämmighet och ömsesidigt stöd mellan unionens handelspolitik och dess utvecklingsmål och utvecklingsåtgärder.
- (32) Unionen bör sträva efter att utnyttja de tillgängliga resurserna så effektivt som möjligt för att optimera effekterna av sina yttre åtgärder. Detta bör uppnås genom samstämmighet, konsekvens och komplementaritet mellan unionens finansieringsinstrument för yttre åtgärder, särskilt instrumentet för stöd inför anslutningen III, inrättat genom en Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av instrumentet för stöd inför anslutningen (IPA III) (*IPA III-förordningen*), instrumentet för humanitärt bistånd, inrättat genom rådets förordning (EG) nr 1257/96 ⁽²⁰⁾, associeringen av de utomeuropeiska länderna och territorierna med Europeiska unionen inrättad genom ett rådets beslut om associering av de utomeuropeiska länderna och territorierna med Europeiska unionen, inbegripet förbindelserna mellan Europeiska unionen, å ena sidan, och Grönland och Konungariket Danmark, å andra sidan (*beslutet om associering av de utomeuropeiska länderna och territorierna, inklusive Grönland*), det europeiska instrumentet för internationellt kärnsäkerhetssamarbete inrättat genom rådets förordning (Euratom) 2021/948 ⁽²¹⁾, den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken, inbegripet i förekommande fall den gemensamma säkerhets- och försvarspolitik och den europeiska fredsfaciliteten, inrättade genom rådets beslut (Gusp) 2021/509 ⁽²²⁾, som finansieras utanför unionsbudgeten samt genom att skapa synergier med annan unionspolitik och andra unionsprogram.
- Detta inbegriper samstämmighet och komplementaritet med makroekonomiskt stöd, i förekommande fall. För att maximera effekten av samlade insatser för att uppnå ett gemensamt mål, bör det enligt instrumentet vara möjligt med kombinerad finansiering från andra unionsprogram, under förutsättning att bidragen inte täcker samma kostnader.
- (33) Med utgångspunkt i Erasmus+-programmets framgång bör instrumentet göra det möjligt för unionen att ytterligare stärka programmets yttre dimension. Ett vägledande belopp på 1 800 000 000 EUR från de geografiska programmen inom ramen för instrumentet bör användas för att finansiera åtgärder inom Erasmus+-programmets internationella dimension, som genomförs i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/817 ⁽²³⁾ och det programplaneringsdokument som antas enligt instrumentet. Programplaneringen enligt instrumentet bör frigöra Erasmus+-programmets hela potential.
- (34) Unionsfinansiering inom ramen för instrumentet bör användas för att finansiera åtgärder inom den internationella dimensionen av programmet Kreativa Europa, inrättat genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/818 ⁽²⁴⁾, för att bidra till att främja internationella kulturella förbindelser och erkänna kulturens roll vad gäller att lyfta fram de europeiska värdena.
- (35) Finansieringen av åtgärder enligt instrumentet bör huvudsakligen ske genom geografiska program, för att maximera effekterna av unionens stöd och föra unionens verksamhet närmare partnerländer och befolkningar. Denna huvudsakliga strategi bör i tillämpliga fall kompletteras med tematiska program och med snabbinsatsåtgärder varvid samstämmigheten och konsekvensen säkerställs för samtliga program och åtgärder.

⁽²⁰⁾ Rådets förordning (EG) nr 1257/96 av den 20 juni 1996 om humanitärt bistånd (EGT L 163, 2.7.1996, s. 1).

⁽²¹⁾ Rådets förordning (Euratom) 2021/948 av den 27 maj 2021 om inrättande av ett europeiskt instrument för internationellt kärnsäkerhetssamarbete som kompletterar instrumentet för grannskapet, utvecklingssamarbete och internationellt samarbete – Europa i världen, och som grundar sig på fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen och om upphävande av rådets förordning (Euratom) nr 237/2014 (se sidan 79 i detta nummer av EUT).

⁽²²⁾ Rådets beslut (Gusp) 2021/509 av den 22 mars 2021 om inrättande av en europeisk fredsfacilitet och om upphävande av beslut (Gusp) 2015/528 (EUT L 102, 24.3.2021, s. 14).

⁽²³⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/817 av den 20 maj 2021 om inrättande av Erasmus+: Unionens program för utbildning, ungdom och idrott samt om upphävande av förordning (EU) nr 1288/2013 (EUT L 189, 28.5.2021, s. 1).

⁽²⁴⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/818 av den 20 maj 2021 om inrättande av programmet Kreativa Europa (2021–2027) och om upphävande av förordning (EU) nr 1295/2013 (EUT L 189, 28.5.2021, s. 34).

- (36) Lokala myndigheter omfattar ett stort antal olika subnationella nivåer och organ inom den offentliga förvaltningen, bland annat kommuner, samhällen, distrikt, län, provinser, regioner och deras sammanslutningar. I linje med samförståndet bör unionen främja nära samråd och förbindelser med lokala myndigheter samt deras bidrag till hållbar utveckling och till uppfyllandet av målen för hållbar utveckling på lokal nivå, särskilt i fråga om demokrati, rättsstatsprincipen, mänskliga rättigheter och grundläggande friheter, social rättvisa och i deras egenskap av tillhandahållare av grundläggande sociala tjänster. Unionen bör erkänna de många olika funktioner som de lokala myndigheterna fyller när det gäller att främja ett territoriellt förhållningssätt till lokal utveckling, som inbegriper decentraliseringsprocesser, deltagande och ansvarsskyldighet. Unionen bör ytterligare stärka sitt stöd till lokala myndigheters kapacitetsuppbyggnad för att stärka deras röst i processen för hållbar utveckling och främja såväl politisk, social och ekonomisk dialog som decentraliserat samarbete. Stödet till lokala myndigheter inom ramen för de geografiska programmen bör preliminärt uppgå till minst 500 000 000 EUR.
- (37) Unionens och medlemsstaternas politik för utvecklingssamarbete bör komplettera och stärka varandra. Unionen och dess medlemsstater bör vara förenade i mångfalden, arbeta bättre tillsammans och utnyttja många olika erfarenheter och strategier, med hänsyn tagen till deras respektive komparativa fördelar. Unionen bör därför främja delaktighet och samarbete med medlemsstaterna och därvid sträva efter att maximera mervärdet och beakta erfarenhet och kapacitet, och på så sätt stärka gemensamma intressen, värden och mål. I det avseendet bör unionen och dess medlemsstater också sträva efter att främja utbyte av bästa praxis, kunskapsdelning och kapacitetsuppbyggnad. När det gäller former för unionsfinansiering som involverar medlemsstaternas offentliga förvaltningar, såsom partnersamverkan (*twinning*), bör förenklade genomförande- och avtalsbestämmelser diskuteras med medlemsstaterna och tillämpas i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) 2018/1046 ⁽²⁵⁾ (*budgetförordningen*).
- (38) I enlighet med samförståndet bör unionen och dess medlemsstater förbättra den gemensamma programplaneringen i syfte att uppnå ett bättre kollektivt resultat genom att samla sina resurser och sin kapacitet. Den gemensamma programplaneringen bör främjas och stärkas, men samtidigt förbli frivillig, flexibel, inkluderande och anpassad till den landspecifika kontexten, och unionens och medlemsstaternas programplaneringsdokument bör kunna ersättas med unionens gemensamma programplaneringsdokument. Den gemensamma programplaneringen bör bygga på partnerländernas engagemang, anslag och egenansvar. Unionen och dess medlemsstater bör sträva efter att stödja partnerländerna genom gemensamt genomförande, när så är lämpligt. Det gemensamma genomförandet bör vara inkluderande och öppet för alla unionens partner som godtar och kan bidra till en gemensam vision, inbegripet medlemsstaternas myndigheter och deras finansinstitut för utveckling, lokala myndigheter, den privata sektorn, det civila samhället och den akademiska världen.
- (39) De kriterier som används för att fastställa partnernas behov i programplaneringsmetoden bör vara förenliga med de principer för öppenhet som fastställs i denna förordning.
- (40) Eftersom respekten för demokrati, mänskliga rättigheter och rättsstatsprincipen är en förutsättning för en sund ekonomisk förvaltning och en ändamålsenlig unionsfinansiering enligt budgetförordningen, kan stödet avbrytas om situationen för demokrati, mänskliga rättigheter eller rättsstatsprincipen i tredjeländer försämras.
- (41) Unionen har åtagit sig att främja de mål om kärnsäkerhetssamarbete som anges i förordning (Euratom) 2021/948. Partnerländernas resultat när det gäller fullgörandet av förpliktelser och åtaganden i fråga om kärnsäkerhet bör därför beaktas och tas upp inom ramen för den regelbundna politiska dialogen med dessa länder. Om ett partnerland konsekvent underlåter att respektera de grundläggande kärnsäkerhetsnormerna och bestämmelserna i relevanta internationella konventioner bör unionen vidta lämpliga åtgärder.

⁽²⁵⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) 2018/1046 av den 18 juli 2018 om finansiella regler för unionens allmänna budget, om ändring av förordningarna (EU) nr 1296/2013, (EU) nr 1301/2013, (EU) nr 1303/2013, (EU) nr 1304/2013, (EU) nr 1309/2013, (EU) nr 1316/2013, (EU) nr 223/2014, (EU) nr 283/2014 och beslut nr 541/2014/EU samt om upphävande av förordning (EU, Euratom) nr 966/2012 (EUT L 193, 30.7.2018, s. 1).

- (42) Inom ramen för instrumentet bör unionen hantera människorätts- och demokratiseringsfrågor på alla nivåer. Visserligen bör målen i fråga om demokrati och mänskliga rättigheter, inbegripet jämställdhet och kvinnors egenmakt, återspeglas och integreras i genomförandet av instrumentet, men unionens stöd inom ramen för det tematiska programmet för mänskliga rättigheter och demokrati och det tematiska programmet för det civila samhällets organisationer bör ha en särskild kompletterande och ny roll, eftersom det är övergripande till sin natur och inte beroende av samtycke från de berörda tredjeländernas regeringar och offentliga myndigheter. Den rollen bör möjliggöra samarbete och partnerskap med det civila samhället, i synnerhet i känsliga människorätts- och demokratifrågor. Unionen bör på ett flexibelt sätt ägna särskild uppmärksamhet åt länder och nödsituationer där risken för kränkningar av de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna är störst och där bristen på respekt för dessa rättigheter och friheter är särskilt uttalad och systematisk.
- (43) EU:s valobservatörsuppdrag bör bidra till att öka insynen i och förtroendet för valprocesser, och tillhandahålla en välgrundad bedömning av val samt rekommendationer för ytterligare förbättringar av dem, inom ramen för unionens samarbete och politiska dialog med partnerländerna. Ett vägledande belopp som inte överskrider 25 % av de medel som ursprungligen tilldelats det tematiska programmet för mänskliga rättigheter och demokrati bör anslås till finansiering av EU:s valobservatörsuppdrag.
- (44) Genomförandet av instrumentet bör vägledas av principerna om jämställdhet och kvinnors och flickors egenmakt och om förebyggande och bekämpning av våld mot kvinnor och våld i hemmet, och bör syfta till att skydda och främja kvinnors rättigheter i linje med EU:s handlingsplaner för jämställdhet och relevanta rådsslutsatser och internationella konventioner, bland annat rådets slutsatser av den 10 december 2018 om kvinnor, fred och säkerhet. En förstärkning av jämställdheten och kvinnors egenmakt i unionens yttre åtgärder och ökade insatser för att uppnå de minimistandarder för prestanda som anges i EU:s handlingsplaner för jämställdhet bör leda till ett jämställdhetsinriktat och omdanande förhållningssätt i alla unionens yttre åtgärder och internationella samarbeten. Minst 85 % av de nya åtgärder som genomförs inom ramen för instrumentet bör ha jämställdhet som antingen huvudmål eller väsentligt mål, enligt OECD:s biståndskommittés policymarkör för jämställdhet. Minst 5 % av de åtgärderna bör ha jämställdhet och kvinnors och flickors rättigheter och egenmakt som huvudmål.
- (45) I instrumentet konstateras att befolkningstillväxt och demografiska förändringar kan ha betydande konsekvenser för utvecklingsvinster och ekonomiska framsteg. För att säkerställa att nuvarande och kommande generationer kan förverkliga sin fulla potential på ett hållbart sätt bör instrumentet stödja partnernas strävanden mot ett integrerat arbetssätt som minimerar de utmaningar som befolkningstillväxten innebär och maximerar nyttan med en demografisk fördel samtidigt som varje lands rätt att besluta om sin egen befolkningspolitik respekteras och samtidigt som mänskliga rättigheter och jämställdhet respekteras, skyddas och uppfylls.
- (46) Det civila samhällets organisationer omfattar ett brett spektrum av aktörer med en mångfald av roller och mandat som inbegriper alla icke-statliga, icke-vinstdrivande och oberoende strukturer som är fria från våld, genom vilka människor organiserar strävan efter att uppnå gemensamma mål och främja gemensamma värderingar, oavsett om de är politiska, kulturella, religiösa, miljömässiga, sociala eller ekonomiska. De kan vara verksamma på lokal, nationell, regional eller internationell nivå, i städer eller på landsbygden, formellt eller informellt. Unionen värdesätter mångfalden av och särdragen hos det civila samhällets organisationer och samarbetar med ansvarstagande och insynsvänliga sådana organisationer som delar unionens engagemang för hållbar utveckling och för de grundläggande värdena fred, frihet, lika rättigheter och människans värdighet.

Genom instrumentet bör unionsstöd ges till det civila samhällets organisationer så att de kan eftersträva unionens värden, intressen och mål. Samråd bör föras med det civila samhällets organisationer på vederbörligt sätt och de bör utan onödigt dröjsmål få tillgång till relevant information, så att de kan delta på ett adekvat sätt och spela en meningsfull roll vid utformningen, genomförandet och den tillhörande övervakningen av programmen. Organisationer som stöder demokrati, fria val, det civila samhället, mänskliga rättigheter och rättsstatsprincipen i hela världen, såsom det europeiska initiativet för demokrati, samt medborgarbaserade valobservatörsorganisationer och deras europeiska och andra regionala och globala plattformar bör stödjas inom ramen för instrumentet.

- (47) Instrumentet bör främja det civila samhällets organisationers deltagande genom att bidra till hållbar utveckling och till genomförandet av FN:s mål för hållbar utveckling, bland annat i fråga om demokrati, rättsstatsprincipen, mänskliga rättigheter och grundläggande friheter, social rättvisa och grundläggande sociala tjänster.
- (48) I denna förordning fastställs en finansieringsram för instrumentet som ska utgöra det särskilda referensbeloppet, i den mening som avses i punkt 18 i det interinstitutionella avtalet av den 16 december 2020 mellan Europaparlamentet, Europeiska unionens råd och Europeiska kommissionen om budgetdisciplin, samarbete i budgetfrågor och sund ekonomisk förvaltning samt om nya egna medel, inbegripet en färdplan för införandet av nya egna medel ⁽²⁶⁾, för Europaparlamentet och rådet under det årliga budgetförfarandet.
- (49) För att ge uttryck för vikten av att bekämpa klimatförändringar i överensstämmelse med unionens åtaganden att genomföra Parisavtalet och uppfylla FN:s mål för hållbar utveckling, bör instrumentet bidra till integreringen av klimatåtgärder i unionens politik och uppnåendet av det övergripande målet att 30 % av utgifterna i unionens budget ska stödja klimatomål. Åtgärder som rör klimatomål inom ramen för instrumentet förväntas utgöra 30 % av förordningens totala finansieringsram. De berörda åtgärderna kommer att identifieras under genomförandet av instrumentet, och det övergripande bidraget från instrumentet bör omfattas av relevant övervakning, utvärdering och översyn. För att bidra till att stoppa och vända förlusten av biologisk mångfald bör instrumentet bidra till ambitionen att 7,5 % av de årliga utgifterna inom den fleråriga budgetramen ska anslås till målen för biologisk mångfald 2024 och 10 % av de årliga utgifterna inom den fleråriga budgetramen ska anslås till målen för biologisk mångfald 2026 och 2027, med beaktande av befintliga överlappningar mellan klimatomål och mål för biologisk mångfald. Unionens åtgärder på detta område bör syfta till efterlevnad av Parisavtalet och FN:s konvention om biologisk mångfald, FN:s ramkonvention om klimatförändringar och FN:s konvention för bekämpning av ökenspridning och inte bidra till miljöförstöring eller orsaka skada på miljön eller klimatet. Medel som anslås inom ramen för instrumentet bör i synnerhet vara förenliga med det långsiktiga temperaturmålet om att hålla ökningen i den globala medeltemperaturen långt under 2 °C över förindustriell nivå samt göra ansträngningar för att begränsa temperaturökningen till 1,5 °C. De bör också vara förenliga med målet att öka förmågan till anpassning till skadliga effekter av klimatförändringen och främja den klimatomässiga motståndskraften. Särskild uppmärksamhet bör ägnas åt åtgärder som skapar sidovinster och uppfyller flera olika mål, bland annat för klimatet, den biologiska mångfalden och miljön.
- (50) Unionen bör främja ett konstruktivt engagemang i fråga om rörlighet och alla aspekter av migration för att säkerställa att migrationen sker på ett säkert och reglerat sätt. Det är viktigt att ytterligare intensifiera samarbetet om migration med partnerländerna, med respekt för medlemsstaternas behörighet, dra nytta av fördelarna med ordnad, säker, reguljär och ansvarsfull migration och effektivt ta itu med irreguljär migration och tvångsförflyttning. Ett sådant samarbete bör bidra till att säkerställa tillgång till internationellt skydd, ta itu med de bakomliggande orsakerna till irreguljär migration och tvångsförflyttning, förbättra gränsförvaltningen och fortsätta ansträngningarna att förhindra irreguljär migration och tvångsförflyttning, bekämpa människohandel och smuggling av migranter samt när så är lämpligt arbeta med återvändande, återtagande och återintegrering under värdiga och hållbara former, på grundval av ömsesidig ansvarighet och med full respekt för humanitära och människorättsliga skyldigheter enligt internationell rätt och unionsrätten och genom att samverka med diasporagrupper och stödja lagliga migrationsvägar. Därför bör tredjeländernas praktiska samarbete med unionen på detta område ingå som en integrerad del i instrumentet. Ökad samstämmighet mellan migrations- och utvecklingspolitiken och annan extern politik är viktig för att säkerställa att unionens externa bistånd hjälper partnerländerna att hantera migrationen på ett effektivare sätt med sikte på en hållbar utveckling. Instrumentet bör bidra till ett samordnat, holistiskt och strukturerat förhållningssätt till migration och att maximera synergieffekter, samt tillämpa de påtryckningsmöjligheter som krävs.
- (51) Instrumentet bör göra det möjligt för unionen att i samarbete med medlemsstaterna hantera utmaningar, behov och möjligheter i samband med migration och tvångsförflyttning på ett sätt som är samstämmigt med, och kompletterar, unionens migrationspolitik. För att bidra till detta, och utan att det påverkar åtgärder vid oförutsedda omständigheter, bör preliminärt 10 % av finansieringsramen för instrumentet öronmärkas för åtgärder som stöder hanteringen och styrningen av migration och tvångsförflyttning i överensstämmelse med målen för instrumentet. Dessutom bör detta mål även omfatta sådana åtgärder för att ta itu med de bakomliggande orsakerna till irreguljär migration och tvångsförflyttning som är direkt inriktade på specifika utmaningar i samband med migration och tvångsförflyttning. Migrationsrelaterade åtgärder inom ramen för instrumentet, vid behov genom dess geografiska och tematiska program och snabbinsatsåtgärder, bör bygga på erfarenheterna från genomförandet av den europeiska migrationsagendan och den fleråriga budgetramen 2014–2020 i syfte att bygga omfattande partnerskap. Unionsstödet bör ta hänsyn till utvecklingsfördelarna med reguljär migration. Migrationsrelaterade åtgärder inom ramen för instrumentet bör bidra till ett effektivt genomförande av EU:s avtal och dialoger med tredjeländer om migration genom att uppmuntra samarbete som bygger på en flexibel incitamentsbaserad ansats och som stöds av en samordningsmekanism inom ramen för instrumentet. Samordningsmekanismen bör göra det möjligt att hantera befintliga och nya migrationsutmaningar inom ramen för instrumentet genom att använda alla

⁽²⁶⁾ EUT L 433 I, 22.12.2020, s. 28.

lämpliga komponenter genom flexibel finansiering, samtidigt som dess finansieringsramar respekteras och det säkerställs att de genomförs på ett flexibelt sätt. De åtgärderna bör genomföras med full respekt för internationell rätt, inbegripet internationell människorättslagstiftning och internationell flyktingrätt och unionens och medlemsstaternas befogenheter. Kommissionen bör utveckla och använda ett robust och transparent spårningssystem för att mäta sådana utgifter och rapportera om dem.

- (52) I instrumentet bör digitala lösningar och informations- och kommunikationsteknik betraktas som viktiga verktyg för hållbar utveckling och tillväxt för alla, och förordningen bör bidra till att ytterligare främja digitalisering.
- (53) De åtgärder som antas enligt instrumentet avseende bekämpning av terrorism och organiserad brottslighet, för it-säkerhet och kampen mot it-brottslighet samt för uppbyggnad av militära aktörers förmåga till stöd för utveckling och säkerhet för utveckling, bör syfta till att medföra direkta säkerhetsfördelar för befolkningen, innefatta relevant god praxis för att säkerställa hållbarheten och ansvarigheten på medellång och lång sikt, inbegripet effektiv demokratisk tillsyn, och bör främja rättsstatsprincipen, öppenhet och etablerade folkrättsliga principer.
- (54) I Agenda 2030 understryks vikten av att främja fredliga och inkluderande samhällen, både som ett mål för hållbar utveckling (mål 16) och för att uppnå andra utvecklingspolitiska resultat. I mål 16.a begärs specifikt att man ska "stärka berörda nationella institutioner, bland annat genom internationellt samarbete, i syfte att bygga upp kapacitet på alla nivåer, i synnerhet i utvecklingsländerna, för att förebygga våld och bekämpa terrorism och brottslighet".
- (55) Vid högnivåmötet den 19 februari 2016 uppdaterade OECD:s biståndskommitté rapporteringsdirektiven i fråga om offentligt utvecklingsbistånd på området fred och säkerhet. Finansieringen av åtgärderna enligt instrumentet utgör offentligt utvecklingsbistånd när den uppfyller de kriterier som fastställs i dessa rapporteringsdirektiv eller andra eventuella efterföljande rapporteringsdirektiv som biståndskommittén kan enas om.
- (56) Kapacitetsuppbyggnad till stöd för utveckling och säkerhet för utveckling bör endast användas i undantagsfall om instrumentets mål inte kan uppnås via icke-militära aktörer.
- (57) Instrumentet bör bygga på erfarenheter och lärdomar från åtgärder för kapacitetsuppbyggnad till stöd för utveckling och säkerhet för utveckling, i synnerhet relevanta samråd och utvärderingar som utförs inom ramen för Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/2306 ⁽²⁷⁾. I det sammanhanget bör kommissionen, beroende på vad som är lämpligt, även beakta gemensamma utvärderingar med medlemsstater.
- (58) Unionen bör också främja en strategi som tar hänsyn till konflikter och jämställdhetsaspekter i alla åtgärder och program inom ramen för instrumentet.
- (59) Övergripande finansiella regler som antas av Europaparlamentet och rådet på grundval av artikel 322 i EUF-fördraget är tillämpliga på denna förordning. Dessa regler fastställs i budgetförordningen och anger särskilt förfarandet för budgetens uppställning och genomförande genom bidrag, priser, upphandling, indirekt förvaltning, finansieringsinstrument, budgetgarantier, ekonomiskt stöd och ersättning till externa experter samt föreskriver kontroller av finansiella aktörers ansvar. Regler som antas på grundval av artikel 322 i EUF-fördraget innefattar även en generell villkorlighetsordning för skydd av unionens budget.

⁽²⁷⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/2306 av den 12 december 2017 om ändring av förordning (EU) nr 230/2014 om inrättande av ett instrument som bidrar till stabilitet och fred (EUT L 335, 15.12.2017, s. 6).

- (60) Finansieringstyper och metoder för genomförande enligt denna förordning bör väljas på grundval av hur väl de bidrar till att uppnå de specifika målen för åtgärderna och åstadkomma resultat, med beaktande av framför allt kostnaderna för kontroller, den administrativa bördan och den förväntade risken för bristande efterlevnad. Vid detta val bör man överväga användning av enhetsbelopp, schablonsatser och enhetskostnader, samt finansiering utan koppling till kostnaderna för de berörda insatserna, enligt vad som avses i artikel 125.1 a i budgetförordningen.
- (61) I enlighet med artikel 193.2 i budgetförordningen får bidrag tilldelas för redan inledda åtgärder, om sökanden kan visa att det var nödvändigt att inleda åtgärden innan bidragsöverenskommelsen undertecknades. Kostnader som hänför sig till tiden före den dag då bidragsansökan lämnades in är emellertid inte stödberättigande, utom i vederbörligen motiverade undantagsfall. I syfte att undvika avbrott i unionsstödet som skulle kunna inverka negativt på unionens intressen bör det vara möjligt att i finansieringsbeslutet – under en begränsad tidsperiod i början av den fleråriga budgetramen 2021–2027, och enbart i vederbörligen motiverade fall – föreskriva att verksamheter och kostnader ska vara stödberättigande från och med den 1 januari 2021, även om de verksamheterna genomfördes och de kostnaderna uppkom innan bidragsansökan lämnades in.
- (62) Den nya Europeiska fonden för hållbar utveckling plus (EFHU+), som bygger på den Europeiska fonden för hållbar utveckling (EFHU), inrättad genom förordning (EU) 2017/1601, bör utgöra ett integrerat finansiellt paket för finansiering i form av bidrag, tekniskt stöd, finansieringsinstrument, budgetgarantier och blandfinansieringsinsatser över hela världen. EFHU+, kompletterad med insatser för att förbättra investeringsklimatet för parterna, bör bli en del av den externa investeringsplanen och kombinera blandfinansierings- och budgetgarantiinsatser som täcks av garantin för yttre åtgärder, inbegripet sådana som täcker statsrisker i samband med utlåning, vilka tidigare omfattades av Europeiska investeringsbankens (EIB) externa utlåningsmandat. Tilldelningen av medel för EFHU+-insatser bör baseras på de relevanta programplaneringsdokumenten, särskilt prioriteringarna i dessa, och bör bland annat ta hänsyn till varje partnerlands eller partnerregions specifika förhållanden och behov och till den relativa vikt avseende tilldelningen av medel per geografiskt område som fastställs i denna förordning. Programplaneringen bör leda till en lämplig balans mellan blandfinansierings- och budgetgarantiinsatser inom ramen för EFHU+ och andra typer av unionsfinansiering som föreskrivs i denna förordning. EFHU+ bör genomföras med hjälp av en öppen och samarbetsinriktad investeringsarkitektur för att säkerställa att de berättigade motparternas sektoriella och geografiska sakkunskap utnyttjas optimalt och maximera dess utvecklingseffekt. EFHU+ bör bestå av regionala investeringsplattformar inom de regionala områden som omfattas av denna förordning och vid behov IPA III-förordningen.

För att säkerställa att riskhanteringen för EFHU+ är oberoende, opartisk, inkluderande och transparent bör det inrättas en teknisk riskbedömningsgrupp som är öppen för experter från EIB, andra berättigade motparter och berörda medlemsstater och som organiseras och leds av kommissionen. Kommissionen bör säkerställa att information och analyser delas med alla medlemsstater utan dröjsmål och på ett transparent och inkluderande sätt, med vederbörlig hänsyn till frågor som rör konfidentialitet. Kommissionen bör, efter samråd med och med hänsyn tagen till yttrandena från den tekniska riskbedömningsgruppen, ingå avtal avseende garantin för yttre åtgärder med alla berättigade motparter som väljs ut, även EIB, och presentera huvuddelarna i dessa avtal för den berörda strategiska styrelsen.

- (63) Med tanke på EIB:s roll enligt fördragen och den erfarenhet som banken byggt upp under de senaste årtiondena när det gäller att stödja unionens politik, bör EIB fortsätta att vara en naturlig partner för kommissionen för genomförandet av insatser inom ramen för garantin för yttre åtgärder. EIB och kommissionen bör stärka sitt samarbete och sin samordning under hela genomförandet av garantin för yttre åtgärder inom ramen för EFHU+, bland annat under programplaneringsprocessen och på fältet. EIB bör anförtros uppgiften att genomföra ett särskilt investeringsfönster som ger total risktäckning för insatser med statliga motparter och icke-kommersiella lokala/regionala motparter, som bör vara exklusivt med undantag för insatser som EIB inte kan genomföra eller beslutar att inte genomföra. Det bör vid behov fastställas ytterligare icke-exklusiva särskilda investeringsfönster för EIB för att tillhandahålla total risktäckning för insatser med kommersiella lokala/regionala motparter och insatser för att främja utländska direktinvesteringar, handel och internationalisering av partnerländernas ekonomier, bland annat genom ingående utländska direktinvesteringar, samt andra tematiska unionsprioriteringar till stöd för målen i instrumentet och i linje med målen för hållbar utveckling, inbegripet men inte begränsat till europeiska institutioner för utvecklingsfinansiering och unionens enheter inom den privata sektorn. EU-garantin bör enbart ge täckning för politisk risk för insatser med den privata sektorn, som bör vara förenliga med de insatser som genomförs av medlemsstaternas exportkreditinstitut.

Dessa investeringsfönster, som bör utgöra de särskilda mandat som krävs av EIB för verksamhet utanför unionen, bör omfattas av samma regler och villkor som andra investeringsfönster inom ramen för EFHU+, bland annat förvaltningsreglerna, och bör med undantag för det exklusiva investeringsfönstret inrättas i enlighet med det förfarande för stödberättigande och urval av insatser och motparter för garantin för yttre åtgärder inom ramen för EFHU+ som föreskrivs i denna förordning. Det totala vägledande beloppet för dessa tre särskilda EIB-investeringsfönster bör vara 26 725 000 000 EUR. Beloppen för varje investeringsfönster bör motiveras och bekräftas genom programplaneringsprocessen i början av den fleråriga budgetramen och under översynerna av programplaneringen. Målen, prioriteringarna och beloppen för vart och ett av dessa investeringsfönster och deras genomförande bör säkerställa full politisk anpassning till unionens prioriteringar och vara förenliga med den här förordningen och de relevanta fleråriga vägledande programmen, inbegripet dess geografiska och tematiska prioriteringar. Metoderna för riskbedömning och ersättning inom ramen för EFHU+ bör tillämpas konsekvent på alla investeringsfönster, inbegripet de som är avsedda för EIB, för att säkerställa lika villkor. De investeringsfönster som genomförs av EIB bör kunna omfatta vilket som helst av de länder som är berättigade till stöd inom ramen för garantin för yttre åtgärder, särskilt där behoven är som störst och i enlighet med de geografiska prioriteringarna i instrumentet och i förekommande fall IPA III-förordningen. EFHU+-garantier för EIB-insatser med kommersiella lokala/regionala motparter och insatser med den privata sektorn bör ställas på liknande villkor som de garantier som ges till andra berättigade motparter.

Det bör vara möjligt för EFHU+-garantier för insatser med statliga motparter och icke-kommersiella lokala/regionala motparter och insatser med kommersiella lokala/regionala motparter som inte genererar betydande intäkter och som genomförs av EIB eller andra berättigade motparter att vara utan ersättning för att bidra till att minska finansieringskostnaderna för investeringar inom den offentliga sektorn som görs av partnerländer. Kommissionen och EIB bör i enlighet med målen och de allmänna principerna i instrumentet, de relevanta vägledande programplaneringsdokumenten och, i förekommande fall, IPA III-förordningen ingå särskilda avtal avseende garantier för yttre åtgärder för EIB:s särskilda investeringsfönster.

- (64) EFHU+ bör stödja investeringar som ett sätt att bidra till att uppnå målen för hållbar utveckling genom att främja en hållbar och inkluderande ekonomisk, miljömässig och social utveckling, en övergång till en hållbar ekonomi som präglas av mervärde och stabila investeringsförutsättningar och till att främja socioekonomisk och miljömässig resiliens i partnerländerna, med särskild inriktning på fattigdomsutrotning, bidra till en minskning av de socioekonomiska klyftorna, hållbar tillväxt för alla, kampen mot klimatförändringar i linje med Parisavtalet, anpassning till och begränsning av klimatförändringar, miljöskydd och miljöförvaltning, skapandet av anständiga arbetstillfällen på grundval av Internationella arbetsorganisationens (ILO) grundläggande arbetsnormer, ekonomiska möjligheter, färdigheter och företagande, socioekonomiska sektorer, inklusive sociala företag och kooperativ, mikroföretag samt små och medelstora företag, hållbar konnektivitet, stöd till sårbara grupper, respekt för mänskliga rättigheter, jämställdhet och kvinnors och ungdomars egenmakt samt till att ta itu med specifika socioekonomiska bakomliggande orsaker till irreguljär migration och de bakomliggande orsakerna till tvångsflyttning, i enlighet med de relevanta vägledande programplaneringsdokumenten.

EFHU+ bör genomföras i överensstämmelse med målen, de allmänna principerna och den politiska ramen i instrumentet och, i förekommande fall, IPA III-förordningen, särskilt de tillämpliga internationellt överenskomna riktlinjerna, principerna och konventionerna om investeringar, bland annat FN:s principer för ansvarsfulla investeringar, FN:s vägledande principer om företag och mänskliga rättigheter, OECD:s riktlinjer för multinationella företag, FN:s livsmedels- och jordbruksorganisations principer för ansvarsfulla investeringar i jordbruket och livsmedelssystem, ILO:s konventioner, internationell människorättslagstiftning och de principer för utvecklingsseffektivitet som formulerades inom ramen för Busanpartnerskapet för effektivt utvecklingssamarbete och bekräftades vid högnivåforumet i Nairobi 2016, inklusive ägarskap, anpassning, fokus på resultat, öppenhet och ömsesidig ansvarighet, samt målet om avbindning av bistånd. Särskild uppmärksamhet bör ägnas åt länder som identifierats som instabila eller konflikttrabbade länder, MUL-länderna, små östater under utveckling, utvecklingsländer som saknar kust och djupt skuldyngda fattiga länder.

(65) EFHU+ bör maximera finansieringens additionalitet, söka åtgärda marknadsmisslyckanden och mindre gynnsamma investeringsförhållanden, stödja lokala offentliga enheter i deras arbete med att öka sina investeringar och att självständigt finansiera dem, leverera innovativa produkter och attrahera medel från den privata sektorn. Additionalitet bör tillämpas i enlighet med målen och principerna i instrumentet och med annan relevant unionspolitik. Den privata sektorns deltagande, däribland deltagandet av mikroföretag samt små och medelstora företag, i unionens samarbete med partnerländer inom ramen för EFHU+ bör leda till en mätbar ytterligare utvecklingseffekt utan att snedvrider den lokala marknaden och utsätta lokala ekonomiska aktörer för otillbörlig konkurrens. Det bör vara kostnadseffektivt, transparent och baseras på ömsesidig ansvarighet och delade risker och kostnader. EFHU+ bör fungera som en gemensam kontaktpunkt och i denna egenskap ta emot finansieringsförslag från finansinstitut och offentliga eller privata investerare och tillhandahålla en rad olika former av finansiellt stöd till berättigade investeringar. EFHU+’s hävstångseffekt bör utvärderas genom att mäta i vilken utsträckning ytterligare finansiering för hållbar utveckling har mobiliserats med hjälp av finansiellt stöd inom ramen för EFHU+. Hävstångseffekten bör mätas i enlighet med definitionen i artikel 2.38 i budgetförordningen och internationella regler och metoder för mätning av belopp som mobiliserats från den privata sektorn av offentliga interventioner för utvecklingsfinansiering, till exempel metoder som används inom OECD:s biståndskommitté. Europaparlamentet och rådet bör kunna bjuda in berättigade motparter och det civila samhället för att diskutera finansierings- och investeringsinsatser som omfattas av denna förordning.

(66) En garanti för yttre åtgärder bör inrättas med utgångspunkt i den befintliga EFHU-garantin som inrättats genom förordning (EU) 2017/1601 och de garantier som stöds av garantifonden för externa åtgärder, inrättad genom förordning (EU) nr 480/2009. Garantin för yttre åtgärder bör stödja EFHU+-insatser som omfattas av budgetgarantier, makroekonomiskt stöd och lån till tredjeländer på grundval av rådets beslut 77/270/Euratom ⁽²⁸⁾. Dessa insatser bör stödjas av anslagen enligt instrumentet, tillsammans med anslagen enligt IPA III-förordningen och förordning (Euratom) 2021/948, som även bör omfatta de avsättningar och skulder som härrör från lån för makroekonomiska stödlån samt lån till tredjeländer enligt artikel 10.2 i förordning (Euratom) 2021/948. Vid finansiering av EFHU+-insatser bör prioritet ges åt projekt som maximerar additionaliteten och utvecklingseffekten, bland annat projekt som skapar många anständiga arbetstillfällen, hållbarhet och långsiktiga utvecklingseffekter och där kostnads-nyttoförhållandet är sådant att investeringarna blir hållbarare. De insatser som stöds genom garantin för yttre åtgärder bör åtföljas av en ingående förhandsbedömning av de miljömässiga, ekonomiska och sociala aspekterna, på lämpligt sätt och i överensstämmelse med kraven på bättre lagstiftning.

Budgetgarantier och finansieringsinstrument bör vara i överensstämmelse med unionens policy för icke-samarbetsvilliga jurisdiktioner på skatteområdet och uppdateringar av denna, såsom den fastställs i relevanta unionsrättsakter och rådets slutsatser, särskilt i rådets slutsatser av den 8 november 2016 och bilagan till slutsatserna samt de principer som fastställs i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/849 ⁽²⁹⁾. Alla relevanta bestämmelser i budgetförordningen är tillämpliga, särskilt bestämmelserna om indirekt förvaltning i avdelning VI i budgetförordningen. Tillhandahållande av grundläggande offentliga tjänster bör även i fortsättningen vara de nationella regeringarnas ansvar.

(67) För att skapa flexibilitet, öka intresset från den privata sektorn och maximera effekterna av investeringarna bör man när det gäller berättigade motparter göra ett undantag från de regler om metoderna för genomförande av unionens budget som anges i budgetförordningen. De berättigade motparterna kan också vara organ som inte anförtratts uppgifter inom ramen för ett offentlig-privat partnerskap eller organ som omfattas av privaträtten i ett partnerland.

(68) I syfte att öka genomslagskraften för garantin för yttre åtgärder, bör medlemsstaterna och avtals slutande parter i avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet ⁽³⁰⁾ ha möjlighet att ge bidrag i form av kontanta medel eller en garanti. Ett bidrag i form av en garanti bör inte överstiga 50 % av värdet av insatser som garanteras av unionen. De finansiella förpliktelser som följer av den garantin bör inte täckas av avsättningar, och likviditetsbufferten bör tillhandahållas av den gemensamma avsättningsfond som inrättats genom artikel 212 i budgetförordningen.

⁽²⁸⁾ Rådets beslut 77/270/Euratom av den 29 mars 1977 om befogenhet för kommissionen att ta upp Euratomlån i syfte att bidra till finansieringen av kärnkraftverk (EGT L 88, 6.4.1977, s. 9).

⁽²⁹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/849 av den 20 maj 2015 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 648/2012 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/60/EG och kommissionens direktiv 2006/70/EG (EUT L 141, 5.6.2015, s. 73).

⁽³⁰⁾ EGT L 1, 3.1.1994, s. 3.

- (69) Yttre åtgärder genomförs ofta i en mycket instabil miljö vilket kräver en kontinuerlig och snabb anpassning till de föränderliga behoven hos unionens partner, till globala utmaningar såsom mänskliga rättigheter, demokrati och god samhällsstyrning, säkerhet och stabilitet, klimatförändringarna och miljön, och världshaven samt till utmaningar i samband med migration och tvångsförflyttning och dess bakomliggande orsaker. För att principen om förutsägbarhet ska kunna förenas med behovet att reagera snabbt på nya behov måste det finansiella genomförandet av programmen anpassas. För att öka unionens förmåga att reagera på oförutsedda behov och med utgångspunkt i de positiva erfarenheterna från Europeiska utvecklingsfonden bör man lämna ett belopp i reserv för senare tilldelning som en buffert för nya utmaningar och prioriteringar. Den bör utnyttjas i enlighet med de förfaranden som fastställs i denna förordning.
- (70) Följande ytterligare medel bör säkerställas genom bufferten för nya utmaningar och prioriteringar: 200 000 000 EUR för det tematiska programmet för mänskliga rättigheter och demokrati, 200 000 000 EUR för det tematiska programmet för det civila samhällets organisationer och 600 000 000 EUR för det tematiska programmet för globala utmaningar.
- (71) Kommissionen bör i detalj informera Europaparlamentet innan medlen i bufferten för nya utmaningar och prioriteringar utnyttjas och bör ta full hänsyn till parlamentets anmärkningar om arten, målen och de beräknade beloppen.
- (72) Med respekt för principen att unionens budget fastställs årsvis, bör man i denna förordning bibehålla möjligheten att utnyttja den flexibilitet som redan medges i budgetförordningen för andra politikområden, nämligen i form av överföringar och ingående av nya åtaganden för anslagna medel, för att säkerställa att unionsmedlen används effektivt både för unionens medborgare och för partnerländerna, och således maximera de unionsmedel som är tillgängliga för insatser inom unionens yttre åtgärder.
- (73) Uppbyggnad av militära aktörers förmåga i tredjeländer bör genomföras som en del av unionens politik för utvecklingssamarbete när den huvudsakligen tjänar syften på utvecklingsområdet och som en del av unionens gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik (Gusp) när den huvudsakligen tjänar syften på området fred och säkerhet, i överensstämmelse med artikel 40 i EU-fördraget. Denna förordning respekterar tillämpningen av förfarandena och omfattningen av institutionernas befogenheter inom ramen för unionens politik för utvecklingssamarbete och unionens Gusp.
- (74) Åtgärder enligt instrumentet som innefattar tillhandahållande eller finansiering av utrustning, tjänster eller teknik bör vara förenliga med tillämpliga bestämmelser på unionsnivå, nationell nivå och internationell nivå, i synnerhet den ordning som föreskrivs i rådets gemensamma ståndpunkt 2008/944/Gusp⁽³¹⁾, med unionens restriktiva åtgärder och med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/821⁽³²⁾. Kommissionens riskbedömningar enligt instrumentet påverkar inte medlemsstaternas prövning av ansökningar om exportlicens. Varje medlemsstat bör, från fall till fall och utifrån de kriterier som fastställs i gemensam ståndpunkt 2008/944/Gusp, pröva de ansökningar om exportlicens som kommer in, inbegripet de som rör handel mellan regeringar, för varor som finns upptagna i EU:s gemensamma militära förteckning. I enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/125⁽³³⁾ får sådana åtgärder inte finansiera tillhandahållandet av någon typ av utrustning som kan användas för tortyr eller annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning.
- (75) Beslutet om associering av de utomeuropeiska länderna och territorierna, inklusive Grönland fastställer finansieringsramen för associeringen av de utomeuropeiska länderna och territorierna. Den finansieringsramen är den huvudsakliga finansieringskällan för utomeuropeiska länder och territorier. Enligt beslutet om associering av de utomeuropeiska länderna och territorierna, inklusive Grönland är personer och enheter i utomeuropeiska länder och territorier berättigade till finansiering enligt det beslutet, med förbehåll för dess regler och mål och eventuella ordningar som gäller för den medlemsstat till vilken det berörda utomeuropeiska landet eller territoriet är knutet. Dessutom bör samarbete mellan partnerländerna och de utomeuropeiska länderna och territorierna samt de yttersta randområdena i unionen enligt artikel 349 i EUF-fördraget uppmuntras på områden av gemensamt intresse.

⁽³¹⁾ Rådets gemensamma ståndpunkt 2008/944/Gusp av den 8 december 2008 om fastställande av gemensamma regler för kontrollen av export av militär teknik och krigsmateriel (EUT L 335, 13.12.2008, s. 99).

⁽³²⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/821 av den 20 maj 2021 om upprättande av en unionsordning för kontroll av export, förmedling, transitering och överföring av samt tekniskt bistånd för produkter med dubbla användningsområden (EUT L 206, 11.6.2021, s. 1).

⁽³³⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/125 av den 16 januari 2019 om handel med vissa varor som kan användas till dödsstraff, tortyr eller annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning (EUT L 30, 31.1.2019, s. 1).

- (76) För att stärka partnerländernas demokratiska egenansvar för utvecklingsprocesserna och hållbarheten i biståndet till tredjeländer bör unionen, när så är lämpligt, verka för användandet av partnerländernas egna institutioner, kapacitet och expertis och partnerländernas system och förfaranden för alla delar av projektcykeln för samarbete, och samtidigt säkerställa att lokala myndigheter och det civila samhället deltar fullt ut. Unionen bör tillhandahålla information och utbildning om hur man ansöker om unionsfinansiering till potentiella mottagare av unionsfinansiering.
- (77) Kommunikation främjar den demokratiska debatten, stärker den institutionella kontrollen och granskningen av unionsfinansiering och bidrar till att öka unionens trovärdighet. Unionen och mottagarna av unionsfinansiering bör öka synligheten för unionens åtgärder och på lämpligt sätt föra fram mervärdet av unionens stöd. I detta avseende bör avtal som ingås med mottagare av unionsfinansiering i enlighet med budgetförordningen innefatta skyldigheter som säkerställer lämplig synlighet, och kommissionen bör agera på lämpligt sätt i god tid om dessa skyldigheter inte fullgörs.
- (78) De årliga eller fleråriga handlingsplaner och åtgärder som avses i denna förordning bör utgöra arbetsprogram inom ramen för budgetförordningen. Årliga eller fleråriga handlingsplaner bör bestå av en uppsättning åtgärder samlade i ett dokument.
- (79) I enlighet med budgetförordningen, Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) nr 883/2013 ⁽³⁴⁾ samt rådets förordningar (EG, Euratom) nr 2988/95 ⁽³⁵⁾, (Euratom, EG) nr 2185/96 ⁽³⁶⁾ och (EU) 2017/1939 ⁽³⁷⁾ ska unionens ekonomiska intressen skyddas genom proportionella åtgärder, inbegripet åtgärder avseende förebyggande, upptäckt, korrigering och utredning av oriktigheter, inklusive bedrägerier, avseende krav på återbetalning av medel som förlorats, betalats ut på felaktiga grunder eller använts felaktigt samt, när så är lämpligt, avseende påförande av administrativa sanktioner. I enlighet med förordningarna (Euratom, EG) nr 2185/96 och (EU, Euratom) nr 883/2013 har Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (Olaf) befogenhet att göra administrativa utredningar, inklusive kontroller och inspektioner på platsen, i syfte att fastställa om det har förekommit bedrägerier, korruption eller annan olaglig verksamhet som riktar sig mot unionens ekonomiska intressen. I enlighet med förordning (EU) 2017/1939 har Europeiska åklagarmyndigheten (Eppo) befogenhet att utreda och lagföra brott som skadar unionens ekonomiska intressen, i enlighet med vad som föreskrivs i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/1371 ⁽³⁸⁾.

I enlighet med budgetförordningen ska varje person eller enhet som mottar medel från unionen samarbeta till fullo för att skydda unionens ekonomiska intressen, bevilja kommissionen, Olaf, revisionsrätten och – när det gäller de medlemsstater som deltar i fördjupat samarbete enligt förordning (EU) 2017/1939 – Eppo de rättigheter och den tillgång som krävs och säkerställa att tredje parter som är involverade i förvaltningen av medel från unionen beviljar likvärdiga rättigheter. Av den anledningen bör avtal med tredjeländer, tredjeteritorier och internationella organisationer samt alla kontrakt eller avtal som är en följd av instrumentets genomförande innehålla bestämmelser som uttryckligen ger kommissionen, Europeiska revisionsrätten och Olaf befogenhet att utföra sådana revisioner och kontroller och inspektioner på platsen i enlighet med deras respektive befogenheter och som säkerställer att tredje parter som är involverade i förvaltningen av medel från unionen beviljar likvärdiga rättigheter.

- (80) Instrumentet bör bidra till den internationella bekämpningen av skattebedrägerier, skatteundandragande, bedrägeri, korruption och penningtvätt.
- (81) I syfte att komplettera eller ändra vissa icke väsentliga delar av denna förordning, bör befogenheten att anta akter i enlighet med artikel 290 i EUF-fördraget delegeras till kommissionen med avseende på att ändra det belopp som avser insatser för uppbyggnad av militära aktörers förmåga att stödja utveckling och säkerhet för utveckling, det högsta beloppet för garantin för yttre åtgärder, de avsättningsnivåer och det högsta avsättningsbeloppet för garantin för yttre åtgärder, de samarbets- och insatsområden som förtecknas i bilagorna II, III och IV och de prioriterade områden för EFHU+-insatser som förtecknas i bilaga V, indikatorerna i bilaga VI samt med avseende på att komplettera denna förordning med specifika mål och prioriterade områden för samarbete utifrån gemensamma samarbetsområden för de geografiska programmen som anges i bilaga II, inbegripet en prioritering per subregion,

⁽³⁴⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) nr 883/2013 av den 11 september 2013 om utredningar som utförs av Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (Olaf) och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1073/1999 och rådets förordning (Euratom) nr 1074/1999 (EUT L 248, 18.9.2013, s. 1).

⁽³⁵⁾ Rådets förordning (EG, Euratom) nr 2988/95 av den 18 december 1995 om skydd av Europeiska gemenskapernas finansiella intressen (EGT L 312, 23.12.1995, s. 1).

⁽³⁶⁾ Rådets förordning (Euratom, EG) nr 2185/96 av den 11 november 1996 om de kontroller och inspektioner på platsen som kommissionen utför för att skydda Europeiska gemenskapernas finansiella intressen mot bedrägerier och andra oegentligheter (EGT L 292, 15.11.1996, s. 2).

⁽³⁷⁾ Rådets förordning (EU) 2017/1939 av den 12 oktober 2017 om genomförande av fördjupat samarbete om inrättande av Europeiska åklagarmyndigheten (EUT L 283, 31.10.2017, s. 1).

⁽³⁸⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/1371 av den 5 juli 2017 om bekämpande genom straffrättsliga bestämmelser av bedrägeri som riktar sig mot unionens finansiella intressen (EUT L 198, 28.7.2017, s. 29).

tematiska mål och vägledande anslag för vissa subregioner, och med avseende på att komplettera denna förordning med bestämmelser om inrättande av en ram för övervakning och utvärdering. Det är särskilt viktigt att kommissionen genomför lämpliga samråd under sitt förberedande arbete, inklusive med relevanta intressenter som det civila samhället och experter, och att dessa samråd genomförs i enlighet med principerna i det interinstitutionella avtalet av den 13 april 2016 om bättre lagstiftning ⁽³⁹⁾. För att säkerställa lika stor delaktighet i förberedelsen av delegerade akter erhåller Europaparlamentet och rådet alla handlingar samtidigt som medlemsstaternas experter, och deras experter ges systematiskt tillträde till möten i kommissionens expertgrupper som arbetar med förberedelse av delegerade akter.

- (82) För att säkerställa enhetliga villkor för genomförandet av de relevanta bestämmelserna i denna förordning bör kommissionen tilldelas genomförandebefogenheter. Dessa befogenheter bör utövas i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011 ⁽⁴⁰⁾.
- (83) I enlighet med punkterna 22 och 23 i det interinstitutionella avtalet av den 13 april 2016 om bättre lagstiftning bör instrumentet utvärderas på grundval av information som samlats in i enlighet med särskilda övervakningskrav, samtidigt som en administrativ börda, särskilt för medlemsstaterna, och överreglering undviks. Dessa krav bör när så är lämpligt innefatta mätbara indikatorer som utgångspunkt för utvärdering av instrumentets faktiska konsekvenser.
- (84) Hänvisningarna till unionens instrument för yttre åtgärder i artikel 9 i rådets beslut 2010/427/EU ⁽⁴¹⁾, som ersätts med denna förordning, bör tolkas som hänvisningar till denna förordning. Kommissionen bör säkerställa att denna förordning genomförs i enlighet med Europeiska utrikestjänstens roll enligt det beslutet.
- (85) De insatser och åtgärder som föreskrivs i denna förordning bör när så är lämpligt komplettera, vara förenliga med och respektera de åtgärder som unionen antar för att uppnå målen för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken inom ramen för avdelning V kapitel 2 i EU-fördraget och de åtgärder som antagits inom ramen för femte delen avdelning IV i EUF-fördraget.
- (86) Eftersom målen för denna förordning inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna utan kan uppnås bättre på unionsnivå, kan unionen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i EU-fördraget. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går denna förordning inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå dessa mål.
- (87) Beslut nr 466/2014/EU bör ändras och upphävas och förordningarna (EU) 2017/1601 och (EG, Euratom) nr 480/2009 bör upphävas.
- (88) För att säkerställa kontinuitet i tillhandahållandet av stöd inom det relevanta politikområdet och göra det möjligt att påbörja genomförandet från och med inledningen av den fleråriga budgetramen 2021–2027 bör denna förordning skyndsamt träda i kraft och bör tillämpas med retroaktiv verkan från och med den 1 januari 2021.

⁽³⁹⁾ EUT L 123, 12.5.2016, s. 1.

⁽⁴⁰⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011 av den 16 februari 2011 om fastställande av allmänna regler och principer för medlemsstaternas kontroll av kommissionens utövande av sina genomförandebefogenheter (EUT L 55, 28.2.2011, s. 13).

⁽⁴¹⁾ Rådets beslut 2010/427/EU av den 26 juli 2010 om hur den europeiska avdelningen för yttre åtgärder ska organiseras och arbeta (EUT L 201, 3.8.2010, s. 30).

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

AVDELNING I

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

Artikel 1

Innehåll

Genom denna förordning inrättas instrumentet för grannskapet, utvecklingssamarbete och internationellt samarbete – Europa i världen (*instrumentet*), inklusive Europeiska fonden för hållbar utveckling plus (EFHU+) och garantin för yttre åtgärder för perioden för den fleråriga budgetramen 2021–2027.

Den fastställer även målen för instrumentet, budgeten för perioden 2021–2027, formerna för unionsfinansiering och reglerna för tillhandahållande av sådan finansiering.

Artikel 2

Definitioner

I denna förordning gäller följande definitioner:

1. *landprogram*: ett vägledande program som omfattar ett land.
2. *flerlandsprogram*: ett vägledande program som omfattar mer än ett land.
3. *vägledande regionalt program*: ett vägledande flerlandsprogram som omfattar fler än ett tredjeland inom samma geografiska område i enlighet med artikel 4.2.
4. *vägledande transregionalt program*: ett vägledande flerlandsprogram som omfattar fler än ett tredjeland från olika geografiska områden i enlighet med artikel 4.2.
5. *gränsöverskridande samarbete*: samarbete mellan en eller flera medlemsstater och ett eller flera tredjeländer och tredjeteritorier som gränsar till unionens yttre angränsande land- och sjögränser och samarbete som omfattar transnationellt samarbete över större transnationella territorier eller kring havsområden samt interregionalt samarbete i enlighet med en Europaparlamentets och rådets förordning om särskilda bestämmelser för målet Europeiskt territoriellt samarbete (Interreg) med stöd av Europeiska regionala utvecklingsfonden och finansieringsinstrument för yttre åtgärder (*Interreg-förordningen*).
6. *rättslig enhet*: en fysisk person eller en juridisk person som inrättats och erkänts som sådan enligt unionsrätten, nationell eller internationell rätt, som har ställning som juridisk person och förmåga att agera för egen räkning, utöva rättigheter och ha skyldigheter, eller en enhet som inte är en juridisk person som avses i artikel 197.2 c i budgetförordningen.
7. *det civila samhällets organisationer*: ett brett spektrum av aktörer med en mångfald av roller och mandat som kan variera över tid och mellan institutioner och länder; det inbegriper alla icke-statliga, icke-vinstdrivande och oberoende strukturer som är fria från våld, genom vilka människor organiserar strävan att uppnå gemensamma mål och främja gemensamma värderingar, däribland politiska, kulturella, religiösa, miljömässiga, sociala och ekonomiska, och som är verksamma på lokal, nationell, regional eller internationell nivå; och som omfattar både organisationer i städer och på landsbygden och formella och informella organisationer.
8. *lokala myndigheter*: omfattar offentliga institutioner med status som juridisk person, som ingår som en del i den statliga strukturen på en nivå under den centrala förvaltningen, t.ex. byar, kommuner, distrikt, län, provinser eller regioner, vilka är ansvariga inför medborgarna och består ofta av ett rådgivande eller beslutsfattande organ, t.ex. ett råd eller en församling, och ett verkställande organ, t.ex. borgmästaren eller någon annan verkställande tjänsteman, som är direkt eller indirekt vald eller utsedd på lokal nivå.

9. *investeringsfönster*: ett visst område som kan komma i fråga för stöd från garantin för yttre åtgärder enligt EFHU+ till investeringsportföljer i specifika regioner, länder eller sektorer.
10. *additionalitet*: principen baserad på artikel 209.2 i budgetförordningen, enligt vilken stöd inom ramen för garantin för yttre åtgärder enligt EFHU+, vid tillämpningen av den här förordningen och IPA III-förordningen, bidrar till hållbar utveckling genom insatser som inte hade kunnat genomföras utan den garantin eller som leder till positiva resultat som inte hade kunnat uppnås i samma omfattning utan detta stöd. Principen om additionalitet innebär också att insatser som genomförs med stöd från garantin för yttre åtgärder attraherar finansiering från den privata sektorn och att marknadsmisslyckanden eller mindre gynnsamma investeringsförhållanden åtgärdas samt att en investerings kvalitet, hållbarhet, verkan eller omfattning förbättras. Principen säkerställer också att insatser inom ramen för garantin för yttre åtgärder inte ersätter stöd från en medlemsstat, privat finansiering eller annan unionsfinansiering eller internationell finansiering och undviker att tränga ut andra offentliga eller privata investeringar såvida detta inte är vederbörligen motiverat i enlighet med instrumentets mål och principer. Projekt som stöds av garantin för yttre åtgärder har i normalfallet en högre riskprofil än den investeringsportfölj som de berättigade motparterna stöder enligt sin normala investeringspolicy utan garantin för yttre åtgärder.
11. *insatser med statliga motparter och icke-kommersiella lokala/regionala motparter*: varje insats där motparten direkt är antingen en stat eller en offentlig enhet som till fullo täcks av en uttrycklig statlig garanti eftersom den inte har rättskapacitet eller finansiell autonomi/förmåga att erhålla nödvändig direktfinansiering.
12. *insatser med kommersiella lokala/regionala motparter*: varje insats där motparten är en offentlig enhet som inte täcks av en uttrycklig statlig garanti och som har finansiell förmåga och rättskapacitet att låna på egen risk.
13. *bidragsgivare*: en medlemsstat, en internationell finansieringsinstitution, en medlemsstat eller en offentlig institution i en medlemsstat, ett offentligt organ eller andra offentliga eller privata enheter som bidrar till den gemensamma avsättningsfonden.
14. *partnerländer*: länder eller territorier som kan erhålla unionsstöd från detta instrument i enlighet med artikel 4.

Med avseende på tillämpningen av denna förordning ska alla hänvisningar till mänskliga rättigheter förstås som att de inbegriper grundläggande friheter.

Artikel 3

Instrumentets mål

1. Det allmänna målet för detta instrument är att
 - a) slå vakt om och främja unionens värden, principer och grundläggande intressen i hela världen i syfte att eftersträva de mål och principer för unionens yttre åtgärder som fastställs i artiklarna 3.5, 8 och 21 i EU-fördraget och därigenom bidra till att minska och på lång sikt utrota fattigdomen, befästa, stödja och främja demokratin, rättsstatsprincipen och respekten för mänskliga rättigheter, hållbar utveckling och kampen mot klimatförändringar samt hantera irreguljär migration och tvångsflyttning, inbegripet de bakomliggande orsakerna.
 - b) bidra till att främja multilateralism och till att uppfylla de internationella åtaganden och mål som unionen har ställt sig bakom, särskilt målen för hållbar utveckling, Agenda 2030 och Parisavtalet.
 - c) främja starkare partnerskap med tredjeländer, inbegripet med länder som omfattas av den europeiska grannskapspolitiken på grundval av ömsesidiga intressen och egenansvar i syfte att främja stabilisering och god samhällsstyrning samt bygga upp resiliens.
2. De specifika målen för instrumentet är följande:
 - a) Att stödja och främja dialog och samarbete med tredjeländer och regioner i grannskapet, i Afrika söder om Sahara, i Asien och Stillahavsområdet samt i Nord- och Sydamerika och Karibien.
 - b) Att utveckla särskilda förstärkta partnerskap och ett ökat politiskt samarbete med länder som omfattas av den europeiska grannskapspolitiken i samarbete, med utgångspunkt i samarbete, fred och stabilitet och ett gemensamt åtagande för de universella värdena demokrati, rättsstatsprincipen och respekt för de mänskliga rättigheterna, och samtidigt sträva efter en djupgående och hållbar demokrati och en gradvis socioekonomisk integration samt direkta personkontakter.

- c) På global nivå:
- i) Att skydda, främja och stärka demokrati, rättsstatsprincipen, inbegripet mekanismer för ansvarsutkrävande, och mänskliga rättigheter, inbegripet jämställdhet och skydd av människorättsförsvarare, även i de allra svåraste och mest akuta situationerna.
 - ii) Att stödja det civila samhällets organisationer.
 - iii) Att främja stabilitet och fred och förebygga konflikter och därigenom bidra till skyddet av civila.
 - iv) Att hantera andra globala utmaningar, såsom klimatförändringar, skydd av den biologiska mångfalden och miljön samt migration och rörlighet.
- d) Att snabbt ingripa vid
- i) kriser, instabilitet och konflikter, inbegripet sådana som kan bero på migrationsflöden och tvångsförflyttning samt hybridhot,
 - ii) hantera resiliensutmaningar, inbegripet naturkatastrofer och katastrofer orsakade av människor, och koppla samman åtgärder inom humanitärt bistånd och utvecklingsåtgärder, och
 - iii) unionens utrikespolitiska behov och prioriteringar.
3. Uppnåendet av de mål som avses i punkterna 1 och 2 i denna artikel ska mätas med hjälp av relevanta indikatorer i enlighet med artikel 41.
4. Minst 93 % av utgifterna enligt instrumentet ska uppfylla de kriterier för offentligt utvecklingsbistånd som fastställts av OECD:s biståndskommitté, och därmed bidra till kollektiva åtaganden inom ramen för offentligt utvecklingsbistånd, bland annat när det gäller MUL-länderna. Hänsyn ska tas till den specifika karaktären hos utgifterna för de partnerländer och territorier som förtecknas i bilaga I.

Artikel 4

Tillämpningsområde och struktur

1. Unionens stöd enligt instrumentet ska genomföras genom
 - a) geografiska program,
 - b) tematiska program,
 - c) snabbinsatsåtgärder.
2. De geografiska programmen ska omfatta bilateralt och multilateralt samarbete i följande områden:
 - a) Grannskapet.
 - b) Afrika söder om Sahara.
 - c) Asien och Stilla-havsområdet.
 - d) Nord- och Sydamerika samt Karibien.

Geografiska program får omfatta alla tredjeländer, utom kandidater och potentiella kandidater enligt definitionen i IPA III-förordningen och utomeuropeiska länder och territorier.

Geografiska program med ett kontinentalt eller transregionalt tillämpningsområde får också inrättas, särskilt ett panafrikanskt program som omfattar länder i Afrika enligt första stycket a och b och ett program som omfattar länder i Afrika, Karibien och Stilla-havsområdet enligt första stycket b, c och d.

De geografiska programmen i grannskapet får omfatta alla de länder eller territorier som avses i bilaga I.

I syfte att uppnå de mål som anges i instrumentet ska de geografiska programmen utgå från de samarbetsområden som anges i bilaga II.

3. De tematiska programmen ska omfatta åtgärder kopplade till genomförandet av målen för hållbar utveckling på global nivå, inom följande områden:
 - a) Mänskliga rättigheter och demokrati.

- b) Det civila samhällets organisationer.
- c) Fred, stabilitet och konfliktförebyggande.
- d) Globala utmaningar.

De tematiska programmen får omfatta alla tredjeländer samt utomeuropeiska länder och territorier.

I syfte att uppnå instrumentets mål ska de tematiska programmen utgå från de insatsområden som anges i bilaga III.

- 4. Snabbinsatsåtgärderna ska möjliggöra åtgärder i ett tidigt skede för att
 - a) bidra till fred, stabilitet och konfliktförebyggande i nödsituationer, i begynnande kriser samt under och efter kriser, inbegripet sådana som kan bero på migrationsflöden och tvångsförflyttning,
 - b) bidra till att stärka resiliensen hos stater, samhällen, grupper och enskilda personer och till att koppla samman humanitärt bistånd och utvecklingsåtgärder och, i förekommande fall, fredsbyggande,
 - c) hantera unionens utrikespolitiska behov och prioriteringar.

Snabbinsatsåtgärder får omfatta alla tredjeländer samt utomeuropeiska länder och territorier.

I syfte att uppnå instrumentets mål ska snabbinsatsåtgärderna utgå från de insatsområden som anges i bilaga IV.

- 5. Åtgärder inom ramen för instrumentet ska främst genomföras genom geografiska program.

Åtgärder som genomförs genom tematiska program ska komplettera de åtgärder som finansieras inom ramen för geografiska program och stödja globala och transregionala initiativ som syftar till att uppnå internationellt överenskomna mål, särskilt målen för hållbar utveckling och Parisavtalet, samt skydda globala kollektiva nyttigheter eller hantera globala utmaningar. Åtgärder som genomförs genom tematiska program får också vidtas när

- a) det inte finns något geografiskt program,
- b) det geografiska programmet har upphävts tillfälligt,
- c) det inte finns någon överenskommelse om åtgärder med det berörda partnerlandet, eller
- d) åtgärden inte kan genomföras på lämpligt sätt genom de geografiska programmen.

Snabbinsatsåtgärderna ska komplettera de geografiska och tematiska programmen. Snabbinsatsåtgärder ska utformas och genomföras på ett sådant sätt att de, om det är relevant, kan fortsätta inom ramen för de geografiska och tematiska programmen.

- 6. Kommissionen ges befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 44 med avseende på ändring av bilagorna II, III och IV.

- 7. Kommissionen ges befogenhet att senast den 31 december 2021 anta delegerade akter i enlighet med artikel 44 för att komplettera denna förordning med bestämmelser som fastställer

- a) specifika mål och prioriterade samarbetsområden utifrån samarbetsområdena för de geografiska programmen i bilaga II, inbegripet en prioritering, för följande subregioner: södra grannskapet, östra grannskapet, Västafrika, Öst- och Centralafrika, södra Afrika och Indiska oceanen, Mellanöstern, Centralasien, Sydasien, norra och sydöstra Asien, Stilla-havsområdet, Nord- och Sydamerika samt Karibien,
- b) vägledande tematiska mål för den geografiska pelaren, och
- c) vägledande anslag för subregionerna Västafrika, Öst- och Centralafrika, södra Afrika och Indiska oceanen.

Den delegerade akt som avses i första stycket i denna punkt ska ses över vid den halvtidsutvärdering som avses i artikel 42.2.

Artikel 5

Konsekvens, samstämmighet, synergier och komplementaritet

1. Genomförandet av instrumentet ska säkerställa konsekvens, samstämmighet, synergier och komplementaritet med alla områden av unionens yttre åtgärder, inbegripet andra instrument för finansiering av yttre åtgärder och med annan relevant unionspolitik och andra relevanta unionsprogram, samt en konsekvent politik för utveckling.

I detta avseende ska unionen beakta effekten av all intern och extern politik på den hållbara utvecklingen och söka främja ökade synergier och ökad komplementaritet, i synnerhet vad beträffar handelspolitik, ekonomiskt samarbete och annat sektoriellt samarbete.

2. Åtgärder som omfattas av förordning (EG) nr 1257/96 får inte finansieras inom ramen för instrumentet.

3. När det är lämpligt får en åtgärd som erhållit ett bidrag enligt instrumentet även erhålla bidrag från ett annat unionsprogram, förutsatt att bidragen inte täcker samma kostnader. Instrumentet får också bidra till åtgärder som fastställs inom ramen för andra unionsprogram, förutsatt att bidragen inte täcker samma kostnader. Reglerna för varje bidragande unionsprogram ska tillämpas för motsvarande bidrag till åtgärden. Den kumulativa finansieringen får inte överstiga de totala stödberättigande kostnaderna för åtgärden. Stödet från de olika unionsprogrammen får beräknas proportionellt i enlighet med de dokument som anger villkoren för stödet.

Artikel 6

Budget

1. Finansieringsramen för genomförandet av instrumentet för perioden 1 januari 2021–31 december 2027 ska vara 79 462 000 000 EUR i löpande priser.

2. Den finansieringsram som avses i punkt 1 ska utgöras av följande:

a) 60 388 000 000 EUR till de geografiska programmen:

- Grannskapet: minst 19 323 000 000 EUR.
- Afrika söder om Sahara: minst 29 181 000 000 EUR.
- Asien och Stilla-havsområdet: 8 489 000 000 EUR.
- Nord- och Sydamerika samt Karibien: 3 395 000 000 EUR.

b) 6 358 000 000 EUR till de tematiska programmen:

- Mänskliga rättigheter och demokrati: 1 362 000 000 EUR.
- Det civila samhällets organisationer: 1 362 000 000 EUR.
- Fred, stabilitet och konfliktförebyggande: 908 000 000 EUR.
- Globala utmaningar: 2 726 000 000 EUR.

c) 3 182 000 000 EUR till snabbinsatsåtgärder.

3. Bufferten för nya utmaningar och prioriteringar på 9 534 000 000 EUR ska höja de belopp som avses i punkt 2 a, b och c i denna artikel i enlighet med artikel 17.

4. Den finansieringsram som avses i punkt 2 a ska motsvara minst 75 % av den finansieringsram som avses i punkt 1.

5. Åtgärder enligt artikel 9 ska finansieras med ett belopp på upp till 270 000 000 EUR. Kommissionen ges befogenhet att anta delegerade akter enligt artikel 44 för att ändra det beloppet.

Artikel 7

Politisk ram

Den övergripande politiska ramen för genomförandet av instrumentet ska utgöras av de associeringsavtal, partnerskaps- och samarbetsavtal och multilaterala avtal som unionen är part i och andra avtal om upprättande av en rättsligt bindande förbindelse mellan unionen och partnerländerna samt Europeiska rådets slutsatser, rådets slutsatser, uttalanden och slutsatser från toppmöten eller möten med partnerländerna på stats-, regeringschefs- eller ministernivå. Europaparlamentets resolutioner och meddelanden från kommissionen och unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik (*den höga representanten*).

Artikel 8

Allmänna principer

1. Unionen ska sträva efter att genom dialog och samarbete med partnerländer, partnerregioner och det civila samhället, bland annat genom åtgärder i multilaterala forum, främja, utveckla och stärka de principer för demokrati, god samhällsstyrning, rättsstatsprincipen, mänskliga rättigheter, inbegripet deras universalitet och odelbarhet, och grundläggande friheter och respekt för människors värde, och principer för jämlikhet och solidaritet på vilka den är grundad.
2. Instrumentet ska tillämpa en rättighetsbaserad strategi som omfattar alla mänskliga rättigheter, oavsett om de är medborgerliga och politiska eller ekonomiska, sociala och kulturella, för att integrera principerna om mänskliga rättigheter, för att stödja rättighetshavare när de åberopar sina rättigheter, med fokus på fattiga, marginaliserade och sårbara personer och grupper, inbegripet personer med funktionsnedsättning, och bistå partnerländer i fullgörandet av deras internationella åtaganden i fråga om mänskliga rättigheter. Den strategin ska vägledas av principen om att ingen ska lämnas utanför, jämställdhet och icke-diskriminering oavsett grund.
3. Instrumentet ska främja jämställdhet, flickors och kvinnors rättigheter och egenmakt samt icke-diskriminering oavsett grund genom riktade och integrerade åtgärder. Det ska också ägna särskild uppmärksamhet åt barnets rättigheter och ungdomars egenmakt.
4. Instrumentet ska genomföras i full överensstämmelse med unionens stöd för främjandet, skyddet och förverkligandet av alla mänskliga rättigheter och ett fullständigt och effektivt genomförande av handlingsplanen från Peking och handlingsprogrammet från den internationella konferensen om befolkning och utveckling samt resultaten från konferenserna för översyn av dessa och står fast vid sitt engagemang för sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter i detta sammanhang. Med detta i åtanke ska instrumentet utgöra ett stöd för unionens engagemang för främjandet, skyddet och förverkligandet av varje individs rätt att utöva full kontroll över och besluta fritt och ansvarsfullt i frågor som rör deras sexualitet och sexuella och reproduktiva hälsa, utan diskriminering, tvång eller våld. Det ska även stödja alla människors behov av tillgång till omfattande information och utbildning avseende sexuell och reproduktiv hälsa, inbegripet omfattande sex- och samlevnadsundervisning och hälso- och sjukvårdstjänster, av god kvalitet och till överkomliga priser.
5. Unionen ska, där så är lämpligt, stödja samarbete och dialog på bilateral, regional och multilateral nivå, associerings- och handelsavtal, partnerskapsavtal och trepartssamarbete.

Unionen ska främja en multilateral och regelbaserad och värdebaserad strategi avseende globala nyttigheter och utmaningar och i detta sammanhang samarbeta med medlemsstaterna, partnerländerna, internationella organisationer och andra givare.

Unionen ska verka för en effektiv multilateralism genom att främja samarbetet med internationella organisationer och andra givare.

Unionen ska beakta och inom ramen för den regelbundna politiska dialogen med partnerländerna ta upp deras resultat när det gäller fullgörandet av förpliktelser och åtaganden, inbegripet Agenda 2030, genomförandet av internationella människorättskonventioner och andra konventioner, inbegripet konventionerna om kärnsäkerhetsnormer, internationella avtal, i synnerhet Parisavtalet, och avtalsförhållanden med unionen, särskilt associeringsavtal, partnerskaps- och samarbetsavtal och handelsavtal.

6. Samarbetet mellan unionen och medlemsstaterna, å ena sidan, och partnerländerna, å andra sidan, ska i förekommande fall och oberoende av metod för genomförande, baseras på och främja principerna för utvecklingseffektivitet, dvs. partnerländernas egenansvar för utvecklingsprioriteringarna, med fokus på resultat, inkluderande utvecklingspartnerskap, transparens och ömsesidig ansvarighet. Unionen ska främja en verkningsfull och effektiv mobilisering och användning av resurser.

I överensstämmelse med principen om inkluderande partnerskap och insyn ska kommissionen, om lämpligt, se till att vederbörligt samråd förs med berörda parter i partnerländerna, däribland det civila samhällets organisationer och lokala myndigheter, och att de utan onödigt dröjsmål får tillgång till relevant information så att de kan delta på ett adekvat sätt och spela en meningsfull roll vid utformningen, genomförandet och övervakningen av programmen. Vid behov ska kommissionen också se till att en förstärkt dialog förs med den privata sektorn.

I enlighet med principen om egenansvar ska kommissionen, när så är lämpligt, främja användningen av partnerländernas institutioner och system för genomförandet av programmen.

7. Unionen och medlemsstaterna ska, i syfte att främja åtgärdernas och initiativens komplementaritet och effektivitet, säkerställa samordning av sin politik och regelbundet samråda med varandra om sina stödprogram, bland annat i internationella organisationer och i samband med internationella konferenser.

Unionen och medlemsstaterna ska samordna sina respektive stödprogram i syfte att öka effektiviteten och ändamålsenligheten.

Vid genomförandet av instrumentet och samarbetet med medlemsstaterna ska unionen främja delaktighet och därvid sträva efter att maximera mervärdet och beakta erfarenheter och kapacitet, och på så sätt stärka gemensamma intressen, värden och mål. Unionen ska uppmuntra utbyte av bästa praxis och kunskapsdelning mellan medlemsstaternas organ och experter.

8. Program och åtgärder inom ramen för instrumentet ska integrera kampen mot klimatförändringar, miljöskydd, mänskliga rättigheter, demokrati, jämställdhet och, i förekommande fall, katastrofriskreducering och ta hänsyn till sambanden mellan målen för hållbar utveckling, för att främja integrerade åtgärder som kan skapa sidovinster och uppfylla flera olika mål på ett samstämmigt sätt. Dessa program och åtgärder ska baseras på en övergripande multidisciplinär analys av sammanhang, kapacitet, risker och sårbarheter, omfatta en strategi för resiliens och vara konfliktkänsliga, med beaktande av konfliktförebyggande och fredsbyggande. De ska vägledas av principerna om *att inte vålla skada* och om *att inte lämna någon utanför*.

9. Genom instrumentet ska digitalisering främjas som ett viktigt verktyg för hållbar utveckling och tillväxt för alla.

10. Ett mer samordnat, holistiskt och strukturerat förhållningssätt till migration ska eftersträvas, där hänsyn tas till vikten av att ta itu med de bakomliggande orsakerna till irreguljär migration och tvångsförflyttning. Det ska maximera synergieffekterna och bygga upp omfattande partnerskap, med särskild uppmärksamhet på ursprungs- och transitländerna. Det förhållningssättet ska kombinera alla lämpliga verktyg och de påtryckningsmöjligheter som krävs genom en flexibel incitamentbaserad ansats med, när så är lämpligt i detta sammanhang, eventuella ändringar i tilldelningen av medel med anknytning till migration i enlighet med programplaneringsprinciperna i instrumentet. Det ska beakta ett effektivt samarbete och genomförande av unionens avtal och dialoger om migration. Dessa åtgärder ska genomföras med full respekt för internationell rätt, inbegripet internationell människorättslagstiftning och internationell flyktingrätt, och unionens och medlemsstaternas befogenheter. Effektiviteten i detta förhållningssätt ska bedömas årligen eller vid behov. Migrationsrelaterade åtgärder inom ramen för instrumentet ska genomföras för att stödja unionens migrationspolitiska mål med hjälp av en flexibel finansieringsmekanism.

11. Kommissionen ska säkerställa att åtgärder som vidtas enligt instrumentet i samband med kampen mot terrorism och organiserad brottslighet, it-säkerhet och kampen mot it-brottslighet samt uppbyggnaden av militära aktörers förmåga till stöd för utveckling och säkerhet för utveckling genomförs i enlighet med internationell rätt, inbegripet internationell människorättslagstiftning och humanitär rätt. I detta syfte ska kommissionen inrätta en lämplig ram för riskbedömning och övervakning. Inom den ramen ska kommissionen ta fram operativ vägledning för att säkerställa att de mänskliga rättigheterna beaktas vid utformningen och genomförandet av dessa åtgärder.

Sådana åtgärder ska baseras på regelbundna och robusta konfliktanalyser för att säkerställa konfliktkänslighet och genomföra en strategi för reform av säkerhetssektorn som bidrar till demokratisk samhällsstyrning, ansvarighet och människors säkerhet, inbegripet fördelar för den lokala befolkningen. Dessa åtgärder ska, i förekommande fall, integreras inom ramen för stöd på längre sikt som syftar till att reformera säkerhetssektorn.

12. Kommissionen ska regelbundet informera Europaparlamentet och rådet, och ska på initiativ av någon av dessa tre institutioner föra diskussioner med dem, bland annat om den incitamentbaserade metod som svarar mot prestationer inom olika nyckelområden och som avses i artikel 20. Europaparlamentet får ha regelbundna diskussioner med kommissionen om sina egna stödprogram, i frågor som till exempel kapacitetsuppbyggnad, inbegripet medling och dialog i samband därmed, samt valövervakning.

13. Kommissionen ska regelbundet utbyta information med det civila samhället.

14. Kommissionen ska, när det är lämpligt, utarbeta och följa ramar för riskhantering, som omfattar bedömning och riskminskningsåtgärder.

15. Unionsfinansiering enligt instrumentet får inte användas för att finansiera upphandling av vapen eller ammunition eller insatser med militära eller försvarsrelaterade konsekvenser.

Artikel 9

Uppbyggnad av militära aktörers förmåga att stödja utveckling och säkerhet för utveckling

1. För att bidra till hållbar utveckling, vilket kräver stabila, fredliga och inkluderande samhällen, får unionsstöd enligt instrumentet användas inom ramen för en bredare reform av säkerhetssektorn eller för att bygga upp militära aktörers förmåga i partnerländerna, under de exceptionella omständigheter som anges i punkt 3, om syftet är att få till stånd utvecklingsverksamhet och verksamhet för säkerhet för utveckling.

2. Stöd enligt denna artikel får särskilt omfatta tillhandahållande av program för uppbyggnad av förmåga till stöd för utveckling och säkerhet för utveckling, inklusive utbildning, handledning och rådgivning, samt tillhandahållande av utrustning, förbättringar av infrastrukturen samt tjänster som är direkt relaterade till detta stöd.

3. Stöd enligt denna artikel ska endast ges

- a) om kraven inte kan uppfyllas genom att tillgripa icke-militära aktörer för att på ett adekvat sätt uppnå unionens mål enligt instrumentet och det finns ett hot mot förekomsten av fungerande statliga institutioner eller mot skyddet av de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna och de statliga institutionerna inte kan klara av detta hot, och
- b) om det berörda partnerlandet och unionen är eniga om att militära aktörer spelar en avgörande roll för att bevara, upprätta eller återupprätta de villkor som är nödvändiga för en hållbar utveckling, inbegripet vid kriser eller i sårbara eller instabila sammanhang och situationer.

4. Unionsstöd enligt denna artikel får inte användas för att finansiera uppbyggnad av militära aktörers förmåga i andra syften än för att bidra till utvecklingsverksamhet och verksamhet för säkerhet för utveckling. Det får i synnerhet inte användas för att finansiera något av följande:

- a) Återkommande militära utgifter.
- b) Anskaffning av vapen och ammunition eller annan utrustning som är utformad för att åstadkomma dödligt våld.
- c) Utbildning som specifikt syftar till att bidra till försvarsmaktens stridsförmåga.

5. Vid utformningen och genomförandet av åtgärder enligt denna artikel ska kommissionen främja partnerlandets egenansvar. Den ska också utveckla de nödvändiga aspekter och den goda praxis som krävs för att säkerställa hållbarheten och ansvarigheten på medellång och lång sikt, samt främja rättsstatsprincipen och etablerade folkrättsliga principer.

AVDELNING II

GENOMFÖRANDE AV INSTRUMENTET

KAPITEL I

Programplanering

Artikel 10

Tillämpningsområde för de geografiska programmen

1. I syfte att uppnå instrumentets mål ska de geografiska programmen utarbetas utifrån följande samarbetsområden:
 - a) God samhällsstyrning, demokrati, rättsstatsprincipen och de mänskliga rättigheterna, inbegripet jämställdhet.
 - b) Utrota fattigdom, bekämpa ojämlikhet och diskriminering och främja mänsklig utveckling
 - c) Migration, tvångsförflyttning och rörlighet.
 - d) Miljö och klimatförändringar.
 - e) Inkluderande och hållbar ekonomisk tillväxt samt anständig sysselsättning.
 - f) Fred, stabilitet och förebyggande av konflikter.
 - g) Partnerskap.
2. Närmare uppgifter om vart och ett av de samarbetsområden som avses i punkt 1 återfinns i bilaga II.

Artikel 11

Tillämpningsområde för de tematiska programmen

1. För att uppnå instrumentets mål ska de tematiska programmen omfatta följande insatsområden:
 - a) Mänskliga rättigheter och demokrati: Framsteg när det gäller:
 - i) demokratins grundläggande värden,
 - ii) rättsstatsprincipen,
 - iii) de mänskliga rättigheternas universalitet, odelbarhet och ömsesidiga samverkan,
 - iv) respekt för människors värde,
 - v) principerna om icke-diskriminering, jämlikhet och solidaritet,
 - vi) respekt för principerna i FN:s stadga och i internationell människorättslagstiftning.
 - b) Det civila samhällets organisationer:
 - i) Ett inkluderande, deltagande, handlingskraftigt och oberoende utrymme för det civila samhället och demokratin i partnerländerna.
 - ii) Inkluderande och öppen dialog med och mellan det civila samhällets aktörer.
 - iii) Medvetenhet, förståelse, kunskap och engagemang hos unionsmedborgare när det gäller utvecklingsfrågor.
 - c) Fred, stabilitet och konfliktförebyggande:
 - i) Stöd för förebyggande av konflikter, fredsbyggande åtgärder och krisberedskap.
 - ii) Stöd för att motverka globala och transregionala hot och framväxande hot.
 - d) Globala utmaningar:
 - i) Hälso- och sjukvård.

- ii) Utbildning.
- iii) Jämställdhet och kvinnors och flickors egenmakt.
- iv) Barn och ungdomar.
- v) Migration, tvångsförflyttning och rörlighet.
- vi) Anständigt arbete, socialt skydd, ojämlikhet och delaktighet.
- vii) Kultur.
- viii) Säkerställande av en hälsosam miljö och hantering av klimatförändringarna.
- ix) Hållbar energi.
- x) Hållbar och inkluderande tillväxt, anständigt arbete och engagemang från den privata sektorn.
- xi) Trygghet livsmedelsförsörjning och nutrition.
- xii) Stärkt roll för lokala myndigheter som aktörer för utveckling.
- xiii) Främjande av inkluderande samhällen och flerpartsinitiativ, god ekonomisk styrning, inbegripet rättvis och inkluderande mobilisering av inhemska intäkter.
- xiv) Stöd till bedömningen och dokumentationen av framstegen i arbetet med att genomföra principerna om partnerskap och effektivitet.

2. Närmare uppgifter om vart och ett av de samarbetsområden som avses i punkt 1 återfinns i bilaga III.

Artikel 12

Allmän programplaneringsmetod

1. Samarbete och insatser enligt instrumentet ska programplaneras, med undantag för snabbinsatsåtgärder enligt artikel 4.4.
2. På grundval av artikel 7 ska programplaneringen enligt instrumentet baseras på följande:
 - a) Programplaneringsdokumenten ska syfta till att tillhandahålla en enhetlig ram för samarbetet mellan unionen och partnerländerna eller partnerregionerna som är förenlig med det allmänna syftet och tillämpningsområdet samt målen och principerna i denna förordning.
 - b) Vid utarbetande av programplaneringsdokument för partnerländer eller regioner i kris- eller efterkrissituationer eller instabila och sårbara situationer ska en konfliktanalys göras för att säkerställa konfliktkänslighet och vederbörlig hänsyn ska tas till de berörda partnerländernas eller regionernas och deras befolkningars särskilda behov och förhållanden. När partnerländer eller partnerregioner berörs eller påverkas direkt av en krissituation, efterkrissituation eller instabil situation, ska särskild vikt läggas vid förbättrad samordning mellan alla berörda aktörer, i syfte att bistå vid övergången från en nödsituation till hållbar utveckling och stabil fred, inbegripet förebyggande av våld.
 - c) Unionen och medlemsstaterna ska säkerställa inkluderande samråd med varandra i ett tidigt skede av och under hela programplaneringsprocessen för att verka för samstämmighet, komplementaritet och konsekvens i samarbetet. Gemensam programplanering ska vara förstahandsvalet för program för enskilda länder, och dess genomförande ska vara flexibelt och inkluderande och drivas på landnivå. Den gemensamma programplaneringen ska vara öppen för andra berörda givare och aktörer om unionen och medlemsstaterna bedömer detta vara relevant. Unionen och dess medlemsstater ska dessutom, när så är lämpligt, sträva efter att stödja partnerländerna genom gemensamt genomförande.
 - d) Unionen ska i ett tidigt skede av och under hela programplaneringsprocessen uppmuntra till en regelbunden inkluderande flerpartsdialog med andra givare och aktörer, inbegripet lokala myndigheter, företrädare för det civila samhället, stiftelser och den privata sektorn, i tillämpliga fall, för att på lämpligt sätt underlätta deras respektive bidrag, och säkerställa att de spelar en meningsfull roll i programplaneringsprocessen.
 - e) Det tematiska programmet om mänskliga rättigheter och demokrati och det tematiska programmet om det civila samhällets organisationer som avses i artikel 4.3 a respektive b ska tillhandahålla stöd oberoende av samtycke från regeringar och andra offentliga myndigheter i de berörda tredjeländerna. Dessa tematiska program ska huvudsakligen stödja aktörer i det civila samhället på alla nivåer, och beakta de former och metoder för genomförande som avses i artikel 27.3.

Europaparlamentet och rådet ska underrättas om resultatet av de samråd som föreskrivs i första stycket c och d.

3. Programplaneringsdokumenten ska vara resultatbaserade och, i den mån detta är möjligt, innehålla klara mål och indikatorer. Indikatorerna ska, i förekommande fall, vara baserade på internationellt överenskomna mål och indikatorer, i synnerhet de som anges för målen för hållbar utveckling, samt resultatramar på landnivå, för att bedöma och informera om unionens bidrag till resultat när det gäller output, utfall och effekter.

Artikel 13

Programplaneringsprinciper för geografiska program

1. Planeringen av de geografiska programmen ska bygga på följande principer:
 - a) Utan att det påverkar tillämpningen av punkt 5 ska den i största möjliga utsträckning grundas på en tidig, kontinuerlig och inkluderande dialog mellan unionen, medlemsstaterna och de berörda partnerländerna, däribland nationella, regionala och lokala myndigheter, med deltagande av organisationer från det civila samhället, nationella, regionala och lokala parlament och andra berörda parter, för att stärka det demokratiska egenansvaret för processen och för att främja stödet till nationella och regionala strategier.
 - b) I förekommande fall ska programperioden synkroniseras med och anpassas till partnerländernas strategyckler.
 - c) Programplaneringen kan omfatta samarbete som finansieras genom olika anslag som anges i artikel 6.2 och genom andra unionsprogram i enlighet med deras grundläggande rättsakter.
2. Programplaneringen av geografiska program ska resultera i en särskild och specialanpassad ram för samarbetet som baseras på följande:
 - a) Parternas behov, som fastställs på grundval av specifika kriterier, med hänsyn till befolkning, fattigdom, orättvisor, mänsklig utveckling, ekonomisk och miljömässig sårbarhet samt staters och samhällens resiliens och konsekvenserna av utdragna eller återkommande kriser.
 - b) Parternas förmåga och engagemang för att främja gemensamma värden, principer och intressen, inbegripet mänskliga rättigheter och grundläggande friheter, demokrati, rättsstatsprincipen, god samhällsstyrning, korruptionsbekämpning, ett öppet medborgerligt utrymme och jämställdhet, och för att stödja gemensamma mål, multilaterala allianser, multilateralt samarbete och en regelbaserad världsordning samt arbeta vidare med unionens prioriteringar.
 - c) Parternas åtaganden, däribland de åtaganden som de har kommit överens med unionen om, och prestationer på grundval av kriterier såsom politiska reformer och ekonomisk och social utveckling, miljömässig hållbarhet och effektiv användning av bistånd, med beaktande av partnerländernas särdrag och utvecklingsnivåer.
 - d) Den potentiella effekten av unionsstöd i partnerländer och partnerregioner.
 - e) Parternas förmåga att mobilisera och använda inhemska resurser effektivt samt få tillgång till ekonomiska resurser, förvalta resurser på ett transparent sätt för att stödja nationella utvecklingsprioriteringar och deras absorptionsförmåga.
3. De länder som har störst behov, särskilt MUL-länderna, låginkomstländer, länder i kris- eller efterkrissituationer eller i instabila och sårbara situationer, inbegripet små östater under utveckling och utvecklingsländer som saknar kust ska prioriteras vid tilldelningen av resurser.
4. Dessutom ska unionen ta itu med de särskilda utmaningar som medelinkomstländer ställs inför, i synnerhet låginkomstländer som övergår till att bli medelinkomstländer.
5. Samarbete med industrialiserade länder ska inriktas på att främja unionens och ömsesidiga intressen och värden samt gemensamt överenskomna mål och multilateralism.
6. Instrumentet ska bidra till åtgärder som fastställs i förordning (EU) 2021/817. Ett samlat programplaneringsdokument för sju år ska upprättas i enlighet med den här förordningen, och det ska omfatta medel från IPA III-förordningen. Förordning (EU) 2021/817 ska gälla för användningen av dessa medel.

*Artikel 14***Programplaneringsdokument för geografiska program**

1. Genomförandet av instrumentet ska för geografiska program ske genom fleråriga vägledande landprogram och flerlandsprogram.
2. De fleråriga vägledande programmen ska fastställa de prioriterade områden som valts ut för unionsfinansiering, de specifika målen, de förväntade resultaten, tydliga och specifika prestationsindikatorer samt vägledande anslag, både totalt och per prioriterat område och, i tillämpliga fall, genomförandemetoderna.
3. De fleråriga vägledande programmen ska grundas på följande:
 - a) En nationell eller regional strategi i form av en utvecklingsplan eller motsvarande dokument som godtas av kommissionen som grund för motsvarande fleråriga vägledande program, vid tidpunkten för antagande av det senare dokumentet.
 - b) Ett ramdokument som fastställer unionens politik för den eller de berörda parterna, inklusive ett gemensamt dokument mellan unionen och medlemsstaterna.
 - c) Ett gemensamt dokument mellan unionen och den eller de berörda parterna med gemensamma prioriteringar och ömsesidiga åtaganden.
4. För att öka effekterna av unionens gemensamma samarbete ska unionens och medlemsstaternas programplaneringsdokument om möjligt och lämpligt ersättas av ett gemensamt programplaneringsdokument. Ett sådant gemensamt programplaneringsdokument får dock endast ersätta unionens fleråriga vägledande program, om det godkänns i en genomförandeakt som antas i enlighet med artikel 16, överensstämmer med artiklarna 12 och 13, innehåller de delar som anges i punkt 2 i den här artikeln och fastställer arbetsfördelningen mellan unionen och medlemsstaterna.

*Artikel 15***Programplaneringsdokument för tematiska program**

1. Genomförandet av instrumentet ska för tematiska program ske genom fleråriga vägledande program.
2. Fleråriga vägledande program för de tematiska programmen ska fastställa unionens strategi, de prioriteringar som valts ut för unionsfinansiering, de specifika målen, de förväntade resultaten, tydliga och specifika prestationsindikatorer, den internationella situationen och de viktigaste parternas verksamhet avseende det berörda temat.

I tillämpliga fall ska resurser och insatsprioriteringar fastställas för deltagande i globala initiativ.

3. De fleråriga vägledande programmen för tematiska program ska ange det vägledande totala anslaget för varje samarbetsområde och prioritering. Det vägledande anslaget kan anges i form av ett intervall.

*Artikel 16***Antagande och ändring av fleråriga vägledande program**

1. Kommissionen ska, genom genomförandeakter, anta de fleråriga vägledande program som avses i artiklarna 14 och 15. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 45.2. Det förfarandet ska också gälla sådana översyner som avses i punkterna 3 och 4 i den här artikeln och som leder till betydande ändringar av innehållet i det fleråriga vägledande programmet.
2. När kommissionen antar de gemensamma fleråriga programplaneringsdokument som avses i artikel 14 ska kommissionens beslut endast tillämpas på unionens bidrag till det gemensamma fleråriga programplaneringsdokumentet.

3. De fleråriga vägledande programmen för geografiska program ska ses över efter den halvtidsutvärdering som avses i artikel 42.2 samt vid behov för ett effektivt genomförande, särskilt då betydande ändringar gjorts i den politiska ram som avses i artikel 7 eller efter en krissituation eller efterkrissituation.

4. De fleråriga vägledande programmen för tematiska program ska ses över efter den halvtidsutvärdering som avses i artikel 42.2 samt vid behov för ett effektivt genomförande, särskilt då betydande ändringar gjorts i den politiska ram som avses i artikel 7.

5. Vid vederbörligen motiverade och tvingande skäl till skyndsamhet, t.ex. i samband med en kris eller vid ett omedelbart hot mot demokratin, rättsstatsprincipen, de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, får kommissionen ändra sådana fleråriga vägledande program som avses i artiklarna 14 och 15 genom genomförandeakter. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det skyndsamma förfarande som avses i artikel 45.4.

Artikel 17

Buffert för nya utmaningar och prioriteringar

1. Det belopp som avses i artikel 6.3 ska användas där det mest behövs och är vederbörligen motiverat, bland annat för att
 - a) säkerställa lämpliga insatser från unionens sida vid oförutsedda omständigheter,
 - b) hantera nya behov eller nya utmaningar, t.ex. vid unionens eller dess grannländers gränser i samband med en kris som orsakats av antingen naturen eller människan, en väpnad konflikt eller en efterkrissituation, eller vid ett hårt migrationstryck och tvångsförflyttning,
 - c) främja nya unionsledda eller internationella initiativ eller prioriteringar.
2. Användandet av dessa medel ska beslutas i enlighet med de förfaranden som fastställs i artiklarna 16 och 25.

KAPITEL II

Särskilda bestämmelser för grannskapet

Artikel 18

Specifika mål för grannskapet

I enlighet med artiklarna 3 och 4 ska de specifika målen för unionsstöd för grannskapet enligt instrumentet vara följande:

- a) Verka för ett förbättrat politiskt samarbete och stärka och befästa en djupgående och hållbar demokrati, stabilitet, god samhällsstyrning, rättsstatsprincipen och respekten för de mänskliga rättigheterna.
- b) Stödja genomförandet av associeringsavtal eller andra befintliga och framtida avtal, liksom gemensamt överenskomna associeringsagendor och partnerskapsprioriteringar eller motsvarande dokument, bland annat genom institutionellt samarbete och kapacitetsuppbyggnad.
- c) Verka för ett starkt partnerskap med samhällena mellan unionen och partnerländerna, och mellan partnerländerna sinsemellan, bland annat genom direkta personkontakter och ett stort utbud av aktiviteter med särskilt fokus på ungdomar.
- d) Förbättra det regionala och gränsöverskridande samarbetet, särskilt inom ramen för det östliga partnerskapet, unionen för Medelhavsområdet, samarbetet inom det europeiska grannskapet samt det regionala samarbetet i Svartahavsområdet, det arktiska samarbetet och den nordliga dimensionen, bland annat vad gäller områden som energi och säkerhet.
- e) Uppnå en gradvis integrering i unionens inre marknad och ökat sektoriellt och sektorsövergripande samarbete, inbegripet genom tillnärmning av och konvergens i lagstiftningen mot unionens normer och standarder och andra relevanta internationella normer och standarder samt bättre marknadstillträde, inbegripet genom djupgående och omfattande frihandelsområden samt därmed relaterat institutionsbyggande och investeringar.

- f) Stärka partnerskap för välhanterad och säker migration och rörlighet och, i tillämpliga fall och förutsatt att det finns förutsättningar för en välhanterad och säker rörlighet, stödja genomförandet av de befintliga viseringsfria systemen, i linje med den reviderade upphävandemekanismen, dialogerna om viseringsliberalisering och bilaterala eller regionala avtal och arrangemang med tredjeländer, inbegripet partnerskap för rörlighet.
- g) Stödja förtroendeskapande åtgärder och andra åtgärder som bidrar till säkerhet, konfliktförebyggande och konfliktlösning, inbegripet stöd till drabbade befolkningar samt återuppbyggnad.

Artikel 19

Programplaneringsdokument och tilldelningskriterier

1. För de partnerländer och territorier som förtecknas i bilaga I ska de prioriterade områdena för unionsfinansiering huvudsakligen väljas ut bland dem som ingår i associerings-, partnerskaps- och samarbetsavtalen, gemensamt överenskomna associeringsagendor och partnerskapsprioriteringar eller andra relevanta befintliga och framtida dokument som avses i artikel 14.3 c, och som gemensamt avtalas mellan unionen och partnerländerna i bilaterala och multilaterala format, inbegripet, i förekommande fall, inom det östliga partnerskapet och den europeiska grannskapspolitikens sydliga dimension, i enlighet med de specifika mål som fastställs i artikel 18 och de samarbetsområden för de geografiska programmen som anges i bilaga II.
2. Genom undantag från artikel 13.2 och 13.3 ska unionens stöd inom ramen för de geografiska programmen i grannskapet differentieras i fråga om form och belopp med hänsyn till partnerlandets
 - a) behov, med hjälp av sådana indikatorer som befolkning, ojämlikheter och utvecklingsnivå,
 - b) beslutsamhet och framsteg vad gäller genomförandet av gemensamt överenskomna mål för politiska, ekonomiska, miljömässiga och sociala reformer,
 - c) beslutsamhet och framsteg vad gäller uppbyggnaden av en djup och hållbar demokrati, rättsstatsprincipen, god samhällsstyrning, mänskliga rättigheter och bekämpningen av korruption,
 - d) partnerskap med unionen, inklusive ambitionsnivån för detta partnerskap,
 - e) absorptionsförmåga och de potentiella effekterna av unionens stöd enligt instrumentet.
3. Det unionsstöd som avses i punkt 2 i denna artikel ska återspeglas i de programplaneringsdokument för geografiska program som avses i artikel 14.

Artikel 20

Incitamentbaserad metod

1. Preliminärt ska 10 % av den finansieringsram som anges i artikel 6.2 a första strecksatsen för att komplettera de nationella vägledande finansiella anslag som avses i artikel 14 tilldelas de partnerländer och territorier som förtecknas i bilaga I som ett incitament till att genomföra reformer. Sådana anslag ska beslutas på grundval av deras prestation och framsteg mot demokrati, god samhällsstyrning och rättsstatsprincipen inbegripet samarbete med det civila samhället, mänskliga rättigheter och jämställdhet, migrationssamarbete, ekonomisk styrning och reformer, särskilt de reformer som måste överenskommas gemensamt. Partnerländernas framsteg ska bedömas regelbundet, särskilt genom lägesrapporter som omfattar trender i förhållande till de föregående åren.
2. Punkt 1 ska inte tillämpas på stöd till det civila samhället, konfliktförebyggande och fredsbyggande, direkta personkontakter, inbegripet samarbete mellan lokala myndigheter, stöd för förbättring av situationen för de mänskliga rättigheterna eller krisrelaterade stödåtgärder. I händelse av en allvarlig eller ihållande försämring av situationen när det gäller demokrati, mänskliga rättigheter eller rättsstatsprincipen, eller en ökad risk för konflikt, ska stödet till dessa insatser ökas, om så är möjligt och lämpligt.

Artikel 21

Vägledande flerlandsprogram

Vägledande flerlandsprogram i grannskapet ska hantera utmaningar som är gemensamma för alla eller ett antal partnerländer, på grundval av prioriteringarna i det östliga partnerskapet och den sydliga dimensionen av den reviderade europeiska grannskapspolitiken och med beaktande av det arbete som utförs inom ramen för unionen för Medelhavsområdet, samt regionalt, transregionalt och subregionalt samarbete mellan i första hand minst två partnerländer, inklusive inom ramen för regionalt samarbete i den nordliga dimensionen och Svartahavssynergin.

*Artikel 22***Gränsöverskridande samarbete**

1. Gränsöverskridande samarbete enligt definitionen i artikel 2 första stycket led 5 ska omfatta samarbete längs yttre angränsande land- och sjögränser, transnationellt samarbete över större transnationella territorier eller kring havsområden samt interregionalt samarbete.
2. Grannskapet ska bidra till de program för gränsöverskridande samarbete som avses i punkt 1 och som medfinansieras av Europeiska regionala utvecklingsfonden inom ramen för Interreg-förordningen. Upp till 5 % av finansieringsramen för grannskapet ska preliminärt anslås till stöd för dessa program.
3. Bidrag till program för gränsöverskridande samarbete ska bestämmas och användas i enlighet med artikel 10.3 i Interreg-förordningen.
4. Unionens medfinansieringssats får inte överstiga 90 % av de stödberättigande utgifterna för ett program för gränsöverskridande samarbete.
5. Förfinansiering av program för gränsöverskridande samarbete får överstiga den procentsats som anges i artikel 51 i Interreg-förordningen. På begäran av förvaltningsmyndigheten får förfinansieringsnivån, varje budgetår, uppgå till 80 % av de årliga åtagandena för programmet.
6. Ett flerårigt strategidokument för gränsöverskridande samarbete, som innehåller de uppgifter som avses i artikel 14.2 i den här förordningen, ska antas i enlighet med artikel 10.1 i Interreg-förordningen.
7. Om program för gränsöverskridande samarbete avbryts i enlighet med artikel 12 i Interreg-förordningen får sådant stöd från finansieringsramen för grannskapet till det avbrutna programmet som fortfarande är tillgängligt främst användas för att finansiera andra gränsöverskridande program för samarbete eller övrig verksamhet inom ramen för den finansieringsramen, där så är lämpligt.

*KAPITEL III***Handlingsplaner, åtgärder och genomförandemetoder***Artikel 23***Handlingsplaner och åtgärder**

1. Kommissionen ska anta ettåriga eller fleråriga handlingsplaner och åtgärder. Åtgärderna kan utgöras av enskilda åtgärder, särskilda åtgärder, stödåtgärder eller exceptionella stödåtgärder. Handlingsplaner och åtgärder ska ta hänsyn till den specifika situationen och ska för varje insats ange de eftersträfvade målen, de förväntade resultaten och de huvudsakliga verksamheterna, metoderna för genomförande, övervakning och utvärdering, liksom budgeten och eventuella tillhörande stödutgifter.
2. Handlingsplanerna ska grundas på programplaneringsdokument, utom i de fall som avses i punkterna 5 och 6. Handlingsplanerna ska utarbetas på ett inkluderande och transparent sätt och i god tid. Där så är lämpligt ska handlingsplanerna diskuteras gemensamt med medlemsstaterna i syfte att samarbete bättre.
3. Vid behov får insatser antas i form av enskilda åtgärder före eller efter antagandet av handlingsplanen. Enskilda åtgärder ska grundas på programplaneringsdokument, utom i de fall som avses i punkt 5 eller i andra vederbörligen motiverade fall.
4. Vid oförutsedda behov eller omständigheter och om finansiering inte är möjlig från lämpligare källor, får kommissionen anta särskilda åtgärder som inte föreskrivs i programplaneringsdokumenten.

5. Ettåriga eller fleråriga handlingsplaner och enskilda åtgärder får användas för att genomföra snabbinsatsåtgärder som avses i artikel 4.4 b och c.
6. Kommissionen får anta exceptionella stödåtgärder för snabbinsatsåtgärder som avses i artikel 4.4 a.

En exceptionell stödåtgärd får pågå i högst 18 månader, med möjlighet till förlängning vid två tillfällen med ytterligare en period på upp till sex månader, till högst 30 månader totalt, i händelse av faktiska och oförutsedda hinder för dess genomförande, förutsatt att det belopp som avsatts för åtgärden inte höjs.

Vid utdragna kriser och konflikter får kommissionen anta en andra exceptionell stödåtgärd som får pågå i högst 18 månader. I vederbörligen motiverade fall får ytterligare åtgärder vidtas om kontinuiteten i unionens åtgärder är nödvändig och inte kan säkerställas på annat sätt.

Artikel 24

Stödåtgärder

1. Unionsfinansieringen får täcka stödutgifter för genomförandet av instrumentet och för uppnåendet av dess mål, inklusive administrativt stöd i samband med förberedelser, uppföljning, övervakning, kontroll, revision och utvärdering som krävs för detta genomförande, inbegripet utgifter vid huvudkontoren och unionens delegationer för sådant administrativt stöd och samordningsstöd som behövs för instrumentet, och för att förvalta åtgärder som finansieras inom ramen för instrumentet, inbegripet informations- och kommunikationsåtgärder samt gemensamma it-system.
2. När stödutgifter inte ingår i de handlingsplaner eller åtgärder som avses i artikel 23 ska kommissionen anta stödåtgärder i tillämpliga fall. Unionsfinansiering genom stödåtgärder kan omfatta följande:
 - a) Utgifter för studier, möten, information, medvetandehöjande åtgärder, utbildning, utarbetande och utbyte av tillvaratagna erfarenheter och bästa praxis, publiceringsåtgärder samt utgifter för sådant administrativt eller tekniskt stöd som behövs för att programplanera och förvalta insatser, inklusive avlönade externa experter.
 - b) Utgifter för forsknings- och innovationsverksamhet och forskningsstudier om relevanta frågor och för spridning av resultatet.
 - c) Utgifter som har samband med informations- och kommunikationsinsatser, inbegripet utarbetande av kommunikationsstrategier samt gemensam kommunikation och synlighet vad gäller unionens politiska prioriteringar.

Artikel 25

Antagande av handlingsplaner och åtgärder

1. Handlingsplaner och åtgärder ska antas genom genomförandeakter. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 45.2.
2. Det förfarande som avses i punkt 1 ska inte krävas för
 - a) enskilda åtgärder för vilka unionens finansiering inte överstiger 5 000 000 EUR,
 - b) särskilda åtgärder och stödåtgärder samt handlingsplaner som antas i syfte att genomföra snabbinsatsåtgärder för vilka unionens finansiering inte överstiger 10 000 000 EUR,
 - c) exceptionella stödåtgärder som avses i artikel 23.4 för vilka unionens finansiering inte överstiger 20 000 000 EUR,
 - d) tekniska ändringar av handlingsplaner och åtgärder, under förutsättning att ändringarna inte väsentligt påverkar målen för den berörda handlingsplanen eller den berörda åtgärden, till exempel
 - i) ändring av genomförandemetoden,
 - ii) förlängningar av genomförandeperioden,
 - iii) omfördelningar av medel mellan åtgärder som ingår i en handlingsplan,

- iv) ökning eller minskning av budgeten för handlingsplaner och åtgärder med högst 20 % av den ursprungliga budgeten, dock maximalt 10 000 000 EUR.

När det gäller fleråriga handlingsplaner och åtgärder ska de tröskelvärden som avses i punkt 2 första stycket a, b, c och d iv tillämpas på årsbasis.

Handlingsplaner och åtgärder, förutom exceptionella stödåtgärder, och tekniska ändringar som antas i enlighet med denna punkt ska inom en månad från det att de antas meddelas Europaparlamentet och medlemsstaterna genom den berörda kommitté som avses i artikel 45.

3. Innan kommissionen antar eller förlänger en exceptionell stödåtgärd som inte överstiger 20 000 000 EUR, ska den informera Europaparlamentet och rådet om åtgärdens art, mål och beräknade belopp. Kommissionen ska informera Europaparlamentet och rådet innan den gör väsentliga förändringar av de exceptionella stödåtgärder som redan har antagits. Kommissionen ska ta hänsyn till den relevanta politiska strategin vid planeringen av åtgärderna och vid deras genomförande, så att konsekvensen i unionens yttre åtgärder bevaras.

4. Om det krävs av vederbörligen motiverade och tvingande skäl till skyndsamhet, till exempel kriser, naturkatastrofer eller katastrofer orsakade av människan eller omedelbara hot mot demokratin, rättsstatsprincipen, de mänskliga rättigheterna eller de grundläggande friheterna, får kommissionen anta handlingsplaner och åtgärder eller ändringar av befintliga handlingsprogram och åtgärder som genomförandeakter med omedelbar verkan i enlighet med det förfarande som avses i artikel 45.4.

5. En lämplig miljöprövning, bl.a. av klimatförändringseffekter och inverkan på biologisk mångfald, ska göras på åtgärdsnivå, i enlighet med gällande unionslagstiftningsakter, inbegripet Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/92/EU ⁽⁴²⁾ och rådets direktiv 85/337/EEG ⁽⁴³⁾, och ska om så är tillämpligt omfatta en miljökonsekvensbedömning, som inbegriper konsekvenserna vad gäller klimatförändringar, ekosystem och biologisk mångfald, för miljö känsliga projekt, särskilt för stora nya infrastrukturprojekt.

Andra lämpliga förhandsbedömningar, som står i proportion till målen och beloppen för de planerade insatserna och åtgärderna, ska genomföras för att fastställa de eventuella konsekvenserna av och riskerna med dessa insatser och åtgärder vad gäller mänskliga rättigheter, tillgång till naturresurser såsom mark, samt sociala normer, bland annat i form av konsekvensbedömningar för större insatser och åtgärder som väntas få betydande inverkan på dessa områden.

Strategiska miljöbedömningar, som inbegriper konsekvenserna vad gäller klimatförändringar, ska när så är lämpligt användas vid genomförandet av sektorsprogram. De berörda parternas deltagande i miljöbedömningar och allmänhetens tillgång till resultatet av sådana bedömningar ska säkerställas.

Artikel 26

Samarbetsmetoder

1. Kommissionen ska, i enlighet med budgetförordningen, genomföra finansiering enligt detta instrument antingen direkt av kommissionen, via unionens delegationer eller genomförandeorgan eller indirekt genom någon av de enheter som förtecknas i artikel 62.1 c i den förordningen.

2. Finansiering enligt detta instrument får även tillhandahållas genom bidrag till internationella, regionala eller nationella fonder, till exempel sådana som inrättats eller förvaltas av EIB, av medlemsstater eller partnerländer och partnerregioner, av internationella organisationer eller av andra givare.

⁽⁴²⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/92/EU av den 13 december 2011 om bedömning av inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt (EUT L 26, 28.1.2012, s. 1).

⁽⁴³⁾ Rådets direktiv 85/337/EEG av den 27 juni 1985 om bedömning av inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt (EGT L 175, 5.7.1985, s. 40).

3. De enheter som förtecknas i artikel 62.1 c i budgetförordningen och berättigade motparter som avses i artikel 35.4 i den här förordningen ska årligen fullfölja sina rapporteringsskyldigheter enligt artikel 155 i budgetförordningen. Rapporteringskraven för var och en av dessa enheter anges i ramöverenskommelsen om ekonomiskt partnerskap, överenskommelsen om medverkan, överenskommelsen om budgetgarantier eller finansieringsöverenskommelsen.

4. De åtgärder som finansieras inom ramen för instrumentet får genomföras genom parallell eller gemensam medfinansiering.

5. Vid parallell medfinansiering delas en åtgärd upp i ett flertal klart identifierbara komponenter, där var och en finansieras av någon av de partner som svarar för medfinansieringen, så att det alltid går att fastställa för vilket ändamål medlen tilldelas och dubbelfinansiering undviks.

6. Vid gemensam medfinansiering ska den totala kostnaden fördelas för en åtgärd mellan de partner som svarar för medfinansieringen, och medlen läggs samman på ett sådant sätt att det inte längre går att fastställa varifrån medlen för en viss verksamhet inom ramen för åtgärden kommer.

7. Samarbetet mellan unionen och dess olika partner får ske i form av exempelvis följande:

- a) Arrangemang för tresidigt samarbete genom vilka unionen samordnar sitt stöd till ett partnerland eller en partnerregion med tredjeländer.
- b) Åtgärder för administrativt och tekniskt samarbete, liksom kapacitetsuppbyggnad, inbegripet utbyte av medlemsstaters erfarenheter av övergångar eller genomförande av reformer, såsom decentraliserat samarbete genom partnerskap eller partnersamverkan mellan offentliga institutioner, inbegripet lokala myndigheter och offentlig-rättsliga eller privat-rättsliga organ som anförtrotts offentliga förvaltningsuppgifter i en medlemsstat eller ett partnerland eller en partnerregion, samt samsamarbetsåtgärder där experter från den offentliga sektorn sänds ut från medlemsstater och deras regionala eller lokala myndigheter.
- c) Bidrag till de kostnader som är nödvändiga för att inrätta och förvalta offentlig-privata partnerskap, inbegripet kostnader för deras oberoende bedömning och övervakning, genom organisationer i det civila samhället där så är möjligt.
- d) Sektorsvisa policystödprogram genom vilka unionen tillhandahåller stöd till ett partnerlands sektorsprogram.
- e) Bidrag till kostnaderna för ländernas deltagande i unionsprogram och åtgärder som genomförs av unionens byråer och organ, samt för organ eller personer som anförtrotts genomförandet av särskilda åtgärder inom den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken i enlighet med avdelning V i EU-fördraget.

Artikel 27

Former för unionsfinansiering

1. Unionsfinansiering får tillhandahållas genom sådana typer av finansiering som tas upp i budgetförordningen, och i synnerhet följande:

- a) Bidrag.
- b) Upphandlingskontrakt avseende tjänster, varor eller byggtreprenader.
- c) Budgetstöd.
- d) Bidrag till förvaltningsfonder som inrättats av kommissionen, i enlighet med artikel 234 i budgetförordningen.
- e) Finansieringsinstrument.
- f) Budgetgarantier.
- g) Blandfinansieringsinsatser.
- h) Skuldlättnad inom ramen för internationellt överenskomna skuldlättnadsprogram.
- i) Ekonomiskt stöd.
- j) Avlönade externa experter.

2. När kommissionen arbetar tillsammans med berörda parter i partnerländer, exempelvis organisationer i det civila samhället och lokala myndigheter, ska den ta hänsyn till deras särdrag, inbegripet behov och sammanhang, när den fastställer finansieringsvillkoren, typen av bidrag, villkoren för tilldelning och de administrativa bestämmelserna för förvaltningen av bidrag, i syfte att nå ut till och tillgodose behoven hos så många olika av dessa berörda parter som möjligt. Särskilda arrangemang ska uppmuntras i enlighet med budgetförordningen, till exempel partnerskapsavtal, bemyndiganden för ekonomiskt stöd till tredje part, direkt tilldelning eller ansökningsomgångar med begränsat berättigande, eller enhetsbelopp, enhetskostnader och schablonfinansiering samt sådan finansiering utan koppling till kostnader som avses i artikel 125.1 i budgetförordningen.

3. Utöver i de fall som anges i artikel 195 i budgetförordningen, får direkt tilldelning användas för följande:

- a) Bidrag till låga belopp till människorättsförsvarare för att finansiera akuta skyddsåtgärder och skyddsbehov, inbegripet genom mekanismer för skydd av människorättsförsvarare som är utsatta för risker, samt till medlare och andra aktörer i det civila samhället som deltar i dialoger om kriser och väpnade konflikter, konfliktlösning, försoning och fredsbyggande åtgärder, i förekommande fall utan krav på medfinansiering.
- b) Bidrag, i förekommande fall utan krav på medfinansiering, för att finansiera åtgärder under särskilt besvärliga förhållanden där offentliggörande av en ansökningsomgång skulle vara olämpligt, bland annat i situationer där det råder allvarig brist på grundläggande friheter, inbegripet människorättskränkningar och hot mot demokratiska institutioner, upptrappning av kriser eller väpnade konflikter, där människor är särskilt utsatta, eller där människorättsorganisationer och människorättsförsvarare, medlare och andra aktörer i det civila samhället som deltar i dialoger om kriser och väpnade konflikter, försoning och fredsbyggande åtgärder arbetar under särskilt besvärliga förhållanden. Sådana bidrag får inte överstiga 1 000 000 EUR och deras varaktighet får inte överskrida 18 månader, med möjlighet till förlängning med tolv månader om det uppstår faktiska och oförutsedda hinder för deras genomförande.
- c) Bidrag till kontoret för FN:s högkommissarie för mänskliga rättigheter samt till *Global Campus of Human Rights*, Europeiska centrumet för universitetssamarbete gällande de mänskliga rättigheterna och demokratisering, som erbjuder en europeisk masterexamen i mänskliga rättigheter och demokratisering, och dess nätverk av universitet som erbjuder program för högre universitetsutbildning i mänskliga rättigheter, inbegripet stipendier till studenter och människorättsförsvarare från tredjeländer.
- d) Bidrag till låga belopp till organisationer i det civila samhället där förenklade finansieringsformer i enlighet med artikel 125 i budgetförordningen används i största möjliga utsträckning.

Budgetstöd, bland annat genom prestationsavtal om sektorreformer, ska bygga på partnerländernas egenansvar, ömsesidiga ansvarighet och gemensamma åtaganden, med beaktande av deras resultat och framsteg, för universella värden, demokrati, mänskliga rättigheter och rättsstatsprincipen, och syftar till att stärka partnerskapet mellan unionen och partnerländerna. Det ska omfatta en förstärkt politisk dialog, kapacitetsuppbyggnad och förbättrad samhällsstyrning, som ett komplement till partnerländernas ansträngningar att öka sina intäkter och använda medlen på ett bättre sätt, i syfte att stödja en hållbar tillväxt för alla, skapande av anständigt arbete, med särskilt fokus på ungdomar, fattigdomsutrotning och minskad ojämlikhet, samt bygga och konsolidera demokratier och fredliga samhällen. Budgetstödet ska också bidra till jämställdhet.

Alla beslut om att bevilja budgetstöd ska bygga på principer för budgetstöd som unionen enas om, tydliga kriterier för stödberättigande och en noggrann bedömning av riskerna och nyttan.

4. Budgetstödet ska differentieras för att bättre svara mot de politiska, ekonomiska, sociala och miljömässiga förhållandena i partnerlandet, med beaktande av instabila situationer.

När budgetstöd ges i enlighet med artikel 236 i budgetförordningen ska kommissionen tydligt fastställa och övervaka kriterier för villkorat budgetstöd, inbegripet framsteg när det gäller reformer och transparens, och ska stödja utvecklingen av parlamentarisk kontroll, nationell revisionskapacitet samt ökad transparens och allmänhetens tillgång till information.

5. Utbetalningen av budgetstödet ska grundas på indikatorer som visar att tillfredsställande framsteg har gjorts när det gäller att uppnå de mål som överenskommits med partnerlandet.

6. I enlighet med artikel 193.2 andra stycket a i budgetförordningen får verksamheter som stöds inom ramen för instrumentet och de underliggande kostnaderna, som uppkom under 2021, i vederbörligen motiverade undantagsfall som anges i finansieringsbeslutet, anses vara stödberättigande från och med den 1 januari 2021, även om dessa verksamheter genomfördes och kostnaderna uppkom innan bidragsansökan lämnades in.

7. Finansieringsinstrument, budgetgarantier och blandfinansieringsinsatser enligt instrumentet ska genomföras i enlighet med de principer som fastställs i artikel 209.1 i budgetförordningen och om möjligt under EIB:s ledning eller under en multilateral europeisk finansieringsinstitution, till exempel Europeiska banken för återuppbyggnad och utveckling, eller en bilateral europeisk finansieringsinstitution, t.ex. utvecklingsbanker, eventuellt tillsammans med ytterligare andra former av finansiellt stöd, både från medlemsstaterna och från tredje parter.

Bidrag till unionens finansieringsinstrument inom ramen för instrumentet kan ges av såväl medlemsstater som någon av de enheter som avses i artikel 62.1 c i budgetförordningen.

8. De finansieringsinstrument som avses i punkt 7 får för genomförande- och rapporteringssyften grupperas i olika faciliteter.

9. Unionsfinansieringen ska inte generera eller utlösa uttag av särskilda skatter, tullar eller avgifter.

10. Skatter, tullar och avgifter som tas ut av partnerländerna kan omfattas av finansiering enligt instrumentet.

Artikel 28

Stödberättigade personer och enheter

1. Deltagande i upphandling, förfaranden för tilldelning av bidrag eller priser för åtgärder som finansieras inom ramen för geografiska program och det tematiska programmet för det civila samhällets organisationer och det tematiska programmet om globala utmaningar ska vara öppet för internationella organisationer och alla andra rättsliga enheter som är medborgare i och, när det gäller juridiska personer, som också faktiskt är etablerade i följande länder:

- a) Medlemsstaterna, bidragsmottagare som förtecknas i den relevanta bilagan till IPA III-förordningen och de avtalsslutande parterna i avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.
- b) Grannskapspartnerländer och Ryska federationen, när det berörda förfarandet äger rum inom ramen för något av de program som avses i bilaga I och som de deltar i.
- c) Utvecklingsländer och utvecklingsterritorier som ingår i den förteckning över mottagare av offentligt utvecklingsbistånd som offentliggörs av OECD:s kommitté för utvecklingsbistånd, och som inte är medlemmar av G20, samt utomeuropeiska länder och territorier.
- d) Utvecklingsländer som ingår i förteckningen över mottagare av offentligt utvecklingsbistånd och som är medlemmar av G20 samt andra länder och territorier, när det berörda förfarandet äger rum inom ramen för en åtgärd som finansieras av unionen enligt instrumentet och som de deltar i.
- e) Länder för vilka kommissionen fastställt ömsesidigt tillträde till extern finansiering. Sådant tillträde får beviljas för en begränsad period av minst ett år när ett land ger rätt att delta på lika villkor till enheter från unionen och från länder som är berättigade enligt instrumentet. Kommissionen ska fatta beslut om ömsesidigt tillträde och varaktigheten för sådant tillträde efter samråd med det eller de berörda mottagarländerna.
- f) Medlemsländer i OECD, när det gäller kontrakt som genomförs i något av MUL-länderna eller ett kraftigt skuldyngt fattigt land som ingår i förteckningen över mottagare av offentligt utvecklingsbistånd.

2. Utan att det påverkar de begränsningar som följer av åtgärdens art och mål, ska deltagande i upphandlingsförfaranden och förfaranden för tilldelning av bidrag och priser för åtgärder som finansieras inom ramen för det tematiska programmet för mänskliga rättigheter och det tematiska programmet för demokrati och för fred, stabilitet och konfliktförebyggande samt snabbinsatsåtgärder stå öppet utan begränsningar.

3. Alla varor och all materiel som finansieras genom instrumentet får ha sitt ursprung i vilket land som helst.

4. Bestämmelserna om stödberättigande i denna artikel ska inte gälla för eller skapa nationalitetsrestriktioner för fysiska personer som är anställda hos eller på annat sätt rättsligt står under avtal med en entreprenör eller i tillämpliga fall underleverantör som kan komma i fråga för finansiering.

5. När det gäller åtgärder som medfinansieras av en enhet, eller som genomförs med direkt eller indirekt förvaltning med sådana enheter som avses i artikel 62.1 c ii–viii i budgetförordningen, ska reglerna för stödberättigande för dessa enheter också tillämpas.

6. Om givare tillhandahåller medel till en förvaltningsfond som inrättats av kommissionen eller genom externa inkomster avsatta för särskilda ändamål, ska de regler för stödberättigande som anges i akten om förvaltningsfondens inrättande, eller när det gäller externa inkomster avsatta för särskilda ändamål, i avtalet med givaren tillämpas.
7. När det gäller åtgärder som finansieras enligt instrumentet och genom ett annat unionsprogram ska de enheter som är stödberättigade enligt något av dessa unionsprogram anses vara stödberättigade.
8. När det gäller åtgärder som omfattar flera länder, kan rättsliga enheter som är medborgare i, och när det gäller juridiska personer som också faktiskt är etablerade i, de länder och territorier som omfattas av åtgärden anses vara stödberättigade.
9. Reglerna för stödberättigande i denna artikel får begränsas med hänsyn till de sökandes nationalitet, geografiska läge eller karaktär, i den utsträckning sådana begränsningar är nödvändiga på grund av en åtgärds specifika art och mål och när de är nödvändiga för ett verkkningsfullt genomförande av den.
10. Anbudsgivare, sökande och kandidater från länder som inte är stödberättigade får komma ifråga för förfarandet i akuta situationer eller om tjänster saknas på marknaderna i de berörda länderna eller territorierna, eller i andra vederbörligen motiverade fall där tillämpning av reglerna för stödberättigande skulle göra det omöjligt eller alltför svårt att genomföra en åtgärd.
11. För att främja lokal kapacitet och lokala marknader och inköp ska lokala och regionala entreprenörer prioriteras när det i budgetförordningen föreskrivs tilldelning på grundval av ett enda anbud. I samtliga andra fall ska lokala och regionala entreprenörers deltagande främjas i enlighet med de relevanta bestämmelserna i den förordningen. Hållbarhetskriterier och kriterier för tillbörlig aktsamhet ska främjas.
12. Inom ramen för det tematiska programmet för mänskliga rättigheter och demokrati ska alla enheter som inte omfattas av definitionen av rättslig enhet i artikel 2 första stycket led 6 vara stödberättigade om detta är nödvändigt för att fullfölja insatserna enligt det programmet.

Artikel 29

Uteslutna verksamheter

Unionsfinansiering enligt instrumentet får inte stödja insatser eller åtgärder som

- a) kan leda till människorättskränkningar i partnerländer,
- b) är oförenliga med mottagarlandets nationellt fastställda bidrag enligt Parisavtalet, eller som främjar investeringar i fossila bränslen, eller som enligt miljöprövningen och miljökonsekvensbedömningen medför betydande negativa effekter för miljön eller klimatet, om inte sådana insatser eller åtgärder är absolut nödvändiga för att uppnå målen i instrumentet och åtföljs av lämpliga åtgärder för att undvika, förebygga eller minska och, om så är möjligt, kompensera för dessa effekter, inbegripet stöd för att fasa ut miljöskadliga subventioner för fossila bränslen.

Artikel 30

Överföringar, årliga delåtaganden, åtagandebemyndiganden, återbetalningar och inkomster som härrör från finansieringsinstrument och budgetgarantier

1. Förutom vad som anges i artikel 12.4 i budgetförordningen ska outnyttjade åtagandebemyndiganden och betalningsbemyndiganden enligt instrumentet överföras automatiskt och får bli föremål för åtaganden respektive användas fram till den 31 december påföljande budgetår. Det överförda beloppet ska användas först under det följande budgetåret.

Kommissionen ska underrätta Europaparlamentet och rådet om åtagandebemyndiganden som förts över i enlighet med artikel 12.6 i budgetförordningen.

2. Utöver de regler som fastställs i artikel 15 i budgetförordningen om att göra anslagen disponibla på nytt ska åtagandebemyndiganden motsvarande de belopp som dragits tillbaka till följd av att en åtgärd enligt instrumentet helt eller delvis inte har genomförts göras disponibla på nytt till förmån för den ursprungliga budgetposten.

3. Budgetmässiga åtaganden för åtgärder som sträcker sig över mer än ett budgetår får delas upp över flera år i årliga delåtaganden, i enlighet med artikel 112.2 i budgetförordningen.

Artikel 114.2 tredje stycket i budgetförordningen ska inte gälla för de fleråriga åtgärder som avses i första stycket i denna punkt. Kommissionen ska automatiskt dra tillbaka alla delar av ett budgetåtagande för en åtgärd som, senast den 31 december det femte året efter året för budgetåtagandet, inte har använts till förfinansiering eller mellanliggande betalningar eller för vilka ingen attesterad utgiftsdeklaration eller betalningsansökan har lämnats in.

Punkt 2 i denna artikel ska även gälla årliga delåtaganden.

4. Med avvikelse från artikel 209.3 i budgetförordningen ska återbetalningar och inkomster som genereras inom ramen för ett finansieringsinstrument och budgetgarantier återföras till den ursprungliga budgetposten som interna inkomster avsatta för särskilda ändamål efter avdrag för förvaltningskostnader och förvaltningsavgifter. Vart femte år ska kommissionen granska det bidrag som gjorts för att uppnå unionens mål med, och effektiviteten i, befintliga finansieringsinstrument.

KAPITEL IV

EFHU+, garantin för yttre åtgärder, budgetgarantier och ekonomiskt stöd till tredjeländer

Artikel 31

Tillämpningsområde och finansiering

1. Den finansieringsram som avses i artikel 6.2 a ska omfatta Europeiska fonden för hållbar utveckling plus (EFHU+) och garantin för yttre åtgärder.

2. Målet för EFHU+ i egenskap av ett integrerat finansiellt paket som tillhandahåller finansiell kapacitet i form av bidrag, finansieringsinstrument, budgetgarantier och blandfinansieringsinsatser och sådant tekniskt stöd som avses i artikel 27.1 i denna förordning, ska vara att stödja investeringar och öka tillgången till finansiering som ett sätt att bidra till uppnåendet av de mål och allmänna principer som fastställs i artiklarna 3 och 8 i denna förordning och i förekommande fall målen för IPA III-förordningen samtidigt som additionaliteten och utvecklingseffekten maximeras och innovativa produkter levereras, däribland till mikroföretag samt små och medelstora företag.

EFHU+ ska särskilt främja hållbar och inkluderande ekonomisk, miljömässig och social utveckling, en övergång till en hållbar ekonomi som präglas av mervärde och stabila investeringsförutsättningar. EFHU+ ska även främja den socioekonomiska och miljömässiga resiliensen i partnerländerna, med särskild inriktning på fattigdomsutrotning. EFHU+ ska alltså samtidigt bidra till en minskning av de socioekonomiska klyftorna, hållbar tillväxt för alla, anpassning till och begränsning av klimatförändringar, miljöskydd och miljöförvaltning, skapandet av anständiga arbetstillfällen på grundval av ILO:s grundläggande arbetsnormer, ekonomiska möjligheter, färdigheter och företagande, socioekonomiska sektorer, inklusive sociala företag och kooperativ, mikroföretag samt små och medelstora företag, hållbar konnektivitet, stöd till sårbara grupper, främjande av mänskliga rättigheter, jämställdhet och kvinnors och ungdomars egenmakt, samt till att ta itu med specifika socioekonomiska bakomliggande orsaker till irreguljär migration och de bakomliggande orsakerna till tvångsflyttning, i enlighet med de prioriterade områden som fastställs i bilaga V och relevanta vägledande programplaneringsdokument.

Särskild uppmärksamhet ska ägnas åt länder som identifierats som instabila eller konfliktdrabbade länder, MUL-länderna och djupt skuldyngda fattiga länder, bland annat genom att tillhandahålla stöd till institutionell kapacitetsuppbyggnad, ekonomisk styrning och tekniskt stöd.

3. Garantin för yttre åtgärder ska stödja EFHU+-insatser som omfattas av budgetgarantier i enlighet med artiklarna 32–39 i denna förordning. Garantin för yttre åtgärder ska även understödja makroekonomiskt stöd och lån till tredjeländer i enlighet med artikel 10.2 i förordning (Euratom) 2021/948.

4. Inom ramen för garantin för yttre åtgärder kan unionen garantera insatser enligt garantiavtal som undertecknas mellan den 1 januari 2021 och den 31 december 2027, för upp till 53 449 000 000 EUR.

Kommissionen ges befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 44 för att ändra det högsta beloppet för garantin för yttre åtgärder med upp till 20 %.

5. Avsättningsnivån ska variera mellan 9 % och 50 % beroende på typ av insats.

Ett högsta belopp på 10 000 000 000 EUR från unionsbudgeten får avsättas för garantin för yttre åtgärder. Kommissionen ges befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 44 för att ändra detta högsta belopp i syfte att säkerställa att avsättningsbeloppet återspeglar belopp och avsättningsnivåer för garantin för yttre åtgärder, med hänsyn till typen av garanterade insatser.

Avsättningsnivån för garantin för yttre åtgärder ska vara 9 % för unionens makroekonomiska stöd och för budgetgarantier som omfattar statsrisker i samband med utlåning.

Avsättningsnivåerna ska ses över åtminstone vart tredje år från och med det datum då denna förordning börjar tillämpas enligt artikel 51. Kommissionen ges befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 44 för att ändra dessa avsättningsnivåer.

6. Garantin för yttre åtgärder ska betraktas som en enda garanti i den gemensamma avsättningsfond som inrättas genom artikel 212 i budgetförordningen.

7. EFHU+ och garantin för yttre åtgärder kan stödja finansierings- och investeringsinsatser i partnerländerna i de geografiska områden som avses i artikel 4.2. Avsättningar till garantin för yttre åtgärder ska finansieras från budgeten för de berörda geografiska program som inrättas genom artikel 6.2 a och ska överföras till den gemensamma avsättningsfonden. EFHU+ och garantin för yttre åtgärder kan också stödja insatser hos de bidragsmottagare som förtecknas i den relevanta bilagan till IPA III-förordningen. Finansieringen av dessa insatser inom ramen för EFHU+ och för avsättning av medel till garantin för yttre åtgärder ska finansieras genom IPA III-förordningen. Avsättningar till garantin för yttre åtgärder för lån till tredjeländer som avses i artikel 10.2 i förordning (Euratom) 2021/948 ska finansieras genom den förordningen.

8. Den avsättning som avses i artikel 211.2 i budgetförordningen ska upprättas på grundval av unionens totala låneåtaganden som tillåts enligt den här förordningen. De årliga avsättningar som krävs kan ställas under en period som inte överstiger sju år. Avsättningar för garantier som tillåts enligt förordning (EU) 2017/1601 och för garantier, ekonomiskt stöd och Euratomlån till tredjeländer som tillåts med stöd av grundläggande rättsakter vars avsättningar regleras i förordning (EG, Euratom) nr 480/2009 ska också fortsättningsvis följa bestämmelserna i dessa förordningar.

9. Nettotillgångar den 31 juli 2021 i EFHU-garantifonden och garantifonden för åtgärder avseende tredje land som inrättades genom förordning (EU) 2017/1601 respektive förordning (EG, Euratom) nr 480/2009 ska överföras till den gemensamma avsättningsfonden i syfte att avsätta medel för budgetgarantier som tillåts enligt förordning (EU) 2017/1601 och garantier, ekonomiskt stöd och Euratomlån till tredjeländer som tillåts med stöd av grundläggande rättsakter vars avsättningar regleras i förordning (EG, Euratom) nr 480/2009.

Artikel 32

Strukturen i EFHU+

1. EFHU+ ska bestå av regionala investeringsplattformar inom de regionala områden som fastställs i artikel 4.2 i denna förordning och IPA III-förordningen och upprättas på grundval av de arbetsmetoder, förfaranden och strukturer som används för unionens befintliga externa instrument för blandfinansiering, vilka får kombinera sina blandfinansieringsinsatser och insatser enligt garantin för yttre åtgärder inom ramen för EFHU+.

2. Kommissionen ska säkerställa förvaltningen av EFHU+.

Artikel 33

Den strategiska styrelsen för EFHU+

1. Vid säkerställandet av förvaltningen av EFHU+ ska kommissionen bistås av en strategisk styrelse (*den strategiska styrelsen för EFHU+*), utom när det gäller de insatser som omfattar bidragsmottagare på västra Balkan som förtecknas i den relevanta bilagan till IPA III-förordningen, som ska ha en särskild strategisk styrelse.

2. Den strategiska styrelsen för EFHU+ ska ge kommissionen råd när det gäller den strategiska inriktningen och prioriteringarna för investeringarna enligt garantin för yttre åtgärder inom ramen för EFHU+, inbegripet vad beträffar de investeringsfönster som avses i artikel 36, och bidra till anpassningen av dem till de vägledande principerna och målen för unionens yttre åtgärder, utvecklingspolitiken, den europeiska grannskapspolitiken samt till målen i artikel 3 och syftet med EFHU+ i enlighet med artikel 31. Den strategiska styrelsen för EFHU+ ska också stödja kommissionen vid fastställandet av de övergripande investeringsmålen vad gäller användningen av garantin för yttre åtgärder för att stödja EFHU+-insatser och övervaka att investeringsfönstren får en lämplig och mångsidig geografisk och tematisk täckning.

3. Den strategiska styrelsen för EFHU+ ska även stödja den övergripande samordningen, komplementariteten och samstämmigheten mellan de regionala investeringsplattformarna, mellan de tre pelarna i den externa investeringsplanen, mellan den externa investeringsplanen och unionens övriga insatser på migrationsområdet och för genomförandet av Agenda 2030, inbegripet kampen mot klimatförändringar, samt med unionens program för externa åtgärder och finansieringsinstrument.

4. Den strategiska styrelsen för EFHU+ ska bestå av företrädare för kommissionen och för den höga representanten, för alla medlemsstater och för EIB. Europaparlamentet ska ha observatörsstatus. Bidragsgivare, berättigade motparter, partnerländer, relevanta regionala organisationer och andra berörda parter får när så är lämpligt tilldelas observatörsstatus. Den strategiska styrelsen för EFHU+ ska rådfrågas innan en ny observatör inkluderas. Kommissionen och den höga representanten ska gemensamt svara för ordförandeskapet i den strategiska styrelsen för EFHU+.

5. Den strategiska styrelsen för EFHU+ ska sammanträda minst två gånger per år och ska om möjligt anta yttranden genom konsensus. Ytterligare sammanträden kan när som helst sammankallas av ordföranden eller på begäran av en tredjedel av ledamöterna. När konsensus inte kan uppnås, ska rösträtterna tillämpas på det sätt som överenskommits vid det första mötet i den strategiska styrelsen för EFHU+ och som fastställs i arbetsordningen. Arbetsordningen ska fastställa ramarna för observatörernas roll. Protokollen och dagordningarna för sammanträdena i den strategiska styrelsen för EFHU+ ska offentliggöras efter det att de antagits.

6. Kommissionen ska varje år lämna en rapport till den strategiska styrelsen för EFHU+ om de framsteg som gjorts i genomförandet av EFHU+. Som komplement till den ovannämnda rapporteringen ska den strategiska styrelsen för västra Balkan informera om de framsteg som gjorts i genomförandet av garantiinstrumentet för regionen. Den strategiska styrelsen ska gå igenom de utvärderingsrapporter som avses i artikel 42.5 och ta dem i beaktande.

Den strategiska styrelsen för EFHU+ ska regelbundet anordna samråd med relevanta berörda parter om den strategiska inriktningen för och genomförande av EFHU+.

7. Behovet av att ha en enda enhetlig riskhanteringsram för EFHU+ påverkas inte av att det finns en strategisk styrelse för EFHU+ och en strategisk styrelse för västra Balkan.

8. Riskhanteringsfunktionen för garantier inom ramen för EFHU+ ska beakta målen och principerna i instrumentet. Metoderna för riskbedömning och ersättning inom ramen för EFHU+ ska tillämpas konsekvent på alla investeringsfönster, inbegripet de som avses i artikel 36. En teknisk riskbedömningsgrupp ska inrättas av kommissionen. Kommissionen ska se till att den tekniska riskbedömningsgruppens funktionssätt är högkvalitativt, oberoende, opartiskt och inkluderande. Kommissionen ska även säkerställa att information och analyser delas med alla medlemsstater utan dröjsmål och på ett transparent och inkluderande sätt, med vederbörlig hänsyn till konfidentialitet. Den tekniska riskbedömningsgruppens sammansättning, arbetsordning och arbetsmetoder ska vara inkluderande, öppna för experter från EIB, andra berättigade motparter och berörda medlemsstater, och ska föreläggas den strategiska styrelsen för EFHU+. Kommissionen ska informera Europaparlamentet och rådet om den tekniska riskbedömningsgruppens sammansättning, mandat och arbetsordning och säkerställa dess medlemmars opartiskhet och frånvaro av intressekonflikter.

9. Under tillämpningsperioden för EFHU+ ska den strategiska styrelsen för EFHU+ så snart som möjligt anta och offentliggöra riktlinjer om hur överensstämmelsen mellan EFHU+-insatser och de syften, mål och kriterier för stödberättigande som föreskrivs i artiklarna 31 och 35 ska säkerställas.

*Artikel 34***Regionala operativa styrelser**

De operativa styrelserna för regionala investeringsplattformar ska, med beaktande av rekommendationer från den berörda strategiska styrelsen och relevanta riskbedömningar, bistå kommissionen vid genomförandet när det gäller att fastställa regionala och sektoriella investeringsmål samt regionala, sektoriella och tematiska investeringsfönster, och ska avge yttranden om blandfinansieringsinsatser och om användningen av garantin för yttre åtgärder som täcker de föreslagna investeringsprogrammen inom EFHU+.

*Artikel 35***Stödberättigande och urval av insatser och motparter för garantin för yttre åtgärder inom ramen för EFHU+**

1. De finansierings- och investeringsinsatser som är berättigade till stöd inom ramen för garantin för yttre åtgärder ska vara förenliga och samordnade med unionens politik, relevanta programplaneringsdokument samt med partnerländernas politik och strategier. De ska särskilt stödja målen, de allmänna principerna och den politiska ramen i instrumentet och, i förekommande fall, IPA III-förordningen, med vederbörlig hänsyn till de prioriterade områden som anges i bilaga V till den här förordningen.
2. Garantin för yttre åtgärder ska stödja finansierings- och investeringsinsatser som uppfyller de villkor som anges i artikel 209.2 a–e i budgetförordningen, särskilt i fråga om behovet att uppnå additionalitet, inbegripet genom att åtgärda marknadsmisslyckanden eller mindre gynnsamma investeringsförhållanden, samordna berättigade motparters intressen, undvika att konkurrensen snedvrids, och när så är lämpligt maximera privata investeringar, och som
 - a) i enlighet med artikel 34 i budgetförordningen ska göras föremål för utvärderingar i förväg, i proportion till målen och beloppen för de planerade insatserna, för att fastställa de eventuella konsekvenserna av och riskerna med dessa insatser med avseende på människorättsliga, miljömässiga, arbetsrättsliga och sociala normer, bland annat i form av konsekvensbedömningar för större program som väntas få betydande inverkan på dessa områden, i enlighet med de mål för EFHU+ som fastställs i artikel 31.2 i den här förordningen och med vederbörlig hänsyn till principen om frivilligt förhandsgodkännande från de berörda samhällena i markrelaterade investeringar,
 - b) garanterar komplementaritet inom de olika pelarna i den externa investeringsplanen samt med andra initiativ,
 - c) är ekonomiskt och finansiellt bärkraftiga, med vederbörlig hänsyn tagen till eventuellt stöd eller medfinansiering från privata och offentliga partner till projektet, samtidigt som den operativa miljön och kapaciteten beaktas i länder som identifierats som instabila eller konfliktdrabbade, MUL-länderna, små östater under utveckling, utvecklingsländer som saknar kust och djupt skuldtunga fattiga länder, som kan få förmånligare villkor,
 - d) är tekniskt genomförbara och hållbara ur miljömässig och social synvinkel och maximerar utvecklingseffekten,
 - e) inte stör marknaderna i partnerländer och partnerregioner och inte konkurrerar illojalt med lokala aktörer,
 - f) genomförs i enlighet med den politiska ram som avses i artikel 7, tillämpliga miljömässiga, sociala och arbetsrättsliga skyldigheter och normer och internationellt överenskomna riktlinjer, principer och konventioner om investeringar, särskilt dem som antagits av FN och OECD, med full respekt för internationell människorättslagstiftning samt i överensstämmelse med målen och de allmänna principerna i artiklarna 3 och 8.
3. Garantin för yttre åtgärder ska användas för att täcka riskerna för följande typer av instrument:
 - a) Lån, inklusive lån i lokal valuta.
 - b) Garantier.
 - c) Motgarantier.
 - d) Kapitalmarknadsinstrument.
 - e) Alla andra former av finansiering eller kreditförstärkning, försäkring och eget kapital eller hybridkapital.

4. De berättigade motparterna vad gäller garantin för yttre åtgärder ska vara de som avses i artikel 208.4 i budgetförordningen, inbegripet parter från partnerländer och tredjeländer som bidrar till garantin för yttre åtgärder, med kommissionens godkännande i enlighet med artikel 37 i den här förordningen. Dessutom, och genom undantag från artikel 62.1 c i budgetförordningen, ska organ som omfattas av privaträtten i en medlemsstat, ett partnerland eller ett tredjeland som har bidragit till garantin för yttre åtgärder i enlighet med artikel 37 i den här förordningen, och som ger tillräckliga garantier för sin ekonomiska kapacitet, vara berättigade inom ramen för garantin för yttre åtgärder.

5. Berättigade motparter ska följa reglerna och villkoren i artikel 62.1 c i budgetförordningen. Vad gäller organ som omfattas av privaträtten i en medlemsstat, ett partnerland eller ett tredjeland som har bidragit till garantin för yttre åtgärder i enlighet med artikel 37 i den här förordningen, ska företräde ges till de organ som offentliggör information som rör kriterier i fråga om miljö, samhällsansvar, skatt och bolagsstyrning.

Kommissionen ska säkerställa att berättigade motparter, inbegripet små och medelstora motparter, använder tillgängliga resurser på ett ändamålsenligt, effektivt och rättvist sätt och samtidigt främja samarbetet mellan dem och vederbörligen beakta deras kapacitet, mervärde och erfarenheter.

Kommissionen ska säkerställa en rättvis behandling av alla berättigade motparter i enlighet med artikel 27.7, och säkerställa att intressekonflikter undviks under hela genomförandeperioden för EFHU+. För att säkerställa komplementaritet får kommissionen från berättigade motparter begära alla relevanta upplysningar om deras insatser utanför EFHU+.

6. Det villkor som föreskrivs i artikel 219.4 i budgetförordningen om bidrag med egna medel ska tillämpas för varje berättigad motpart som tilldelats en budgetgaranti på portföljbasis med stöd av instrumentet.

7. Kommissionen ska välja ut de berättigade motparterna i enlighet med artikel 154 i budgetförordningen, och därvid ta hänsyn till följande:

- a) De strategiska och regionala operativa styrelsernas råd.
- b) Målen med investeringsfönstret.
- c) Den berättigade motpartens erfarenhet av och kapacitet i fråga om riskhantering.
- d) Hur mycket egna medel och extraresurser och medfinansiering från den privata sektorn som den berättigade motparten är beredd att mobilisera till investeringsfönstret med vederbörlig hänsyn till hur stor investeringen är.
- e) De berättigade motparternas sektoriella eller geografiska sakkunskap.
- f) De fördelar som främjande av samarbete mellan berättigade motparter medför.

8. På grundval av de fleråriga vägledande programmen och de utlåtanden som lämnats av den strategiska styrelsen för EFHU+ och den strategiska styrelsen för västra Balkan ska kommissionen, efter samråd med de regionala operativa styrelserna och efter att ha informerat Europaparlamentet och rådet, fastställa investeringsfönster för regioner, specifika partnerländer eller bådadera, för specifika sektorer, eller för specifika projekt, specifika kategorier av slutgiltiga bidragsmottagare eller bådadera, vilka ska finansieras enligt instrumentet, som omfattas av garantin för yttre åtgärder upp till ett fastställt belopp. Kommissionen ska underrätta Europaparlamentet och rådet om hur investeringsfönstren uppfyller villkoren i denna artikel och om de närmare finansieringsprioriteringarna. Alla ansökningar om finansiellt stöd inom investeringsfönster ska lämnas till kommissionen.

Valet av investeringsfönster ska vederbörligen motiveras genom en analys av marknadsmisslyckandet eller de mindre gynnsamma investeringsförhållandena och en bedömning av dess överensstämmelse med prioriteringarna i den här förordningen och, i förekommande fall, IPA III-förordningen. Kommissionen ska genomföras denna analys i samarbete med potentiellt berättigade motparter och berörda parter.

Berättigade motparter får tillhandahålla de instrument som avses i punkt 3 inom ett investeringsfönster eller ett enskilt projekt som förvaltas av en berättigad motpart. Instrumenten får tillhandahållas till förmån för partnerländer, inbegripet instabila eller konfliktdrabbade länder eller länder som står inför utmaningar i samband med återuppbyggnad och återhämtning efter konflikter, till förmån för dessa partnerländers institutioner, inbegripet deras statligt och privat ägda lokala banker och finansieringsinstitutioner, samt till förmån för enheter i den privata sektorn, däribland mikroföretag samt små och medelstora företag, i dessa partnerländer. Instrumenten får inte gynna företag som kontrolleras av den militära sektorn eller sektorn för statens säkerhet, med undantag för vederbörligen motiverade fall.

9. Kommissionen ska bedöma de insatser som stöds av garantin för yttre åtgärder mot bakgrund av de kriterier för stödberättigande som fastställs i punkterna 1, 2 och 3, om möjligt på grundval av unionens och berättigade motparter befintliga system för resultatmätning. Kommissionen ska upprätta en checklista över de kriterier för stödberättigande som anges i artiklarna 31, 35.1 och 35.2 och ska på grundval av den information som de berättigade motparterna lämnat bedöma och välja ut alla förslag som ska stödjas av garantin för yttre åtgärder i förhållande till denna checklista. Vid behov ska kommissionen begära att de berättigade motparterna förtydligar eller justerar den lämnade informationen. Kommissionen ska på årsbasis offentliggöra dessa checklistor och resultaten av sin bedömning för varje investeringsfönster fördelat per land och sektor.

10. Kommissionen ges befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 44 för att ändra de prioriterade områdena i bilaga V.

Artikel 36

EIB:s roll

1. EIB ska genomföra ett exklusivt särskilt investeringsfönster som omfattar en total risktäckning för insatser med statliga motparter och icke-kommersiella lokala/regionala motparter till ett vägledande minimibelopp på 11 000 000 000 EUR, som ska programplaneras i enlighet med de förfaranden som fastställs i kapitlen I och III i denna avdelning.

EIB ska ha ensamrätt till insatser med statliga motparter och icke-kommersiella lokala/regionala motparter inom ramen för detta exklusiva särskilda investeringsfönster. Bidrag till egna medel ska inom detta exklusiva särskilda investeringsfönster förstås som övertagande av kvarstående risk, och EU-garantin ska täcka 65 % av det sammanlagda belopp som utbetalats och garanterats inom ramen för EIB:s finansieringsinsatser, minus återbetalda belopp, plus alla därtill knutna kostnader.

Om EIB inte kan genomföra eller beslutar att inte genomföra insatser inom detta exklusiva särskilda investeringsfönster ska genomförandet av dessa insatser, genom undantag från andra stycket, vara öppet för andra berättigade motparter i enlighet med villkor som ska fastställas i de relevanta avtalen avseende garantin för yttre åtgärder, som ska ta hänsyn till de villkor som EIB erbjöds för samma typ av insatser och till de särskilda behov, förhållanden och särdrag som föreligger hos den berättigade motpart som ska genomföra dessa insatser.

2. EIB ska vara berättigad att genomföra insatser med lokala/regionala motparter som inte omfattas av det exklusiva särskilda investeringsfönster som avses i punkt 1 och insatser med den privata sektorn. Det förfarande som avses i artikel 35 ska användas för att om det är lämpligt anförtro EIB två ytterligare särskilda investeringsfönster som omfattar

- a) en icke-exklusiv total risktäckning för insatser med kommersiella lokala/regionala motparter, och
- b) icke-exklusiva insatser för att främja utländska direktinvesteringar, handel och internationalisering av partnerländernas ekonomier, vilket ger en täckning för politisk risk för insatser med den privata sektorn.

3. Det vägledande beloppet för de särskilda investeringsfönster som avses i punkterna 1 och 2 ska vara 26 725 000 000 EUR.

EIB ska vid genomförandet av de särskilda investeringsfönster som avses i punkterna 1 och 2 följa denna förordning, inbegripet dess övergripande mål och målen för EFHU+ och, i förekommande fall, IPA III-förordningen samt de relevanta programplaneringsdokumenten och rapporteringskraven.

4. I det relevanta garantiavtalet avseende yttre åtgärder kan det, i enlighet med artikel 209.2 f i budgetförordningen och beroende på karaktären hos och det politiska målet för det exklusiva särskilda investeringsfönster som avses i punkt 1, föreskrivas att unionen inte ska få ersättning för insatser inom ramen för det investeringsfönstret.

5. Vid tillämpningen av denna artikel ska insatser med lokala/regionala motparter anses vara kommersiella om inte annat vederbörligen motiverats av EIB och bekräftats av kommissionen.

Insatserna inom det särskilda investeringsfönster som avses i punkt 2 b ska vara förenliga med de insatser som genomförs av medlemsstaternas exportkreditinstitut.

6. EIB ska vara föremål för yttrande från de styrelser som anges i artiklarna 33 respektive 34.

EIB:s insatser som omfattas av de investeringsfönster som avses i denna artikel ska uppfylla bedömningskriterierna för stödberättigande i artikel 35.9 inom ramen för det förfarande som föreskrivs i artikel 19 i protokoll nr 5 om EIB:s stadga, fogat till EUF-fördraget. EIB ska i rätt tid tillhandahålla all information som kommissionen behöver för det ändamålet. EIB:s finansieringsinsatser som omfattas av dessa investeringsfönster ska inte omfattas av EU-garantin om de avstyrks av kommissionen i enlighet med det förfarande som föreskrivs i artikel 19 i protokoll nr 5 om EIB:s stadga, fogat till EUF-fördraget. Alla ytterligare villkor som gäller för EIB ska fastställas i de relevanta garantiavtalen avseende yttre åtgärder.

7. EIB ska vara berättigad att genomföra åtgärder inom ramen för andra investeringsfönster som fastställs enligt artikel 35.8.

8. Kommissionen och EIB ska i enlighet med denna förordning, inbegripet dess mål och principer, de relevanta programplaneringsdokumenten och, i förekommande fall, IPA III-förordningen, ingå särskilda garantiavtal avseende yttre åtgärder för de särskilda investeringsfönster som avses i punkterna 1 och 2.

Artikel 37

Bidrag från andra givare till garantin för yttre åtgärder

1. Medlemsstater, tredjeländer och andra tredje parter kan bidra till garantin för yttre åtgärder.

Genom undantag från artikel 218.2 andra stycket i budgetförordningen ska de avtalsslutande parterna i avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet ha rätt att ge bidrag antingen i form av garantier eller kontantbidrag.

Tredjeländer som inte är avtalsslutande parter i avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och andra tredje parter ska lämna bidrag i form av kontantbidrag och med förbehåll för yttrandet från den strategiska styrelsen för EFHU+ och kommissionens godkännande.

Medlemsstaterna får begära att deras bidrag öronmärks för inledande av åtgärder i specifika regioner, länder, sektorer eller befintliga investeringsfönster. Kommissionen ska utan dröjsmål underrätta Europaparlamentet och rådet om de bidrag som godkänts.

2. Bidrag i form av en garanti får inte överstiga 50 % av det belopp som avses i artikel 31.4.

Bidragen från medlemsstater och de avtalsslutande parterna i avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet i form av garantier får endast användas för att betala garantianspråk när finansieringen från unionens allmänna budget, ökad med eventuella andra kontantbidrag, har använts till att betala garantianspråk.

Alla bidrag får användas för att täcka garantianspråk, oavsett om de är öronmärkta eller inte.

Kommissionen ska, på unionens vägnar, ingå ett bidragsavtal med bidragsgivaren, som bland annat ska innehålla bestämmelser om betalningsvillkoren.

Artikel 38

Genomförande av avtal avseende garantin för yttre åtgärder

1. Kommissionen ska, på unionens vägnar, ingå avtal avseende garantin för yttre åtgärder för de berättigade motparter som valts ut i enlighet med artikel 35. Avtal får ingås med ett konsortium bestående av två eller flera berättigade motparter. I enlighet med artikel 219.1 i budgetförordningen ska budgetgarantier vara oåterkalleliga, ovillkorliga och kunna tas i anspråk på begäran för de typer av transaktioner som omfattas av garantin för yttre åtgärder. När kommissionen ingår avtal avseende garantin för yttre åtgärder ska den ta vederbörlig hänsyn till yttranden och vägledning från styrelserna och den tekniska riskbedömningsgruppen.

2. För varje investeringsfönster ska kommissionen ingå ett eller flera avtal avseende garantin för yttre åtgärder med den eller de berättigade motparter som valts ut. För att tillgodose särskilda behov får garantin för yttre åtgärder ställas för enskilda finansierings- eller investeringsinsatser.

Europaparlamentet och rådet ska underrättas om alla avtal avseende garantin för yttre åtgärder. På deras begäran ska dessa avtal göras tillgängliga för Europaparlamentet och rådet varvid hänsyn ska tas till skyddet av konfidentiell och kommersiellt känslig information.

3. Avtal avseende garantin för yttre åtgärder ska särskilt innehålla följande:

- a) Närmare regler om täckning, krav, stödberättigande, berättigade motparter och förfaranden.
- b) Närmare regler om avsättningar för garantin för yttre åtgärder, inbegripet dess täckningsarrangemang och dess fastställda täckning av portföljer och projekt med särskilda typer av instrument, samt en riskanalys av projekt och projektportföljer, inbegripet på sektoriell, regional och nationell nivå.
- c) En hänvisning till målen och syftet med instrumentet, en bedömning av behov och en indikation om de förväntade resultaten, med beaktande av främjandet av företagens sociala ansvar och ansvarsfullt företagande, särskilt genom iakttagande av de internationellt överenskomna riktlinjer, principer och konventioner om investeringar som avses i artikel 35.2 f.
- d) Ersättning från garantin för yttre åtgärder, som ska avspegla risknivån, och möjligheten att delvis subventionera ersättningen för att ge mer förmånliga villkor i vederbörligen motiverade fall, och i synnerhet för instabila eller konfliktdrabbade länder, MUL-länderna och kraftigt skuldyngda fattiga länder.
- e) Krav vad gäller användningen av garantin för yttre åtgärder, inbegripet betalningsvillkor, såsom särskilda tidsramar, räntor som ska betalas på utestående belopp, utgifter och indrivningskostnader samt eventuellt nödvändiga likviditetsarrangemang.
- f) Förfaranden avseende fordringar, som inbegriper men inte är begränsade till utlösande händelser och karenstider samt förfaranden för indrivning av fordringar.
- g) Övervaknings-, rapporterings-, insyns- och utvärderingsskyldigheter.
- h) Tydliga och tillgängliga klagomålsförfaranden för tredje parter som skulle kunna påverkas av genomförandet av projekt som stöds av garantin för yttre åtgärder.

4. Den berättigade motparten ska godkänna finansierings- och investeringsinsatser i enlighet med sina egna regler och förfaranden och i överensstämmelse med avtalet avseende garantin för yttre åtgärder.

5. Garantin för yttre åtgärder kan omfatta följande:

- a) Vad gäller skuldinstrument, kapitalbeloppet och all ränta och alla belopp som ska betalas till den utvalda berättigade motparten, men som den inte har mottagit i överensstämmelse med villkoren för finansieringsinsatserna efter ett fallissemang.
- b) Vad gäller kapitalinvesteringar, de investerade beloppen och de därmed sammanhängande finansieringskostnaderna.
- c) Vad gäller andra finansierings- och investeringsinsatser som avses i artikel 35.2, de belopp som använts och de därmed sammanhängande finansieringskostnaderna.
- d) Alla relevanta kostnader och indrivningskostnader i samband med ett fallissemang, såvida dessa inte dragits av från de återbetalade beloppen.

6. För att kommissionen ska kunna uppfylla sina skyldigheter när det gäller redovisning och rapportering av de risker som täcks av garantin för yttre åtgärder, och i enlighet med artikel 209.4 i budgetförordningen, ska de berättigade motparter med vilka ett avtal avseende garantin för yttre åtgärder ingåtts till kommissionen och revisionsrätten årligen överlämna de finansiella rapporterna, granskade av en oberoende extern revisor, avseende de finansierings- och investeringsinsatser som omfattas av den här förordningen, vilka ska innehålla bland annat uppgifter om följande:

- a) Riskbedömning av berättigade motparters finansierings- och investeringsinsatser, inbegripet information om unionens åtaganden värderade i överensstämmelse med de redovisningsregler som avses i artikel 80 i budgetförordningen och i de internationella redovisningsstandarderna för den offentliga sektorn.

b) Unionens utestående finansiella förpliktelse till följd av de EFHU+-insatser som tillhandahållits till de berättigade motparterna och deras finansierings- och investeringsinsatser, fördelade på enskilda insatser.

7. De berättigade motparterna ska på begäran förse kommissionen med alla eventuella ytterligare uppgifter som den behöver för att kunna fullgöra sina skyldigheter enligt denna förordning, i synnerhet i fråga om de urvalskriterier som anges i artikel 35, inbegripet efterlevnaden av människorättsliga, sociala och arbetsrättsliga och miljömässiga normer.

8. Kommissionen ska till den strategiska styrelsen för EFHU+, de regionala operativa styrelserna, Europaparlamentet och rådet överlämna en årsrapport om finansieringsinstrument, budgetgarantier, inbegripet de som genomförs av EIB, och ekonomiskt stöd i enlighet med artiklarna 41.4, 41.5, 241 och 250 i budgetförordningen. För det ändamålet ska de berättigade motparterna årligen lämna de uppgifter som är nödvändiga för att göra det möjligt för kommissionen att uppfylla rapporteringskraven.

Artikel 39

Klagomåls- och tvistlösningsmekanism och skydd av unionens ekonomiska intressen

1. Med tanke på eventuella klagomål från tredje parter i partnerländerna, inklusive samhällen och enskilda personer som påverkats av projekt som stöds av EFHU+ och garantin för yttre åtgärder, ska kommissionen och unionens delegationer på sina webbplatser offentliggöra direkta hänvisningar till de klagomålsmekanismer som tillhandahålls av de relevanta motparter som har slutit avtal med kommissionen. Kommissionen ska också se till att den direkt kan ta emot klagomål som rör berättigade motparter behandling av klagomål. Kommissionen ska beakta denna information med hänsyn till framtida samarbete med dessa motparter.

2. De personer och enheter som genomför finansieringsinstrument och budgetgarantier ska följa tillämplig unionsrätt och tillämpliga unionsprinciper och överenskomna internationella standarder och unionsstandarder i enlighet med artikel 155.2 och 155.3 i budgetförordningen. Kommissionen ska bedöma huruvida de system, regler och förfaranden som dessa personer och enheter omfattas av säkerställer skydd av unionens ekonomiska intressen på ett sätt som motsvarar det skydd som föreskrivs när kommissionen genomför unionens budget, med vederbörlig hänsyn till proportionalitetsprincipen och med beaktande av åtgärdens karaktär och de förutsättningar under vilka den åtgärden genomförs.

Artikel 40

Kapitaldeltagande i institutioner för utvecklingsfinansiering

Den finansieringsram för geografiska program som avses i artikel 6.2 a får användas för att bidra till kapitaltillskott från europeiska och andra institutioner för utvecklingsfinansiering.

KAPITEL V

Övervakning, rapportering och utvärdering

Artikel 41

Övervakning och rapportering

1. Indikatorer för rapportering om framstegen enligt instrumentet när det gäller att uppnå de specifika målen i artikel 3.2 anges i bilaga VI. Dessa indikatorer ska, i överensstämmelse med indikatorerna för målen för hållbar utveckling, och tillsammans med uppgifter från utvärderingar och annan befintlig resultatrapportering, ligga till grund för bedömningen av i vilken utsträckning de specifika målen har uppnåtts.

2. Kommissionen ska kontinuerligt övervaka sina åtgärder och, åtminstone årligen, granska framstegen med att uppnå de mål som fastställs genom denna förordning samt de förväntade resultaten, varvid output och utfall ska beaktas.

Framsteg avseende de förväntade resultaten ska övervakas på ett transparent sätt och i god tid, på grundval av relevanta, mätbara kvalitativa och kvantitativa uppgifter, inklusive men inte begränsat till de som fastställs i bilaga VI. När det är möjligt ska indikatorerna vara uppdelade efter kön, ålder och andra relevanta faktorer.

3. Överenskomna gemensamma resultatramar som ingår i gemensamma programplaneringsdokument och som uppfyller kriterierna i artikel 14.4 ska, när så är möjligt, utgöra grunden för unionens och dess medlemsstaters gemensamma övervakning när det gäller deras samlade stöd till ett partnerland.

Rapporteringsystemet ska säkerställa att uppgifter för övervakning av programmets genomförande och instrumentets resultat samlas in ändamålsenligt, resurseffektivt och i god tid. För detta ändamål ska proportionella rapporteringskrav ställas på mottagarna av unionens medel.

4. Kommissionen ska granska framstegen med genomförandet av instrumentet. Från och med 2022 ska kommissionen i god tid och före den 30 november varje år förelägga Europaparlamentet och rådet en årsrapport om framstegen när det gäller att uppnå målen i instrumentet genom indikatorer, inklusive men inte begränsat till de som fastställs i bilaga VI, med information om den pågående verksamheten, de uppnådda resultaten och förordningens effektivitet. Denna rapport ska även översändas till Europeiska ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén.

5. Årsrapporten ska innehålla

- a) information rörande det föregående året om de åtgärder som finansierats,
- b) resultaten av uppföljnings- och utvärderingsverksamheten,
- c) de berörda parternas medverkan och samarbetsnivå, uppdelat efter typ av enhet såsom avses i artikel 62 i budgetförordningen vad gäller såväl direkt som indirekt förvaltning,
- d) samt om budgetåtagandena, inbegripet kontrakterade belopp, och betalningsbemyndigandena, fördelade på länder, regioner och samarbetsområden,
- e) kvantitativ och kvalitativ information bland annat om åtgärder som vidtagits i enlighet med artikel 9, om användningen av den buffert för nya utmaningar och prioriteringar som avses i artikel 17 och om användningen av medel för den incitamentbaserade metod som svarar mot prestationer inom nyckelområden som avses i artikel 20.

Årsrapporten ska utvärdera dels resultaten av unionsfinansieringen, genom att så långt det är möjligt använda sig av specifika och mätbara indikatorer för att visa framstegen mot målen för instrumentet, och framstegen när det gäller att integrera de frågor som avses i artikel 8.8. Den ska även innehålla en uppdelning av de former av unionsfinansiering som fastställs i artikel 27. När det gäller utvecklingssamarbete ska rapporten, där så är möjligt och relevant, även omfatta en bedömning av efterlevnaden av principerna om utvecklingseffektivitet, även för innovativa finansieringsinstrument.

6. Den årsrapport som utarbetas 2021 ska innehålla konsoliderad information ur årsrapporterna från perioden 2014–2020 om all finansiering som styrs av de förordningar som avses i artikel 50.2 i denna förordning, inklusive externa inkomster avsatta för särskilda ändamål och bidrag till förvaltningsfonder, garantier och en uppdelning av utgifter per land, former av unionsfinansiering i enlighet med artikel 27 i denna förordning, typ av enhet såsom avses i artikel 62 i budgetförordningen vad gäller såväl direkt som indirekt förvaltning, åtaganden och betalningar. Den årsrapporten ska avspejla de viktigaste tillvaratagna erfarenheterna och uppföljningen av rekommendationerna i de externa utvärderingarna från de föregående åren.

7. Kommissionen ska som en del av sin årsrapport lämna närmare uppgifter om de finansierings- och investeringsinsatser som omfattas av garantin för yttre åtgärder, och om funktionssätt, förvaltning och faktiska bidrag till målen avseende EFHU+. Följande ska ingå i rapporten:

- a) En bedömning av hur resultaten bidrar till instrumentets syfte och mål och, i förekommande fall, till andra finansieringsinstrument i enlighet med artikel 31.7.
- b) En bedömning, utgående från indikatorer i enlighet med artiklarna 31.2 och 35.2, av additionaliteten och mervärdet, mobiliseringen av resurser från den privata sektorn, inbegripet från mikroföretag samt små och medelstora företag, vilken typ av enheter inom den privata sektorn som stöds, beräknad och faktisk output samt utfallen och effekterna av de finansierings- och investeringsinsatser som omfattas av garantin för yttre åtgärder inom ramen för EFHU+ på en aggregerad basis, inbegripet effekterna på skapandet av anständiga arbetstillfällen och fattigdomsutrotning och på hur de specifika socioekonomiska bakomliggande orsakerna till irreguljär migration och de bakomliggande orsakerna till tvångsflyttning hanteras. Bedömningen ska innehålla en analys av riskmått och deras effekter på parternas finansiella och ekonomiska stabilitet och en jämförande analys av de insatser som omfattas, som är evidensbaserad och som om möjligt bygger på uppgifter uppdelade efter kön, land och sektor.
- c) En bedömning av huruvida de insatser som genomförs med stöd från garantin för yttre åtgärder inom ramen för EFHU+ är förenliga med de internationellt överenskomna principerna för utvecklingseffektivitet.

- d) En bedömning av de hävstångseffekter som skapas genom de insatser som omfattas.
- e) En bedömning av synergierna och komplementariteten mellan de insatser som omfattas av garantin för yttre åtgärder inom ramen för EFHU+, inbegripet de som avses i artikel 36, och av andra pelare i den externa investeringsplanen, på grundval av relevanta befintliga rapporter, med särskild hänsyn till de framsteg som gjorts när det gäller god samhällsstyrning, inbegripet i samband med bekämpning av korruption och olagliga finansiella flöden, respekt för mänskliga rättigheter, rättsstatsprincipen och jämställdhetsorienterad politik, liksom främjande av företagande, ett lokalt företagsklimat och lokala finansiella marknader.
- f) En bedömning av garantins ersättning och genomförandet av artikel 155.2 och 155.3 i budgetförordningen.

8. En årlig beräkning av de övergripande utgifterna i samband med klimatsatser, ökenspridning och biologisk mångfald ska göras på grundval av de vägledande programdokument som antagits. De medel som anslås inom ramen för instrumentet ska varje år underkastas ett spårningssystem som grundar sig på OECD-metoderna, nämligen *miljömarkörer* och *Riomarkörer*, utan att användning av mer exakta metoder utesluts om sådana finns tillgängliga, och som har integrerats i de befintliga metoderna för uppföljning av hur unionsprogrammen fungerar, i syfte att kvantifiera utgifterna i samband med förvaltning och skydd av miljön, klimatsatser, ökenspridning och biologisk mångfald i de handlingsprogram och åtgärder som avses i artikel 23 och redovisas i utvärderingar och i årsrapporten.

Kommissionen ska offentliggöra information om utvecklingsamarbete i enlighet med erkända internationella standarder, till exempel från ILO och OECD, och genom att använda ramen för en gemensam standard som utvecklats av det internationella initiativet för öppenhet i biståndet.

9. För att säkerställa en ändamålsenlig bedömning av instrumentets framsteg när det gäller att uppnå dess mål ges kommissionen befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 44 i syfte att ändra bilaga VI för att se över eller komplettera indikatorerna där det anses nödvändigt och i syfte att komplettera denna förordning med bestämmelser om inrättande av en ram för övervakning och utvärdering.

Artikel 42

Utvärdering

1. Kommissionen ska utvärdera effekterna av och ändamålsenligheten i sina åtgärder per insatsområde, och hur effektiv programplaneringen har varit, när så är lämpligt genom oberoende externa utvärderingar. Kommissionen ska ta vederbörlig hänsyn till förslag från Europaparlamentet eller rådet om oberoende externa utvärderingar. I tillämpliga fall ska man i utvärderingarna använda sig av principerna för god praxis från OECD:s kommitté för utvecklingsbistånd, i syfte att fastställa huruvida de specifika målen har uppnåtts och utforma rekommendationer med sikte på att förbättra framtida åtgärder.

Kommissionen ska överlämna resultaten och slutsatserna från dessa utvärderingar tillsammans med sina egna iakttagelser och sin uppföljning till Europaparlamentet, rådet, och medlemsstaterna. Utvärderingarna får diskuteras på medlemsstaternas begäran i enlighet med artikel 45.7. Resultaten ska användas vid förberedelsen av program och åtgärder och tilldelning av resurser. Utvärderingarna och uppföljningen ska offentliggöras.

Kommissionen ska i lämplig utsträckning göra alla berörda parter, inbegripet bidragsmottagare, det civila samhällets aktörer och lokala myndigheter, delaktiga i processen för utvärdering av det unionsstöd som tillhandahålls inom ramen för instrumentet och får vid behov försöka genomföra gemensamma utvärderingar med medlemsstaterna och andra partner i nära samarbete med partnerländerna.

2. Kommissionen ska senast den 31 december 2024 lägga fram en halvtidsutvärdering av instrumentet. Den ska omfatta perioden från och med den 1 januari 2021 tills dess att utvärderingen inleds. Halvtidsutvärderingen ska vid behov åtföljas av lagstiftningsförslag om nödvändiga ändringar av denna förordning.

3. Kommissionen ska göra en slutlig utvärdering av instrumentet inom ramen för halvtidsöversynen av följande finansieringsperiod. Utvärderingen ska analysera och bedöma unionens bidrag till uppnåendet av målen i instrumentet med beaktande av indikatorer som mäter de uppnådda resultaten och eventuella rön och slutsatser om effekterna av instrumentet.

4. Halvtidsutvärderingen och den slutliga utvärderingen ska behandla effektiviteten, ändamålsenligheten, effekterna, hållbarheten, mervärdet, förenklingsutrymmet, den interna och externa samstämmigheten, inbegripet komplementaritet och synergier, samt den fortsatta relevansen vad gäller instrumentets mål. I utvärderingarna ska de tillvaratagna erfarenheterna identifieras. Utvärderingarna ska bedöma det maximibelopp för garantin för yttre åtgärder som fastställs i artikel 31.4 och innehålla information om mervärdet av att integrera tidigare separata instrument i ett rationaliserat instrument.

Halvtidsutvärderingen och den slutliga utvärderingen ska också innehålla konsoliderad information ur årsrapporter om all finansiering som styrs av denna förordning inklusive externa inkomster avsatta för särskilda ändamål och bidrag till förvaltningsfonder samt innehålla en uppdelning av utgifter per mottagarland, former av unionsfinansiering, medverkan av medlemsstater och relevanta partner, åtaganden och betalningar, samt en uppdelning per geografiska program, tematiska program och snabbinsatsåtgärder, inbegripet användningen av medel som tas i anspråk från den buffert för nya utmaningar och prioriteringar som avses i artikel 6.

Halvtidsutvärderingen och den slutliga utvärderingen ska utarbetas i det specifika syftet att förbättra unionsfinansieringen. De ska beaktas vid beslut om förlängning, ändring eller upphävande av de typer av åtgärder som genomförs enligt instrumentet.

5. I enlighet med de särskilda rapporteringsbestämmelserna i budgetförordningen ska kommissionen senast den 31 december 2024 och därefter vart tredje år, på grundval av en extern utvärdering, utvärdera användningen av garantin för yttre åtgärder och dess funktion, och särskilt dess bidrag till de övergripande målen, de uppnådda resultaten och additionaliteten. Kommissionen ska överlämna den utvärderingsrapporten till Europaparlamentet och rådet. Utvärderingsrapporten ska åtföljas av ett yttrande från revisionsrätten. Utvärderingsrapporten och yttrandet från revisionsrätten ska offentliggöras.

AVDELNING III

AVSLUTANDE BESTÄMMELSER

Artikel 43

Utvidgning av det geografiska tillämpningsområdet

1. I vederbörligen motiverade fall och om den åtgärd som ska genomföras är av global, transregional eller regional natur får kommissionen besluta att, inom de relevanta fleråriga vägledande programmen eller inom de relevanta handlingsplanerna eller åtgärderna, utvidga tillämpningsområdet för åtgärder till länder och territorier som inte omfattas av denna förordning enligt artikel 4, för att säkerställa att unionens finansiering är enhetlig och effektiv eller för att främja regionalt eller transregionalt samarbete.

2. Kommissionen får fastställa ett anslag för att hjälpa partnerländer och partnerregioner att stärka samarbetet med unionens angränsande yttersta randområden och med utomeuropeiska länder och territorier. För det ändamålet kan instrumentet, vid behov och på grundval av ömsesidighet och proportionalitet avseende finansieringsnivåerna från beslutet om associering av de utomeuropeiska länderna och territorierna, inklusive Grönland eller Interreg-förordningen, eller båda, bidra till åtgärder som genomförs av ett partnerland eller en partnerregion eller någon annan enhet enligt den här förordningen, av ett land, territorium eller annan enhet enligt beslutet om associering av de utomeuropeiska länderna och territorierna, inklusive Grönland eller av ett av unionens yttersta randområden, inom ramen för gemensamma operativa program eller interregionala samarbetsprogram eller åtgärder som inrättas och genomförs enligt Interreg-förordningen.

Artikel 44

Utövande av delegeringen

1. Befogenheten att anta delegerade akter ges till kommissionen med förbehåll för de villkor som anges i denna artikel.
2. Den befogenhet att anta delegerade akter som avses i artiklarna 4.6, 4.7, 6.5, 31.4, 31.5, 35.10 och 41.9 ges till kommissionen under den period som denna förordning är giltig.

3. Den delegering av befogenhet som avses i artiklarna 4.6, 4.7, 6.5, 31.4, 31.5, 35.10 och 41.9 får när som helst återkallas av Europaparlamentet eller rådet. Ett beslut om återkallelse innebär att delegeringen av den befogenhet som anges i beslutet upphör att gälla. Beslutet får verkan dagen efter det att det offentliggörs i *Europeiska unionens officiella tidning*, eller vid ett senare i beslutet angivet datum. Det påverkar inte giltigheten av delegerade akter som redan har trätt i kraft.
4. Innan kommissionen antar en delegerad akt ska den samråda med experter som utsetts av varje medlemsstat i enlighet med principerna i det interinstitutionella avtalet av den 13 april 2016 om bättre lagstiftning.
5. Så snart kommissionen antar en delegerad akt ska den samtidigt delge Europaparlamentet och rådet denna.
6. En delegerad akt som antas enligt artiklarna 4.6, 4.7, 6.5, 31.4, 31.5, 35.10 och 41.9 ska träda i kraft endast om varken Europaparlamentet eller rådet har gjort invändningar mot den delegerade akten inom en period på två månader från den dag då akten delgavs Europaparlamentet och rådet, eller om både Europaparlamentet och rådet, före utgången av den perioden, har underrättat kommissionen om att de inte kommer att invända. Denna period ska förlängas med två månader på Europaparlamentets eller rådets initiativ.

Artikel 45

Kommittéförfarande

1. Kommissionen ska biträdas av kommittén för instrumentet för grannskapet, utvecklingssamarbete och internationellt samarbete. Den kommittén ska vara en kommitté i den mening som avses i förordning (EU) nr 182/2011. Kommittén får sammanträda i olika format med ansvar för specifika samarbets- och insatsområden, såsom geografiska och tematiska program och snabbinsatsåtgärder.
2. När det hänvisas till denna punkt ska artikel 5 i förordning (EU) nr 182/2011 tillämpas.
3. Om kommitténs yttrande ska inhämtas genom skriftligt förfarande, ska det förfarandet avslutas utan resultat om kommitténs ordförande, inom tidsfristen för att avge yttrandet, så beslutar eller en enkel majoritet av kommittéledamöterna så begär.
4. När det hänvisas till denna punkt ska artikel 8 i förordning (EU) nr 182/2011 jämförd med artikel 5 i den förordningen tillämpas.
5. De beslut som antagits ska fortsätta att gälla under den tid som de dokument, handlingsprogram eller åtgärder som antagits eller ändrats varar.
6. En observatör från EIB ska delta i kommitténs överläggningar när frågor som rör EIB behandlas.
7. Medlemsstaterna kan begära granskning av varje annan fråga beträffande genomförandet av instrumentet, i synnerhet vad gäller fleråriga programplaneringsdokument, inbegripet granskningar och utvärderingar efter halva tiden eller vid behov.

Artikel 46

Information, kommunikation och synliggörande

1. Mottagarna av unionsfinansiering ska framhålla att finansieringen kommer från unionen och säkerställa unionsfinansieringens synlighet, i synnerhet när de främjar och rapporterar om åtgärderna och deras resultat, genom att understryka stödet från unionen på ett synligt vis i kommunikationsmaterial om de åtgärder som stöds inom ramen för instrumentet, och genom att tillhandahålla enhetlig, ändamålsenlig och proportionell riktad information till olika målgrupper, däribland medierna och allmänheten.

Avtal som ingås med mottagare av unionsfinansiering ska innefatta skyldigheter om detta.

2. Kommissionen ska genomföra informations- och kommunikationsåtgärder avseende instrumentet, åtgärder som vidtagits inom ramen för instrumentet och uppnådda resultat. Finansiella medel som tilldelas instrumentet ska också bidra till den gemensamma kommunikationen av och rapporteringen om unionens politiska prioriteringar, i den mån dessa prioriteringar har anknytning till målen för instrumentet.
3. Instrumentet ska stödja strategisk kommunikation och offentlig diplomati, bland annat bekämpning av desinformation, i syfte att kommunicera unionens värden samt mervärdet av unionens åtgärder och de resultat som dessa medför.
4. Kommissionen ska offentliggöra information om åtgärder som finansieras enligt instrumentet i enlighet med artikel 38 i budgetförordningen, inbegripet när så är lämpligt genom en gemensam heltäckande webbplats.
5. På den webbplats som avses i punkt 4 ska det även finnas information om finansierings- och investeringsinsatser och de viktigaste inslagen i samtliga avtal avseende garantin för yttre åtgärder, inklusive information om de berättigade motparternas juridiska identitet, förväntade utvecklingsfördelar samt klagomålsförfaranden, i enlighet med artikel 38.3 h, varvid hänsyn ska tas till skyddet av konfidentiell och kommersiellt känslig information.
6. De berättigade motparterna inom EFHU+ ska, i enlighet med sin politik om öppenhet och unionens regler om dataskydd och om tillgång till handlingar och information, proaktivt och systematiskt på sina webbplatser offentliggöra information rörande alla finansierings- och investeringsinsatser som omfattas av garantin för yttre åtgärder, särskilt vad gäller hur dessa insatser bidrar till att målen med och kraven i denna förordning uppfylls. När det är möjligt ska sådan information delas upp på projektnivå. Denna information ska alltid ta hänsyn till skyddet av konfidentiell och kommersiellt känslig information. De berättigade motparterna inom EFHU+ ska även marknadsföra unionens stöd i all information som de offentliggör om de finansierings- och investeringsinsatser som omfattas av garantin för yttre åtgärder i enlighet med denna förordning.

Artikel 47

Undantag från synlighetskraven

När säkerhetsfrågor eller politiskt känsliga frågor kan göra det lämpligt eller nödvändigt att begränsa kommunikation och synliggörande verksamhet i vissa länder eller områden eller under vissa perioder ska målgruppen och synlighetsverktygen samt de produkter och kanaler som användas för att främja en viss åtgärd fastställas från fall till fall, i samråd och överenskommelse med unionen. När det krävs snabba insatser vid en plötslig kris är det inte nödvändigt att omedelbart lägga fram en fullständig kommunikations- och synlighetsplan. I sådana situationer ska unionsstödet dock framgå på lämpligt sätt redan från början.

Artikel 48

Klausul om europeiska utrikestjänsten

Denna förordning ska tillämpas i överensstämmelse med beslut 2010/427/EU, särskilt artikel 9.

Artikel 49

Ändringar av beslut nr 466/2014/EU

Beslut nr 466/2014/EU ska ändras på följande sätt:

1. Artikel 1.5 ska ersättas med följande:

”5. EU-garantin ska täcka EIB:s finansieringstransaktioner som har undertecknats eller kommer att undertecknas under perioden 1 januari 2014–31 december 2021.”

2. I artikel 20 ska andra stycket ersättas med följande:

”Senast den 31 december 2022 ska kommissionen för Europaparlamentet och rådet lägga fram en rapport om tillämpningen av detta beslut.”

3. I bilaga I ska de tre sista styckena i punkt D ersättas med följande:

”Inom ramen för det samlade, fasta taket får EIB:s styrande organ efter samråd med kommissionen besluta att omfördela beloppen inom och mellan regionerna.”

Artikel 50

Upphävande och övergångsbestämmelser

1. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 31.8 i denna förordning, upphör förordningarna (EG, Euratom) nr 480/2009 och (EU) 2017/1601 att gälla med verkan från och med den 1 augusti 2021, och beslut nr 466/2014/EU upphör att gälla med verkan från och med den 1 januari 2022. Finansieringsramen för instrumentet ska finansiera avsättningarna för de budgetgarantier som tillåts enligt förordning (EU) 2017/1601 och för garantier och ekonomiskt stöd som tillåts med stöd av grundläggande rättsakter vars avsättningar regleras i förordning (EG, Euratom) nr 480/2009. Avsättningar för sådana garantier och ekonomiskt stöd till stödmottagare som förtecknas i den relevanta bilagan till IPA III-förordningen ska finansieras genom den förordningen.

2. Finansieringsramen för instrumentet får också omfatta de utgifter för tekniskt och administrativt stöd som är nödvändiga för övergången mellan denna förordning och de åtgärder som antagits inom ramen för förordningarna (EG, Euratom) nr 480/2009, (EU) nr 230/2014, (EU) nr 232/2014, (EU) nr 233/2014, (EU) nr 234/2014, (EU) nr 235/2014, (EU) nr 236/2014, (Euratom) nr 237/2014 och (EU) 2017/1601 och beslut nr 466/2014/EU.

3. Finansieringsramen för instrumentet får omfatta utgifter som rör förberedelserna för en framtida relaterad förordning.

4. Vid behov får anslag föras in i budgeten efter 2027 för att täcka de kostnader som föreskrivs i artikel 24.1, i syfte att möjliggöra förvaltning av åtgärder som inte slutförts den 31 december 2027.

Artikel 51

Ikraftträdande och tillämpning

Denna förordning träder i kraft samma dag som den offentliggörs i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Den ska tillämpas från och med den 1 januari 2021.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater.

Utfärdad i Strasbourg den 9 juni 2021.

På Europaparlamentets vägnar
D.M. SASSOLI
Ordförande

På rådets vägnar
F. ANDRÉ
Ordförande

BILAGA I

FÖRTECKNING ÖVER LÄNDER OCH TERRITORIER I GRANNSKAPET

Algeriet

Armenien

Azerbajdzjan

Belarus

Egypten

Georgien

Israel

Jordanien

Libanon

Libyen

Republiken Moldavien

Marocko

Det ockuperade palestinska territoriet

Syrien

Tunisien

Ukraina

Unionens stöd inom detta område kan också användas i syfte att göra det möjligt för Ryska federationen att delta i program för gränsöverskridande samarbete och i andra relevanta vägledande flerlandsprogram, inbegripet enligt vad som avses i artiklarna 13.6 och 21.

BILAGA II

SAMARBETSORÅDEN FÖR DE GEOGRAFISKA PROGRAMMEN

För alla geografiska regioner

MÄNNISKOR

1. God samhällsstyrning, demokrati, rättsstatsprincipen och de mänskliga rättigheterna, inbegripet jämställdhet

- a) Stärka och främja demokrati och inkluderande demokratiska processer, rättsstatsprincipen, korruptionsbekämpning, samhällsstyrning och tillsyn, inbegripet transparenta, inkluderande och trovärdiga valprocesser, samt transparenta, ansvariga, effektiva och inkluderande institutioner på alla nivåer, inbegripet lagstiftande församlingar, ett oberoende rättsväsende, samt stärka ett meningsfullt politiskt deltagande och en meningsfull politisk representation.
- b) Stärka främjandet, skyddet och uppfyllandet av de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, i enlighet med internationell människorättslagstiftning, inbegripet den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna, stödja och skydda människorättsförsvarare, stödja och bevaka klagomåls- och tvistlösningsmekanismer med avseende på kränkningar och överträdelser av de mänskliga rättigheterna på nationell och lokal nivå, bidra till genomförandet av globala och regionala instrument och ramverk, och öka det civila samhällets förmåga att genomföra och bevaka dem.
- c) Bekämpa diskriminering i alla dess former, och främja principen om jämlikhet och icke-diskriminering, särskilt jämställdhet, kvinnors och flickors rättigheter och egenmakt, rättigheter för barnet, rättigheter för personer med funktionsnedsättning och rättigheter för personer som tillhör minoriteter, homosexuella, bisexuella, transpersoner och intersexuella (hbtqi-personer) samt urbefolkningar, i enlighet med FN:s deklaration om urfolks rättigheter.
- d) Stödja, stärka och ge egenmakt åt ett blomstrande civilt samhälle och dess oberoende, aktiva och många roller vid politiska övergångar, reformprocesser och demokratiska förändringar och främja ett öppet och möjliggörande utrymme för det civila samhällets och medborgarnas deltagande i det politiska livet och i granskningen av beslutsfattandet, motverka att det demokratiska utrymmet krymper, samt stödja och främja allas delaktighet i de politiska processerna och samhällslivet.
- e) Förbättra fri och oberoende medias pluralism, oberoende och professionalism samt förbättra mediekunnigheten och bekämpa desinformation, stärka digitala rättigheter, inbegripet rätten att få tillgång till information, och stärka rätten till respekt för privatlivet och dataskydd.
- f) Bygga upp resiliensen hos stater, samhällen, grupper och enskilda personer mot politiska, ekonomiska, miljömässiga, livsmedelsrelaterade, demografiska och samhällseliga påfrestningar och chocker, samt naturliga och av människan skapade katastrofer och hälsokriser, inbegripet pandemier.
- g) Stärka utvecklingen av demokratiska och inkluderande offentliga institutioner på internationell, nationell och subnationell nivå, inbegripet lokala myndigheter, stärka kapaciteten för jämställdhetsbudgetering och jämställdhetsplanering, samt ett oberoende, effektivt och ansvarigt rättsväsende, främja rättsstatsprincipen, internationell rättvisa, ansvarsskyldighet och prismässigt överkomlig tillgång till rättslig prövning för alla.
- h) Stödja reformen av den offentliga förvaltningen på nationell och subnationell nivå, bland annat genom användandet av medborgarinriktade system för e-förvaltning och andra digitala lösningar för att bygga robusta, ansvariga och transparenta system för offentlig förvaltning och tillhandahållandet av tjänster, stärka de rättsliga ramarna och den institutionella strukturen, nationella statistiska system och kapaciteter, inbegripet genom att dela upp uppgifterna efter inkomst, kön, ålder och andra faktorer, sund förvaltning av offentliga finanser inbegripet extern revision, och bidra till kampen mot korruption, skatteflykt, skatteundandragande och aggressiv skatteplanering.
- i) Hjälpa nationella regeringar och förvaltningar samt lokala självstyrelseorgan och förvaltningar att inrätta den infrastruktur som krävs för att göra det möjligt att korrekt registrera och officiellt erkänna alla poster i folkbokföringen (från födsel till död) och vid behov offentliggöra dokumentkopior, för att säkerställa att alla medborgare officiellt existerar och kan utöva sina mänskliga rättigheter.

- j) Främja en inkluderande, balanserad och integrerad territoriell, lantlig och urban politik och utveckling genom att stärka offentliga institutioner och organ på nationell och subnationell nivå. stödja kapacitetsuppbyggnaden av lokala myndigheter och mobilisera deras expertis för att främja en territoriell strategi för lokal utveckling, inbegripet effektiv decentralisering, decentralisering på skatteområdet, och omstrukturering av staten.
- k) Öka transparensen och ansvarigheten för offentliga institutioner på nationell och subnationell nivå och statsägda företag och förbättra tillgången för alla till information om allmänna angelägenheter, stärka offentlig upphandling, inbegripet genom att verka för utvecklingen av kriterier och mål för miljömässig, social och ekonomisk hållbarhet, och förvaltning av offentliga finanser på regional, nationell och lokal nivå, stödja utvecklingen och användningen av system för e-förvaltning och förbättra tillhandahållandet av tjänster.
- l) Stödja en hållbar, ansvarig, konfliktkänslig och transparent förvaltning av naturresurssektorer och därmed sammanhängande intäkter samt reformer för att garantera en rättvis, rimlig, effektiv och hållbar skattepolitik.

2. Utrota fattigdom, bekämpa ojämlikhet och diskriminering och främja mänsklig utveckling

- a) Utrota fattigdom i alla dess aspekter, inbegripet genom offentliga tjänster som rör hälsa, nutrition, utbildning och socialt skydd, bekämpa diskriminering och ojämlikhet och inte lämna någon utanför.
- b) Stödja hållbart jordbruk, skogsbruk och fiske för att förbättra livsmedelstryggheten och skapa ekonomiska möjligheter och arbetstillfällen.
- c) Öka ansträngningarna för antagande av politik och lämpliga investeringar för att främja, skydda och förverkliga de rättigheter som kvinnor, flickor, unga människor, barn och personer med funktionsnedsättning har, och underlätta deras engagemang och meningsfulla deltagande i det sociala, samhälleliga och ekonomiska livet och säkerställa att de kan bidra fullt ut till en inkluderande tillväxt och hållbar utveckling.
- d) Främja respekten för och skyddet och förverkligandet av kvinnors och flickors rättigheter och egenmakt, inbegripet ekonomiska, arbetsrättsliga och sociala rättigheter, markrättigheter, samt de rättigheter som avses i artikel 8.4, och utrota sexuellt och könsrelaterat våld i alla former, inbegripet skadliga sedvänjor såsom tidiga äktenskap, tvångsäktenskap, barnäktenskap och kvinnlig könsstympning.
- e) Bemöta kopplingen mellan global demografisk tillväxt och förändring, å ena sidan, och hållbar utveckling, å andra sidan, inom alla relevanta dimensioner, inbegripet jämställdhet, hälsa, socialt skydd, social sammanhållning, utbildning och sysselsättning.
- f) Ägna särskild uppmärksamhet åt personer som är missgynnade, sårbara och marginaliserade, inbegripet barn och ungdomar, äldre, personer med funktionsnedsättningar, hbt-personer, personer som tillhör minoriteter och ursprungsbefolkningar, flyktingar, internflyktingar, personer som berörs av väpnade konflikter och statslösa personer.
- g) Främja ett integrerat synsätt för att hjälpa lokalsamhällen, särskilt de mest marginaliserade, sårbara och fattigaste personerna och de personer som det är svårast att nå ut till, inbegripet genom att förbättra den allmänna tillgången till grundläggande behov och tjänster, bland annat inom områdena hälsa, utbildning, nutrition och socialt skydd.
- h) Stödja tillhandahållandet av en säker och utvecklande miljö för barn som ett viktigt inslag i främjandet av en frisk ung befolkning som kan nå sin fulla potential. Detta inbegriper att främja övergången från institutionsbaserad till samhällsbaserad vård och omsorg för barn. Det inbegriper även att ge barn, framför allt de mest marginaliserade, den bästa starten i livet genom att investera i barns tidiga utveckling och säkerställa att barn som lever i fattigdom eller under ojämlika villkor har tillgång till grundläggande tjänster avseende till exempel hälsa, nutrition, utbildning och socialt skydd.
- i) Stödja allmän tillgång till tillräckliga, säkra och näringsrika livsmedel och en hälsosam kost till överkomliga priser, särskilt för dem som befinner sig i de mest utsatta situationerna, bland annat barn under fem år, tonårsflickor, tonårspojkar och kvinnor, särskilt vid graviditet och amning, samt stärka resiliensen vad gäller livsmedel och nutrition och kontinuiteten i vården, särskilt i länder som drabbas av långvariga eller återkommande kriser, förebygga tillväxthämning och utmärgling och andra former av undernäring, främja flersektoriella, nutrivitionsinriktade strategier för jordbruket.
- j) Stödja allmän tillgång till säkert dricksvatten, sanitet och hygien, och en hållbar och integrerad vattenförvaltning, särskilt på lokal nivå.

- k) Uppnå ett allmänt sjukvårdssystem, med rättvis tillgång till bra och prismässigt överkomlig hälso- och sjukvård för alla personer och grupper, bland annat till hälso- och sjukvårdstjänster avseende sexuell och reproduktiv hälsa mot bakgrund av genomförandet av handlingsplanen från Peking och handlingsplanen från den internationella konferensen om befolkning och utveckling (ICPD) samt resultaten från konferenserna för översyn av dessa genom att stödja uppbyggnaden av inkluderande starka och motståndskraftiga hälso- och sjukvårdssystem av god kvalitet som är tillgängliga för alla och förbättra kapaciteten för tidig varning, riskreducering, riskhantering och återhämtning, komplettera åtgärder som vidtagits genom unionens ramprogram för forskning och innovation för att hantera globala hälsorisker, utveckla säkra, effektiva och prismässigt överkomliga vacciner och läkemedel mot och behandlingar av fattigdomsrelaterade och försummade sjukdomar, och förbättra insatserna mot hälsorelaterade utmaningar, inbegripet överförbara sjukdomar, antimikrobiell resistens och nya sjukdomar och epidemier.
- l) Främja allmän och rättvis tillgång till socialt skydd och stärka de sociala skyddsnäten och nätverken och systemen för stöd i syfte att garantera en grundläggande inkomst, förhindra extrem fattigdom och bygga upp resiliens.
- m) Främja en inkluderande och hållbar stadsutveckling i syfte att motverka urban ojämlikhet, med fokus på de mest behövande.
- n) Stödja lokala myndigheter, inbegripet genom decentraliserat samarbete, kapacitetsuppbyggnad och resursmobilisering, för att i stadsområden och landsbygdsområden förbättra den lokala anpassningen av målen för hållbar utveckling genom tillhandahållandet av grundläggande tjänster och deras lyhörddhet och en rättvis tillgång till livsmedels- och nutritionstrygghet och tillgängliga, anständiga och prismässigt överkomliga bostäder samt för att förbättra livskvaliteten, särskilt för dem som lever i informella bosättningar och slum, stärka och främja tillgängliga mekanismer för deltagande och klagomål, särskilt för missgynnade personer och grupper och personer och grupper som lever i utanförskap.
- o) Främja uppnåendet av internationellt överenskomna utbildningsmål med särskild inriktning på att stärka kostnadsfria utbildningssystem, genom inkluderande och rättvis formell, informell och icke-formell utbildning av hög kvalitet, och främja möjligheter till livslångt lärande för alla och på alla nivåer, särskilt i för- och grundskoleåldern, teknisk och yrkesinriktad utbildning, även i nöd- och krissituationer, och med särskilt fokus på kvinnor och flickor, samt genom utbildning och yrkesmässig utveckling för lärare och utnyttjande av digital teknik för att förbättra undervisning och inläring.
- p) Stödja åtgärder för kapacitetsuppbyggnad, rörlighet i utbildningssyfte mellan unionen och partnerländerna eller partnerländerna sinsemellan, samt samarbete och politisk dialog med institutioner, organisationer, lokala verkställande organ och myndigheter, i dessa länder.
- q) Främja samarbete om vetenskap, teknik och forskning, i synnerhet för att ta itu med fattigdomsrelaterade eller samhälleliga förändringar, öppna data, stordata, artificiell intelligens och innovation, samtidigt som man förhindrar kompetensflykt.
- r) Förbättra samordningen mellan alla relevanta aktörer på alla nivåer, i syfte att bistå vid övergången från en nödsituation som orsakats av naturen eller av människan till en ny utvecklingsfas, säkerställa en gemensam planering och programplanering av samarbetsinsatser som är förenliga med humanitärt bistånd och, i tillämpliga fall, fredsbyggande åtgärder, på grundval av gemensamma analyser.
- s) Stödja tankefrihet, samvetsfrihet och religions- eller trosfrihet, bland annat genom åtgärder för att undanröja alla former av hat, intolerans och diskriminering på grund av religion eller övertygelse, samt genom främjande av tolerans och respekt för religiös och kulturell mångfald inom och mellan samhällen.
- t) Främja interkulturell dialog och kulturell mångfald i alla dess former, bevara och främja kulturarvet och frigöra potentialen i de kreativa näringarna för hållbar social och ekonomisk utveckling.
- u) Stödja åtgärder och främja samarbete inom idrotten för att bidra till kvinnors, unga människors, enskilda individers och samhällsgruppers egenmakt, samt till målen för hälsa, utbildning och social inkludering i Agenda 2030.
- v) Främja värdigheten och resiliensen hos personer som är långvarigt tvångsfördrivna och deras integration i värdländernas och värdssamhällenas ekonomiska och sociala liv, även på lokal nivå.

3. Migration, tvångsförflyttning och rörlighet

- a) Stärka bilaterala, regionala och internationella partnerskap på migrationsområdet, tvångsförflyttning och rörlighet på grundval av en integrerad och balanserad strategi som omfattar alla aspekter av migration, inbegripet bistånd vid genomförandet av unionens bilaterala eller regionala avtal, dialoger och arrangemang, inbegripet sådana som rör återvändande och återtagande, lagliga migrationsvägar och partnerskap för rörlighet, med full respekt för folkrätten och människorättsliga skyldigheter.
- b) Stödja en hållbar återintegrering av återvändande migranter och deras familjer samt säkert och värdigt återvändande mellan partnerländer med full respekt för humanitära och människorättsliga skyldigheter enligt internationell rätt och unionsrätten.
- c) Hantera och mildra de bakomliggande orsakerna till irreguljär migration och tvångsförflyttning.
- d) Hantera irreguljär migration och tvångsförflyttning, minska utsatthet i samband med migration, inbegripet de som uppstår genom människohandel och människosmuggling och inbegripet stödåtgärder för att skydda offer för utnyttjande och övergrepp, samt intensifiera samarbetet om integrerad gränsförvaltning i enlighet med internationell rätt och unionsrätten, människorättslagstiftning, humanitär rätt och dataskyddsstandarder.
- e) Stärka den vetenskapliga, tekniska, mänskliga och institutionella kapaciteten för migrationshantering, inbegripet utbildning i mänskliga rättigheter, stödja partnerländernas förfaranden för mottagande, handläggning, asyl och återvändande, stärka det gränsöverskridande samarbetet om informationsutbyte i överensstämmelse med dataskyddsstandarder och skyldigheter vad gäller rätten till personlig integritet enligt internationell människorättslagstiftning, samt stödja insamling och användning av korrekta och disaggregerade data som underlag för en evidensbaserad politik för att underlätta en ordnad, säker, reguljär och ansvarsfull migration och rörlighet.
- f) Stödja en effektiv och människorättsbaserad migrationspolitik, på alla nivåer, inklusive skyddsprogram.
- g) Främja villkor för att vid behov underlätta laglig migration och en välhanterad rörlighet, med respekt för medlemsstaternas befogenheter, och direkta personkontakter, bland annat inom utbildning, forskning och innovation, kulturellt utbyte och interkulturell dialog, inbegripet genom att tillhandahålla korrekt information i rätt tid och maximera den reguljära migrationens utvecklingseffekter.
- h) Förbättra samsynen kring kopplingen mellan migration och utveckling, erkänna att ordnad, säker, reguljär och ansvarsfull migration och rörlighet, fred, god samhällsstyrning, stabilitet, tillväxt för alla och hållbar utveckling är starkt sammankopplade, och eftersträva synergieffekter inom dessa olika områden.
- i) Säkerställa att de mänskliga rättigheterna skyddas, respekteras och uppfylls för alla migranter, flyktingar, tvångsförflyttade personer och internflyktingar, inbegripet dem som fördrivits på grund av klimatförändringarna, med särskilt fokus på sårbara grupper.
- j) Stödja utvecklingsinriktade lösningar för tvångsfördrivna personer, internflyktingar och deras vård samhällen, bland annat genom socioekonomisk integration med tillgång till arbetsmarknaden, anständigt arbete, utbildning och tjänster, för att främja fördrivna personers värdighet, resiliens och självständighet.
- k) Stödja diasporans engagemang i ursprungsländerna för att bidra till hållbar utveckling, inbegripet genom deltagande från lokala myndigheter och civilsamhällesorganisationer, med hänsyn till deras investeringspotential, och stödja deras initiativ för solidaritet och entreprenörskap.
- l) Främja snabbare, billigare och säkrare remitteringar i både ursprungs- och mottagarländerna, och därmed utnyttja deras utvecklingspotential.

Samarbetet på detta område kommer att förvaltas i överensstämmelse med migrationsrelaterade unionsförfordningar, med full respekt för principen om en konsekvent politik för utveckling.

VÅR PLANET

4. Miljö och klimatförändringar

- a) Stärka den vetenskapliga, tekniska, mänskliga och institutionella kapaciteten att hantera, integrera och övervaka klimat- och miljöförvaltningen. Stärka den regionala, nationella och lokala styrningen av klimat och miljö, och underlätta tillgången till offentliga och privata källor för katastrofriskreducering, bevarande av ekosystem och biologisk mångfald, klimatfinansiering och klimatriskförsäkring.
- b) Stödja anpassningen till klimatförändringarna, med särskild tonvikt på särskilt sårbara stater och befolkningsgrupper. Bidra till parternas ansträngningar att fullfölja sina åtaganden om klimatförändringar och bevarande av ekosystem och biologisk mångfald, inbegripet på lokal nivå, i linje med Parisavtalet och Sendai-ramverket för katastrofriskreducering. I dessa ansträngningar ingår genomförandet av nationellt fastställda bidrag och begränsnings- och anpassningsplaner, inbegripet synergier mellan anpassning och begränsning, genom globala initiativ såsom partnerskapet för nationellt fastställda bidrag samt parternas åtaganden enligt andra multilaterala miljöavtal, till exempel FN:s konvention om biologisk mångfald och FN:s konvention för bekämpning av ökenspridning.
- c) Utveckla och/eller stärka hållbar grön och blå tillväxt och cirkulär ekonomi i alla sektorer av ekonomin.
- d) Främja tillgången till hållbar energi i utvecklingsländerna. Stärka samarbetet om hållbar förnybar energi, i full överensstämmelse med de strängaste internationella normerna för bland annat bedömningen av såväl nationella som gränsöverskridande konsekvenser för säkerheten och miljön. Främja och öka samarbetet om energieffektivitet och produktionen och användningen av förnybara energikällor, främja tillgången till pålitliga, säkra, prismässigt överkomliga, rena och hållbara energitjänster, stödja särskilt lösningar som är baserade på småskalighet, mikronätssystem och system som inte är anslutna till elnätet, och som har ett högt miljö- och utvecklingsvärde, samt lokala och decentraliserade lösningar som säkerställer energitillgång för fattiga och personer som bor i avlägset belägna områden.
- e) Bygga upp kapaciteten att integrera miljömässig hållbarhet och klimatförändringsmål, och att sträva efter grön tillväxt i nationella och lokala utvecklingsstrategier, inbegripet genom stöd till hållbarhetskriterier inom offentlig upphandling.
- f) Främja en utfasning av subventioner till miljöskadliga fossila bränslen, och främja stabila och transparenta energimarknader, utbyggnaden av smarta nät och användningen av digital teknik för hållbar energihushållning.
- g) Främja företagens sociala ansvar, tillbörlig aktsamhet i leveranskedjorna och en konsekvent tillämpning av *försiktighetsprincipen* och principen att *förorenaren betalar*.
- h) Främja miljömässigt hållbara jordbruksmetoder, bland annat agroekologi och biologisk mångfald, förbättra minskningen av och anpassningen till klimatförändringar och främja miljömässig och social resiliens och sunda ekosystem.
- i) Förbättra lokala, nationella, regionala och kontinentala multimodala transportnät och transporttjänster för att ytterligare stärka möjligheterna till en hållbar klimattålig ekonomisk utveckling och nya arbetstillfällen, med siktet inställt på en utsläppsnål och klimattålig utveckling. Stärka förenklingen och liberaliseringen av transporter, öka hållbarheten, trafiksäkerheten och transportsektorns resiliens.
- j) Stärka de lokala myndigheternas och samhällenas och urbefolkningarnas delaktighet i insatserna mot klimatförändringarna, kampen mot förlust av biologisk mångfald och naturvårdsbrott, bevarandet av ekosystem och den konfliktkänsliga förvaltningen av naturresurser, bland annat genom förbättrad besittningsrätt till mark och förvaltning av vattenresurser. Främja en hållbar stadsutveckling och resiliensen i stadsområden, stärka och främja deltagandet i och tillgången till klagomåls- och tvistlösningsmekanismer på nationell och lokal nivå, särskilt för urbefolkningar i enlighet med FN:s deklaration om urfolks rättigheter.
- k) Främja utbildning för hållbar utveckling för att ge människor egenmakt att förändra samhället och bygga en hållbar framtid.
- l) Främja bevarande av naturresurser, hållbar och konfliktkänslig förvaltning och användning av naturresurser, samt återställande av naturresurser, sunda landbaserade och icke landbaserade ekosystem och att stoppa förlusten av biologisk mångfald, skydda vilda djur och växter, bland annat genom att bekämpa jaktbrott och olaglig handel med vilda djur och växter, stärka samrådsförfaranden och främja regionalt gränsöverskridande samarbete och säkerställa ett fritt förhandsgodkännande sedan information lämnats och ett effektivt deltagande av urbefolkningar i enlighet med FN:s deklaration om urfolks rättigheter.

- m) Främja en integrerad, hållbar, delaktighetsbaserad och konfliktkänslig förvaltning av vattenresurser och samarbete inom området för gränsöverskridande vatten i enlighet med internationell lagstiftning, vid behov med deltagande av lokala myndigheter.
- n) Verka för bevarande och förstärkning av kollagren genom hållbar förvaltning av markanvändning, förändrad markanvändning och skogsbruk samt bekämpa miljöförstöring, ökenspridning, mark- och skogsförstöring och torka, vid behov med deltagande av lokala myndigheter.
- o) Verka för beskogning och skydd av naturliga skogar, minska avskogningen och främja skogslagstiftningens efterlevnad samt förvaltning av och handel med skog, och bekämpa olaglig skogsavverkning och handel med olagligt virke och olagliga träprodukter.

Stödja bättre samhällsstyrning och kapacitetssupplegning för en hållbar förvaltning av naturresurser, inbegripet genom subnationella myndigheter, stödja förhandlingar om och genomförande av frivilliga partnerskapsavtal.

- p) Stödja världshavsförvaltningen, inklusive skydd, återställande och bevarande av kust- och havsområden i alla dess former, inbegripet ekosystem, kampen mot marint skräp, kampen mot olagligt, orapporterat och oreglerat fiske och skyddet av den marina biologiska mångfalden i enlighet med FN:s havsrättskonvention.
- q) Stärka regionala strategier för katastrofriskreducering, beredskap och resiliens, inbegripet genom investeringar och genom att främja en lokalsamhällesbaserad och personcentrerad strategi, i synergi med politik och åtgärder för klimatanpassning.
- r) Främja resurseffektivitet och hållbar konsumtion och produktion, särskilt i leveranskedjan som helhet, mot övergången till en cirkulär ekonomi, inbegripet genom att begränsa användningen av naturresurser för att finansiera konflikter, genom att stödja berörda parter efterlevnad av relevanta initiativ, och inbegripet kampen mot föroreningar, en minskning av luftföroreningar, särskilt sot, och främjandet av en sund hantering av kemikalier och avfall.
- s) Stödja ansträngningar för att förbättra den hållbara ekonomiska diversifieringen, konkurrenskraften, det lokala mervärdet i leveranskedjorna och den hållbara handeln, utvecklingen av den privata sektorn med särskild inriktning på utsläppsnål och klimatresilient grön tillväxt, mikroföretag samt små och medelstora företag och kooperativ, och utnyttja fördelarna med befintliga handelsavtal med unionen för en hållbar utveckling.
- t) Verka för att åtaganden vad gäller bevarande av biologisk mångfald i internationella avtal uppfylls.
- u) Öka integreringen och införlivandet av klimatförändrings- och miljömål genom att stödja metodologiskt arbete och forskning.
- v) Bemöta de globala och transregionala verkningar av klimatförändringarna som har potentiellt destabiliserande effekter för utveckling, fred och säkerhet.

VÄLSTÅND

5. Inkluderande och hållbar ekonomisk tillväxt samt anständig sysselsättning

- a) Stödja företagande, inbegripet genom mikrofinansiering, anständig sysselsättning och anställbarhet genom utveckling av färdigheter och kompetenser, utbildning och yrkesutbildning, förbättra den fullständiga tillämpningen av internationella arbetsnormer, och även genom social dialog och bekämpningen av barnarbete, arbetsvillkor i en hälsosam arbetsmiljö, jämställdhet, löner som går att leva på, samt skapa möjligheter för framför allt ungdomar och för kvinnor.
- b) Stödja nationella och lokala utvecklingsvägar för att maximera de positiva resultaten och effekterna på det sociala området, och för att minska risken för att vissa grupper utestängs och marginaliseras, främja en rättvis, effektiv och hållbar beskattning och en fördelningsinriktad offentlig politik och skapa och förstärka hållbara system för socialt skydd och trygghetsförsäkringssystem, stödja insatser på nationell och internationell nivå för att bekämpa skatteundandragande och skatteparadis.
- c) Förbättra företags- och investeringsklimatet på lokal och nationell nivå, skapa ett gynnsamt regelverk för ekonomisk utveckling och stödja företag, särskilt mikroföretag samt små och medelstora företag, inbegripet nystartade företag, kooperativ, sociala företag och kvinnliga entreprenörer, så att de kan utöka sin verksamhet och skapa arbetstillfällen, stödja utvecklingen av en solidarisk ekonomi och utveckla ett ansvarsfullt företagande och en ansvarsskyldighet inom den privata sektorn.

- d) Främja företagens ansvarighet och tvistlösningsmekanismer vid människorättskränkningar i samband med verksamhet inom den privata sektorn, stödja insatser på lokal, regional och internationell nivå för att säkerställa att företagen följer människorättsnormer och lagstiftningsutvecklingen, inbegripet när det gäller obligatorisk tillbörlig aktsamhet, och internationella åtaganden avseende företag och mänskliga rättigheter.
- e) Stärka social och miljömässig hållbarhet, delaktighet, företags sociala ansvar och ansvarsfullt företagande, samtidigt som man respekterar och främjar normer och principer för mänskliga rättigheter genom hela värdekedjan, stödja en ökad förekomst av gemensamma värderingar och rättvisa handelsvillkor.
- f) Öka relevansen, effektiviteten och hållbarheten i de offentliga utgifterna, inbegripet genom att verka för hållbar offentlig upphandling, och en mer strategisk användning av offentlig finansiering, inklusive genom blandfinansieringsinstrument för att generera ytterligare offentliga och privata investeringar.
- g) Stärka städernas potential som centrum för en hållbar och inkluderande tillväxt och innovation.
- h) Främja intern ekonomisk, social och territoriell sammanhållning för att knyta starkare band mellan stads- och landsbygdsområden och underlätta utvecklingen av såväl kreativa sektorer som den hållbara turismsektorn som en drivkraft för hållbar utveckling.
- i) Öka och diversifiera hållbara och inkluderande jordbruks- och livsmedelsvärdekedjor, främja tryggad livsmedelsförsörjning och ekonomisk diversifiering, mervärde, regional integration, konkurrenskraft och rättvis handel, samt stärka hållbara, utsläppsnåla och klimatförändringståliga innovationer.
- j) Fokusera på ekologiskt effektiv jordbruksintensifiering för småbrukare, och särskilt kvinnor, genom att stödja effektiva och hållbara nationella politiska insatser, strategier och rättsliga ramar, samt rättvis och hållbar tillgång till och förvaltning av resurser, inbegripet mark och markrättigheter, vatten, andra insatsvaror i jordbruket samt (mikro) krediter.
- k) Stödja ett större deltagande av det civila samhället, inbegripet på regional nivå, särskilt jordbrukarorganisationer, i beslutsfattande och forskningsprogram samt göra dem mer delaktiga i genomförandet och utvärderingen av statliga program.
- l) Stödja och främja en hållbar fiskeriförvaltning och ett hållbart vattenbruk.
- m) Främja allmän tillgång till prismässigt överkomlig, tillförlitlig och hållbar energi, främja en utsläppsnål, klimattålig, resurseffektiv och cirkulär ekonomi i linje med målen i Parisavtalet och Agenda 2030.
- n) Främja smart, hållbar, inkluderande och säker rörlighet, samt bättre transportförbindelser med unionen.
- o) Främja tillgänglig, prismässigt överkomlig, inkluderande, tillförlitlig och säker digital konnektivitet, och stärka den digitala ekonomin, främja digital kompetens och digitala färdigheter, främja digitalt entreprenörskap och jobbskapande, främja användningen av digital teknik som ett verktyg för hållbar utveckling, ta itu med it-säkerhet, dataskydd och andra regleringsfrågor med anknytning till digitalisering.
- p) Utveckla och stärka marknader och sektorer på ett sätt som kan främja en inkluderande, hållbar och klimattålig tillväxt och rättvis handel, samt minska den socioekonomiska marginaliseringen av sårbara grupper.
- q) Stödja den regionala integrationsagendan och en optimal handelspolitik, till gagn för en inkluderande och hållbar utveckling, stärka länders handelskapacitet och stödja konsolideringen och genomförandet av handelsavtal mellan unionen och dess partner, inbegripet helhetsavtal och asymmetriska avtal med partner bland utvecklingsländerna, i linje med normer för mänskliga rättigheter, främja och stärka multilateralism, hållbart ekonomiskt samarbete samt åtgärder för att främja och stärka Världshandelsorganisationens regler.
- r) Främja samarbete inom vetenskap, teknik och forskning, digitalisering, öppna data, stordata och artificiell intelligens samt innovation, inbegripet utvecklingen av vetenskapsdiplomati.

- s) Främja interkulturell dialog och kulturell mångfald i alla dess former, utveckla lokalt hantverk, samtida konst och kulturella uttryck, och bevara och främja kulturarvet, frigöra potentialen i de kreativa sektorerna för hållbar, social och ekonomisk utveckling samt säkerställa och stärka rättigheterna för urbefolkningar i enlighet med FN:s deklaration om urfolks rättigheter, och lokalsamhällen och deras effektiva deltagande och egenmakt.
- t) Ge kvinnor egenmakt så att de tar på sig en större roll inom ekonomi och beslutsfattande, även på lokal nivå.
- u) Förbättra tillgången för alla till anständigt arbete i en hälsosam miljö och skapa mer inkluderande och välfungerande arbetsmarknader och sysselsättningspolitik som inriktas på anständigt arbete, respekt för mänskliga rättigheter och arbetstagares rättigheter, inbegripet löner som går att leva på, för alla, särskilt för kvinnor och ungdomar.
- v) Främja en rättvis, hållbar, icke snedvriden och konfliktkänslig tillgång till utvinningssektorerna utan att det bidrar till korruption, samtidigt som de mänskliga rättigheterna respekteras, öka transparensen, den tillbörliga aktsamheten och investerarnas ansvar och samtidigt främja ansvarigheten inom den privata sektorn, vidta åtgärder som åtföljer Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/821 ⁽¹⁾.

FRED

6. Fred, stabilitet och förebyggande av konflikter

- a) Bidra till fred, förebyggande av konflikter och därmed till stabilitet genom att bygga upp resiliensen hos stater, subnationella myndigheter, samhällen, grupper och enskilda personer mot politiska, ekonomiska, miljömässiga, livsmedelsrelaterade, demografiska, säkerhetsrelaterade och samhälleliga påfrestningar och chocker, inbegripet genom att motverka hybridhot och stödja resiliensbedömningar som ska identifiera den lokala kapacitet i samhällen som gör att de kan stå emot, anpassa sig till och snabbt återhämta sig från dessa påfrestningar och chocker, åtgärda politisk och ekonomisk utestängning och andra långsiktiga strukturella och bakomliggande orsaker till konflikt, otrygghet och instabilitet,
- b) Främjande av en icke-våldskultur, inbegripet genom stöd till formell, informell och icke-formell fredsutbildning.
- c) Stödja konfliktförebyggande, tidig varning och fredsbyggande genom medling och dialog, krishantering och stabilisering samt återuppbyggnad efter konflikter, inbegripet en förstärkt roll för kvinnor i alla dessa skeden, främja, underlätta och bygga upp kapacitet när det gäller förtroendeskapande, medling, dialog och försoning, goda grannförbindelser samt andra åtgärder som bidrar till att förebygga och lösa konflikter, med särskild hänsyn till framväxande spänningar mellan samhällen såväl som försoningsåtgärder mellan samhällsgrupper och vid utdragna konflikter och kriser.
- d) Stödja rehabilitering och återintegrering av offer för väpnade konflikter, stödja nedrustning, demobilisering och återintegrering av före detta kombattanter och deras familjer i samhället, samt åtgärda de sociala effekterna av en omstrukturering av de väpnade styrkorna, inbegripet kvinnors särskilda behov.
- e) Öka kvinnors och ungdomars systematiska deltagande, inbegripet i beslutsprocesser och genomförande, fredsförhandlingar, försoningsprocesser, konfliktförebyggande och fredsbyggande, och deras inkludering, meningsfulla deltagande i samhället och politiken samt sociala erkännande i enlighet med FN:s säkerhetsråds resolution 1325 (2000), särskilt i instabila situationer och länder där en konflikt pågår eller har pågått, även för att åtgärda den oproportionerligt stora påverkan som väpnade konflikter har på dem, och bättre förstå deras särskilda behov under konflikter.
- f) Förhindra alla former av sexuellt och könsrelaterat våld, inbegripet användningen av sexuellt våld som krigsväpen.
- g) Stödja jämställdhetsintegrerande och konfliktkänsliga reformer av säkerhetssektorn som garanterar respekten för och främjandet och uppfyllandet av unionens grundläggande värden och principer om god samhällsstyrning och successivt förser både privatpersoner, det civila samhället och staten med effektivare, mer demokratiska och mer ansvariga kapaciteter och instrument på säkerhetsområdet, för hållbar utveckling och fred.

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/821 av den 17 maj 2017 om fastställande av skyldigheter avseende tillbörlig aktsamhet i leveranskedjan för unionsimportörer av tenn, tantal och volfram, malmer av dessa metaller, samt guld med ursprung i konflikttrabbade områden och högriskområden (EUT L 130, 19.5.2017, s. 1).

- h) Stödja uppbyggnad av kapacitet hos militära aktörer till stöd för utveckling och säkerhet för utveckling i enlighet med artikel 9.
- i) Stödja regionala och internationella nedrustningsinitiativ samt system och mekanismer för vapenexportkontroll.
- j) Stödja lokala, nationella, regionala och internationella initiativ som bidrar till säkerhet, stabilitet och fred, inbegripet nedrustningsinitiativ samt system och mekanismer för vapenexportkontroll, minröjning och åtgärder mot minor, samt koppla samman dessa olika initiativ och vidta åtgärder mot de socioekonomiska konsekvenserna för civilbefolkningen, inbegripet kvinnors behov, av truppminor, oexploderad ammunition eller explosiva lämningar efter krig.
- k) Förebygga och motverka radikaliserings som leder till våldsam extremism och terrorism, samt skydda enskilda personer från sådana hot, inbegripet med hjälp av sammanhangsspecifika och konfliktkänsliga och åtgärder som beaktar jämställdhetsperspektivet.
- l) Stödja tillfälliga, lokala, nationella, regionala och internationella tribunaler och kommissioner och mekanismer för sanning och försoning.
- m) Bekämpa alla former av våld, korruption, organiserad brottslighet och penningtvätt.
- n) Främja gränsöverskridande samarbete i fråga om en hållbar, konfliktkänslig och deltagande förvaltning av gemensamma naturresurser i enlighet med internationell rätt och unionsrätt, och respektera och främja de berörda individernas och gruppernas mänskliga rättigheter, inbegripet rättigheterna för urbefolkningar i enlighet med FN:s deklaration om urfolks rättigheter, och lokalsamhällen.
- o) Samarbeta med tredjeländer när det gäller fredlig användning av kärnenergi inom hälsa, jordbruk och livsmedels-säkerhet, säkerställa full överensstämmelse med de strängaste internationella normerna, samt stödja sociala åtgärder för att ta itu med konsekvenserna för befolkningen i länder som utsatts för en radiologisk olycka och som syftar till att förbättra deras levnadsvillkor, och främja kunskapsförvaltning, fortbildning och utbildning inom kärnkraftsrelaterade områden; Dessa verksamheter ska i tillämpliga fall vara förenliga med verksamheterna inom ramen för det europeiska instrumentet för internationellt kärnsäkerhetssamarbete.
- p) Förbättra sjöfartsskyddet och sjöfartssäkerheten för att möjliggöra säkra, trygga, rena och hållbart förvaltrade hav.
- q) Stödja kapacitetsuppbyggnad på områdena it-säkerhet, motståndskraftiga digitala nät, dataskydd och skydd av privatlivet, i linje med normer och principer för mänskliga rättigheter.

PARTNERSKAP

7. Partnerskap

- a) Förbättra det nationella egenansvaret, partnerskapet och den konstruktiva dialogen, inbegripet med det civila samhället, för att bidra till en ökad effektivitet i alla dimensioner av utvecklingssamarbetet (med särskild hänsyn till de särskilda utmaningarna för MUL-länderna samt instabila och konflikttrabbade länder, samt särskilda utmaningar under övergångsperioden för medelinkomstländer och de mer avancerade utvecklingsländerna), genomföra en rättighetsbaserad strategi för utvecklingssamarbete vilken omfattar alla mänskliga rättigheter och säkerställer att ingen lämnas utanför.
- b) Fördjupa den politiska, ekonomiska, sociala, miljömässiga och kulturella dialogen mellan unionen och tredjeländer och regionala och internationella organisationer och stödja genomförandet av bilaterala och internationella åtaganden.
- c) Främja mer delaktighet och samarbete mellan alla aktörer vid genomförandet av utvecklingssamarbete och politik för yttre åtgärder, sträva efter att dela lärdomar, maximera kapacitet, mervärde, spetskompetens och erfarenheter, och på så sätt stärka gemensamma mål, värden och intressen och ambitionen om ett bättre samarbete.
- d) Främja goda grannförbindelser, regional integration, bättre konnektivitet, samarbete och inkluderande och konstruktiv dialog, inbegripet bland annat utökat regionalt samarbete inom ramen för EU-strategin för förbindelserna mellan Europa och Asien, EU-strategin för Centralasien, partnerskapet mellan Afrika och EU, det regionala samarbetet i Svartahavsområdet, det arktiska samarbetet och den nordliga dimensionen.
- e) Stödja och utöka partnerländernas och partnerregionernas samarbete med unionens angränsande yttersta randområden samt med de utomeuropeiska länder och territorier.

- f) Främja en gynnsam miljö för det civila samhällets organisationer och stiftelser, och möjliggöra deras deltagande på ett meningsfullt, kontinuerligt och strukturerat sätt i nationell och internationell politik och stärka deras förmåga att utöva sin roll som oberoende aktörer inom utveckling och samhällsstyrning, samt stärka flerpartsstrategier och nya typer av partnerskap med aktörer i det civila samhället, inbegripet kvinnorrätsorganisationer, stödja demokratin och utöka det medborgerliga utrymmet, främja en omfattande och strukturerad dialog med unionen och en effektiv användning och ett effektivt genomförande av unionens landspecifika färdplaner för samarbete med det civila samhället.
 - g) Samarbeta med de lokala myndigheterna och stödja deras roll som politiker och beslutsfattare för att främja lokal utveckling, inbegripet företagsklimatet, och förbättrad samhällsstyrning, samt aktörer inom utveckling och samhällsstyrning, främja en rättslig och institutionell ram som gör det möjligt för lokala myndigheter att utföra sitt uppdrag, möjliggöra deras deltagande på ett meningsfullt, kontinuerligt och strukturerat sätt i nationell och internationell politik, och stärka flerpartsstrategier och strategier med flernivåstyrning samt nya sätt att samarbeta med lokala myndigheter.
 - h) Samverka mer effektivt med befolkningen, inbegripet människorättsförsvarare, i tredjeländer, bland annat genom att dra full nytta av ekonomisk, kulturell och offentlig diplomati.
 - i) Engagera industriländerna och de mer avancerade utvecklingsländerna i genomförandet av Agenda 2030, globala allmänna nyttigheter och utmaningar, bland annat i fråga om syd-syd-samarbete och trepartssamarbete.
 - j) Verka för regional integration och regionalt samarbete på ett resultatorienterat sätt genom stöd till regional integration och dialog.
 - k) Bygga upp partnerskap med den privata sektorn i syfte att skapa arbetstillfällen och förbättra försörjningsmöjligheterna i partnerländerna.
-

BILAGA III

INSATSONMRÅDEN FÖR TEMATISKA PROGRAM

1. INSATSONMRÅDEN FÖR MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER OCH DEMOKRATI

Unionen ska bidra till framsteg när det gäller de grundläggande värdena demokrati, rättsstatsprincipen, de mänskliga rättigheternas universalitet, odelbarhet och ömsesidiga samverkan, respekt för människors värde, principerna om icke-diskriminering, jämlikhet och solidaritet samt respekt för principerna i FN:s stadga och i internationell människorättslagstiftning, särskilt på följande områden:

1. Upprätthålla mänskliga rättigheter och grundläggande friheter för alla, bidra till att skapa samhällen där det råder deltagande, tolerans, icke-diskriminering, mänsklig värdighet, jämlikhet, social rättvisa, internationell rättvisa och ansvarighet. Detta omfattar följande två huvudlinjer:

- a) Övervaka, främja och stärka respekten för och efterlevnaden av alla mänskliga rättigheter, såväl civila och politiska som ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter.

Detta ska bland annat omfatta åtgärder för att avskaffa dödsstraffet, främja kampen mot påtvingade försvinnanden, förhindra och avskaffa tortyr, misshandel och annan grym, omänsklig och förnedrande bestraffning eller behandling, främja yttrandefrihet, mötes- och föreningsfrihet, tankefrihet, samvetsfrihet samt religions- och trosfrihet; främja och skydda jämställdhet och kvinnors och flickors egenmakt på livets alla områden, bland annat inom utbildning, hälso- och sjukvård och de områden och rättigheter som avses i artikel 8.4, balansen mellan arbete och privatliv och det politiska beslutsfattandet och stödja åtgärder för att avskaffa alla former av våld mot kvinnor och flickor; främja och skydda rättigheterna för barn, kvinnor, ungdomar, hbt-personer – inbegripet åtgärder för att avkriminalisera homosexualitet – samt för personer som tillhör nationella eller etniska, religiösa och språkliga minoriteter, urbefolkningar i enlighet med FN:s deklaration om urfolks rättigheter och personer med funktionsnedsättning, och bekämpa rasism, främlingsfientlighet och alla former av diskriminering. Inom det specificerade tillämpningsområdet ska unionens bistånd särskilt riktas till de mest kontextkänsliga människorättsfrågorna, utgöra ett svar på det krympande utrymmet för organisationer i det civila samhället som arbetar med att främja och skydda mänskliga rättigheter samt motverka andra nya och komplexa utmaningar.

- b) Skydda och ge egenmakt åt människorättsförfarare över hela världen, särskilt i länder där bristen på respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna är särskilt uttalad och systematisk, inbegripet där restriktiva åtgärder har införts för att begränsa deras verksamhet och deras verksamhet är avgörande för att man ska kunna stärka den institutionella och rättsliga ramen för mänskliga rättigheter. Katastrofbistånd samt bistånd på medellång och lång sikt och hållbara åtgärder ska riktas till människorättsförfarare och det civila samhället, framför allt lokala människorättsförfarare och det lokala civila samhället, bland annat genom en särskild mekanism för skydd av människorättsförfarare, för att de ska kunna utföra sitt arbete obehindrat.

2. Utveckla, stödja, befästa och skydda demokratin, behandla alla aspekter av demokratisk samhällsstyrning, inbegripet en förstärkt demokratisk pluralism, representation och ansvarsskyldighet, stärka demokratin på alla nivåer, öka medborgarnas och det civila samhällets deltagande, stödja trovärdiga, inkluderande och transparenta valprocesser samt stödja medborgarnas kapacitet att övervaka demokratiska system och valsystem, genom stöd till nationella medborgarbaserade valobservatörsorganisationer och deras regionala nätverk. Demokratin ska stärkas genom upprätthållande av grundpelarna för demokratiska system, demokratiska normer och principer, fria, oberoende och pluralistiska medier, både online och offline, frihet på internet, kampen mot censur, ansvarsfulla och inkluderande institutioner, parlament och politiska partier, och kampen mot korruption. Unionens bistånd ska stödja det civila samhällets insatser för att stärka rättsstatsprincipen, främja rättsväsendets och den lagstiftande maktens oberoende, stödja och utvärdera rättsliga och institutionella reformer och deras genomförande, övervaka demokratiska system och valsystem och främja tillgång till prismässigt överkomlig rättslig prövning för alla, inbegripet till effektiva och tillgängliga klagomåls- och tvistlösningsmekanismer på nationell och lokal nivå.

Valövervakning ska spela en viktig roll i det övergripande stödet för demokratiska processer. EU:s valobservation ska fortsätta att vara en viktig del av programmet, liksom uppföljningen av rekommendationerna från EU:s valobservatörsuppdrag.

Insatsområdena 1 och 2 ska bidra till att stärka samarbetet och partnerskapen med organisationer i det civila samhället som arbetar med mänskliga rättigheter och demokrati, även i känsliga situationer, och främja nya regionala och tvärregionala synergier, genom kunskapsdelning, inbegripet utbyte av bästa praxis, och nätverksbyggande inom det lokala civila samhället och mellan det civila samhället och andra relevanta människorättsorgan och mekanismer i syfte att stärka deras kapacitet, liksom deras resiliens, och utveckla ett övertygande budskap om mänskliga rättigheter och demokrati med en multiplikatoreffekt.

3. Främja en effektiv multilateralism och strategiska partnerskap, för att bidra till att stärka kapaciteten hos internationella, regionala och nationella instrument och mekanismer så att de kan främja och skydda de mänskliga rättigheterna, demokratin och rättsstatsprincipen. Strategiska partnerskap ska förstärkas, särskilt kontoret för FN:s högkommissarie för mänskliga rättigheter, Internationella brottmålsdomstolen och andra relevanta internationella, regionala och nationella mekanismer för mänskliga rättigheter. Dessutom ska programmet främja utbildning och forskning om mänskliga rättigheter och demokrati, bland annat genom Global Campus of Human Rights.

2. INSATSOMRÅDEN FÖR DET CIVILA SAMHÄLLET ORGANISATIONER

1. Ett inkluderande, deltagande, handlingskraftigt och oberoende utrymme för det civila samhället och demokratin i partnerländerna
 - a) Skapa en gynnsam och tillgänglig miljö för medborgardeltagande och för insatser från det civila samhället, inbegripet genom stiftelser, genom att stödja ett aktivt deltagande av det civila samhället i den politiska dialogen och konsolideringen av dialogplattformar för icke-statliga aktörer.
 - b) Stödja och bygga upp kapaciteten hos det civila samhällets organisationer, och hos stiftelser, att agera som självständiga aktörer för både utveckling och god samhällsstyrning.
 - c) Bygga upp kapaciteten hos det civila samhällets organisationer som stöder utsatta och marginaliserade grupper genom att tillhandahålla grundläggande sociala tjänster såsom hälso- och sjukvård – inbegripet nutrition, utbildning och socialt skydd samt tillgång till säkert dricksvatten, sanitet och hygien.
 - d) Stödja och ge egenmakt åt kvinnoorganisationer och andra relevanta organisationer som arbetar med jämställdhet samt kvinnliga människorättsförsvarare för att de ska ha möjlighet att arbeta och vara skyddade mot hot och våld.
 - e) Öka kapaciteten hos det civila samhällets nätverk, plattformar och allianser i partnerländerna.
 - f) Möjliggöra för det civila samhället att utföra sitt arbete, bland annat genom kapacitetsuppbyggnad, samordning och institutionell förstärkning av det civila samhällets organisationer, med beaktande av vikten av att skapa utrymme för deras insatser och möjliggöra tillgång till finansiering, samt att kunna agera inom sina organisationer och med olika typer av berörda parter. Verka för dialog mellan regeringar och det civila samhällets organisationer om offentlig politik.
2. Inkluderande och öppen dialog med och mellan det civila samhällets aktörer
 - a) Främja inkluderande forum för flerpartsdialog, inklusive samverkan och samordning mellan medborgarna, det civila samhället, lokala myndigheter, medlemsstater, partnerländer, den privata sektorn och andra viktiga aktörer för utveckling.
 - b) Möjliggöra samarbete och utbyte av kunskap och erfarenheter mellan och med olika aktörer i det civila samhället både nationellt och internationellt.
 - c) Främja civilsamhällesorganisationernas samarbete och partnerskap med internationella mellanstatliga organisationer, inbegripet kapacitetsuppbyggnad för att främja och övervaka genomförandet av internationella och regionala instrument, bland annat instrument rörande mänskliga rättigheter, rättvisa, rättsstatsprincipen och demokrati.
 - d) Säkerställa en omfattande och kontinuerlig strukturerad dialog och partnerskap med unionen.
3. Medvetenhet, förståelse, kunskap och engagemang hos EU-medborgare när det gäller utvecklingsfrågor
 - a) Ge människor egenmakt för att öka deras engagemang när det gäller utvecklingsfrågor och målen för hållbar utveckling, bland annat genom att höja allmänhetens medvetenhet, främja formell, informell och icke-formell utbildning för utveckling, särskilt bland ungdomar, och främja kunskapsdelning mellan berörda aktörer, med fokus på unionens medlemsstater, kandidatländer och potentiella kandidater.
 - b) Mobilisera stöd från allmänheten i unionen, från kandidatländer och potentiella kandidater för hållbara och inkluderande strategier för utveckling, inbegripet fattigdomsbekämpning, i partnerländerna.

3. INSATSONRÅDEN FÖR FRED, STABILITET OCH KONFLIKTFÖREBYGGANDE

1. Stöd för förebyggande av konflikter, fredsbyggande åtgärder och krisberedskap

Unionen ska ge tekniskt och ekonomiskt stöd som omfattar stöd till konfliktkänsliga åtgärder som syftar till att bygga upp och stärka parternas kapacitet att analysera risker, förebygga konflikter, skapa fred och hantera behov före och efter kriser i nära samordning med FN och andra internationella, regionala och subregionala organisationer samt statliga aktörer och aktörer från det civila samhället och de lokala myndigheterna när det gäller deras insatser huvudsakligen på följande områden, inbegripet särskild uppmärksamhet åt jämställdhet, samtidigt som kvinnors och ungdomars faktiska deltagande och egenmakt säkerställs:

- a) Tidig varning och konfliktkänslig riskanalys vid utformningen och genomförandet av politiska åtgärder.
- b) Underlättande och kapacitetsbyggande med avseende på förtroendeskapande åtgärder, medling, dialog och försoningsåtgärder, inbegripet på samhälls nivå, med särskilt beaktande av framväxande spänningar mellan befolkningsgrupper, särskilt i syfte att förebygga folkmord och brott mot mänskligheten.
- c) Konfliktförebyggande.
- d) Stärkande av kapaciteten för deltagande och utplacering i civila stabiliseringsuppdrag samt civila fredsbevarande och fredsbyggande uppdrag.
- e) Främjande av återhämtning efter konflikter och återhämtning efter katastrofer, med hänsyn till den politiska och säkerhetsmässiga situationen.
- f) Stöd till stabilisering, enskilda personers trygghet och åtgärder för att återupprätta människors säkerhet, inbegripet åtgärder mot minor, minröjning och övergångsrättvisa i enlighet med relevanta multilaterala överenskommelser.
- g) Stöd till fredsbyggande och statsbyggande åtgärder, som i förekommande fall omfattar organisationer i det civila samhället, stater och internationella organisationer, samt stärkande av förbindelserna mellan stat och samhälle.
- h) Bidrag till den ytterligare utvecklingen av strukturella dialoger om fredsbyggnadsfrågor på olika nivåer, mellan det civila samhället och partnerländer, och med unionen.
- i) Krishantering och beredskap.
- j) Begränsning av användningen av naturresurser för att finansiera konflikter och stöd till berörda aktörers efterlevnad av initiativ som Kimberleyprocessens certifieringssystem, inbegripet rättsakter såsom förordning (EU) 2017/821, särskilt vad beträffar genomförandet av effektiv inhemsk kontroll av utvinningen av och handeln med naturresurser.
- k) Uppbyggnad av militära aktörers förmåga till stöd för utveckling och säkerhet för utveckling i enlighet med artikel 9.
- l) Stöd till åtgärder som främjar jämställdhet och kvinnors egenmakt, särskilt via genomförandet av FN:s säkerhetsråds resolutioner 1325 (2000) och 2250 (2015), samt kvinnors och ungdomars deltagande och representation i formella och informella fredsprocesser.
- m) Främjande av en icke-våldskultur, inbegripet genom stöd till formell, informell och icke-formell fredsutbildning.
- n) Stöd till åtgärder för att stärka resiliensen hos stater, samhällen, grupper och enskilda personer, inbegripet resiliensbedömningar för att fastställa den inneboende kapaciteten hos samhällen att stå emot, anpassa sig efter och snabbt återhämta sig från påfrestningar och chocker.
- o) Stöd till internationella brottstribunaler och tillfälliga nationella domstolar, sannings- och försoningskommissioner, övergångsrättvisa och andra mekanismer för rättsliga avgöranden i människorättsärenden samt för hävdande och tilldömande av äganderätt.
- p) Stöd till åtgärder för att bekämpa den olagliga användningen av och tillgången till eldvapen, handeldvapen och lätta vapen.
- q) Stöd till kunskapsöverföring, utbyte av information och bästa praxis, bedömning av risker eller hot, forskning och analys, system för tidig varning, utbildning och tillhandahållande av tjänster.

2. Stöd för att motverka globala och transregionala hot och framväxande hot

Unionen ska ge tekniskt och ekonomiskt stöd för att stödja parternas ansträngningar och unionsåtgärder för att ta itu med globala och transregionala hot och framväxande hot, huvudsakligen på följande områden:

- a) Hot mot lag och ordning, enskilda personers säkerhet och trygghet, inklusive terrorism, radikaliserings som leder till våldsam extremism, organiserad brottslighet, it-brottslighet, hybridhot, olaglig hantering, handel och transitering. Tonvikten ska ligga på en förstärkning av kapaciteten hos brottsbekämpande myndigheter och rättsliga och civila myndigheter som deltar i kampen mot terrorism, organiserad brottslighet, inbegripet it-brottslighet.
- b) Hot mot offentliga platser, kritisk infrastruktur – däribland internationell transport, vilket inbegriper passagerar- och godstrafik – energiförsörjning och energidistribution samt it-säkerhet.
- c) Hot mot folkhälsan, inklusive plötsliga epidemier med potentiellt gränsöverskridande verkningar.
- d) Hot mot miljömässig stabilitet, hot mot sjöfartsskyddet, hot med en potentiellt destabiliserande inverkan på fred och säkerhet till följd av klimatförändringarnas effekter.
- e) Begränsning av risker i samband med kemiska, biologiska, radiologiska och nukleära material eller agens, oavsett om de härrör från uppsåtliga handlingar, olyckor eller har naturligt ursprung, och risker mot därmed förbundna anläggningar eller förlägningsplatser, eller explosiva lämningar efter krig och konflikter, särskilt på följande områden:
 - i) Stöd till och främjande av civil forskning som ett alternativ till försvarsrelaterad forskning.
 - ii) Förbättring av säkerhetsrutinerna i civila anläggningar där känsliga kemiska, biologiska, radiologiska och nukleära material eller agens lagras eller hanteras i samband med civila forskningsprogram.
 - iii) Stöd, inom ramen för unionens samarbetspolitik och dess mål, till inrättande av civil infrastruktur och utförande av relevanta civila undersökningar som behövs för avveckling, sanering eller ombyggnad av vapenrelaterade anläggningar och platser när det har förklarats att dessa inte längre ingår i något försvarsprogram.
 - iv) Stärkande av kapaciteten hos de behöriga civila myndigheter som arbetar med utveckling och genomförande av effektiv övervakning av olaglig handel med kemiska, biologiska, radiologiska och nukleära material eller agens (inbegripet utrustning för deras framställning eller leverans).
 - v) Utveckling av den rättsliga ramen och den institutionella kapaciteten för upprättande och genomförande av effektiva exportkontroller, särskilt av varor med dubbla användningsområden – inbegripet regionala samarbetsåtgärder – och när det gäller genomförandet av bestämmelserna i vapenhandelsfördraget och främjandet av anslutning till detta.
 - vi) Utveckling av effektiv civil katastrofberedskap, krisplanering, krisinsatser och kapacitet för sanering.

Dessa verksamheter ska i tillämpliga fall vara förenliga med verksamheterna inom ramen för det europeiska instrumentet för internationellt kärnsäkerhetssamarbete.

- f) Uppbyggnad av militära aktörers förmåga till stöd för utveckling och säkerhet för utveckling i enlighet med artikel 9.

Prioritet ska ges åt transregionalt samarbete med två eller flera tredjeländer som har visat en tydlig politisk vilja att bemöta de ovannämnda hoten.

Åtgärderna ska särskilt inriktas på god samhällsstyrning och ska vara förenliga med internationell rätt. I kampen mot terrorism får samarbete också äga rum med enskilda länder, regioner eller internationella, regionala och subregionala organisationer.

Vid stöd till myndigheter som arbetar med att bekämpa terrorism ska sådana stödåtgärder prioriteras som rör utveckling och skärpning av lagar mot terrorism, genomförande och tillämpning av finansrätten, tullrätten och utlänningsrätten och utarbetande av förfaranden för brottsbekämpning som är anpassade till de högsta internationella standarderna och förenliga med internationell rätt, förstärkning av den demokratiska kontrollen och de institutionella tillsynsmekanismerna samt förebyggande av våldsam radikalism.

Vid stöd som rör narkotikaproblemet ska vederbörlig uppmärksamhet ägnas åt internationellt samarbete som syftar till att främja bästa praxis för att minska efterfrågan, framställning och skadeverkningar.

4. INSATSONRÅDEN FÖR GLOBALA UTMANINGAR

A. MÄNNISKOR

1. Hälso- och sjukvård

- a) Utarbeta avgörande delar i ett effektivt och heltäckande hälso- och sjukvårdssystem, som omfattar överförbara sjukdomar, vilket bäst görs på global nivå för att säkra en rättvis, prismässigt överkomlig, inkluderande och allmän tillgång till hälso- och sjukvårdstjänster, inbegripet de som avses i artikel 8.4.
- b) Främja, tillhandahålla och utöka grundläggande tjänster och psykologiska stödtjänster till våldsoffer, framför allt kvinnor och barn som är våldtäktsoffer.
- c) Stärka globala initiativ som spelar en nyckelroll för den allmänna hälso- och sjukvården genom ett globalt ledarskap i strävan att fullfölja en strategi för "hälsa inom alla politikområden" med en kontinuitet i vården, inklusive friskvård, från förebyggande till efterbehandling.
- d) Hantera global hälsosäkerhet och antimikrobiell resistens genom forskning om och kontroll av överförbara sjukdomar, inbegripet fattigdomsrelaterade och försummade sjukdomar och sjukdomar som kan förebyggas genom vaccination, bekämpa falska läkemedel, omvandla kunskap till säkra, tillgängliga och prismässigt överkomliga produkter (inbegripet generiska läkemedel), diagnostik och tillhörande medicinsk teknik och åtgärder för att ta itu med den föränderliga sjukdomsburden (icke-överförbara sjukdomar, alla former av undernäring och riskfaktorer i miljön), samt utforma globala marknader för att förbättra tillgången till prismässigt överkomliga grundläggande hälso- och sjukvårdsartiklar och hälso- och sjukvårdstjänster, inbegripet de som avses i artikel 8.4.
- e) Stödja globala initiativ för utveckling av säkra, effektiva och prismässigt överkomliga vacciner.

2. Utbildning

- a) Främja uppnåendet av internationellt överenskomna mål inom utbildningsområdet genom gemensamma globala insatser för tillgänglig, inkluderande och rättvis högkvalitativ utbildning, även för lärare, på alla nivåer, för alla åldrar, även i nöd- och krissituationer och med särskild prioritet åt att stärka system för kostnadsfri utbildning.
- b) Stärka kunskaper, färdigheter och värden genom partnerskap och allianser, inbegripet stöd till utbildningsdata och utbildningsanalys, forskning och innovation, kunskapsutbyte och utbildningsnätverk, för ett aktivt medborgarskap och för produktiva, upplysta, demokratiska, inkluderande och resilienta samhällen.
- c) Stödja globala åtgärder för att minska alla dimensioner av diskriminering och orättvisor, såsom skillnaderna mellan flickor/kvinnor och pojkar/män, och mellan olika grupper i samhället, för att säkerställa att alla har lika möjligheter att delta i det ekonomiska, politiska, sociala och kulturella livet.
- d) Stödja inkluderande utbildning av god kvalitet i instabila miljöer.
- e) Stödja åtgärder och främja samarbete inom idrott för att bidra till kvinnors, unga människors, enskilda individers och samhällsgruppers egenmakt.

3. Jämställdhet och kvinnors och flickors egenmakt.

- a) Åta sig att främja jämställdhet och kvinnors och flickors egenmakt på alla områden, inbegripet stöd till skapandet av en ekonomisk, politisk och social miljö som är mer gynnsam för förverkligandet av kvinnors och flickors rättigheter och som kommer att göra det möjligt för dem att till fullo delta i samhället, ha lika möjligheter till ledarskap i det sociala, ekonomiska, politiska och civila livet och vara en drivkraft för utveckling.

- b) Leda och stödja globala insatser, partnerskap och allianser för kvinnors och flickors rättigheter, i enlighet med vad som fastställs i FN:s konvention om avskaffande av all slags diskriminering av kvinnor och dess fakultativa protokoll, för att avskaffa all slags diskriminering av kvinnor och flickor, inbegripet den utestängning som kvinnor utsätts för inom olika delar av sina privata och offentliga liv, t.ex. på arbetsmarknaden och i fråga om tillgången till sociala tjänster och hälso- och sjukvårdstjänster.
- c) Leda och stödja globala insatser, partnerskap och allianser för kvinnors rättigheter för att avskaffa alla former av våld och skadliga sedvänjor mot kvinnor och flickor, inbegripet fysiskt, psykiskt, sexuellt och könsrelaterat våld, kvinnlig könsstympning, tvångsäktenskap, tidiga äktenskap och barnäktenskap samt ekonomiskt och politiskt våld och andra former av våld och diskriminering, bland annat i krissituationer, och den utestängning som kvinnor utsätts för inom olika delar av sina privata och offentliga liv.
- d) Ta itu med de bakomliggande orsakerna till bristande jämställdhet som ett sätt att stödja konfliktförebyggande och fredsbyggande. Främja kvinnors egenmakt, bland annat i rollen som utvecklingsaktörer och fredsbyggare.
- e) Främja skyddet och förverkligandet av alla kvinnors och flickors rättigheter, inbegripet de som avses i artikel 8.4.
- f) Främja skyddet och förverkligandet av kvinnors och flickors rättigheter, inbegripet ekonomiska, politiska, arbetsrättsliga och sociala rättigheter samt de rättigheter som avses i artikel 8.4.

4. Barn och ungdomar

- a) Främja allmän tillgång till alla sociala tjänster och hälso- och sjukvårdstjänster för barn och ungdomar, även de mest marginaliserade, med fokus på hälsa, nutrition, utbildning, socialt skydd och utvecklingen i den tidiga barndomen, bland annat genom särskilda ungdomsvänliga tjänster.
- b) Främja nya initiativ för att stärka systemen för skydd av barn i tredjeländer för att säkerställa att barn får bästa möjliga start i livet och skyddas på alla områden från våld, utnyttjande och vanvård, bl.a. genom att främja övergången från institutionsvård till samhällsbaserad vård för barn.
- c) Främja barns och ungdomars egenmakt genom att skapa utrymme för deras aktiva och meningsfulla deltagande i frågor som rör dem, särskilt i det politiska livet och i fredsprocesser och medlingsinsatser, genom att stödja initiativ till interkulturell dialog mellan ungdomsorganisationer och genom att förebygga marginalisering och utestängning.
- d) Öka stödet till ungdomar för att hjälpa dem att förvärva relevanta färdigheter och få tillgång till anständiga arbetstillfällen av hög kvalitet genom utbildning, yrkesutbildning och teknisk utbildning, samt tillgång till digital teknik.
- e) Främja ungdomars egenmakt och ansvarsfulla medborgarskap genom att skapa utrymme för deras aktiva och meningsfulla deltagande i det politiska livet och i fredsprocesser och medlingsinsatser, genom att stödja initiativ till interkulturell dialog mellan ungdomsorganisationer och genom att förebygga marginalisering och utestängning.
- f) Skapa en gynnsam miljö som erbjuder nya och innovativa möjligheter för ungdomars medborgerliga engagemang, ungt företagande och ungdomssysselsättning.

5. Migration, tvångsförflyttning och rörlighet

- a) Säkerställa fortsatt ledarskap från unionens sida vid utformningen av den globala agendan om alla dimensioner av styrningen av migration och tvångsförflyttning, särskilt för att underlätta en ordnad, säker, reguljär och ansvarsfull migration i linje med mänskliga rättigheter, internationell flyktingrätt och internationell humanitär rätt.
- b) Styra och stödja globala och regionsövergripande politiska dialoger, inklusive om syd-syd-migration och utbyte och samarbete om migration och tvångsförflyttning.
- c) Stödja genomförandet av internationella åtaganden och unionsåtaganden om migration och tvångsförflyttning, inbegripet i FN.

- d) Förbättra den globala faktabasen, inbegripet om kopplingen mellan migration och utveckling och inleda insatser av pilotkaraktär som syftar till att utveckla innovativa operativa strategier på området migration och tvångsförflyttning.
- e) Stärka de strategiska partnerskapen med berörda internationella organisationer för att stödja internationellt samarbete och migrationsstyrning enligt internationell människorättslagstiftning och internationell flyktingrätt.

Samarbetet på detta område kommer att förvaltas i överensstämmelse med migrationsrelaterade unionsförfordningar, med full respekt för principen om en konsekvent politik för utveckling.

6. Anständigt arbete, socialt skydd, ojämlikhet och delaktighet

- a) Utforma den globala dagordningen och stödja initiativ för att integrera en stark pelare om rättvisa och social rättvisa i enlighet med europeiska värden.
- b) Bidra till den globala agendan för anständigt arbete för alla i en hälsosam miljö, på grundval av ILO:s grundläggande arbetsnormer om bland annat social dialog, löner som går att leva på och bekämpning av barnarbete samt företagens sociala ansvar, framför allt när det gäller att göra globala värdekedjor hållbara och ansvarstagande, och öka kunskaperna om effektiva jämställdhetsinriktade sysselsättningspolitiska åtgärder som svarar mot behoven på arbetsmarknaden och främjar socioekonomisk integration, inklusive yrkesutbildning och livslångt lärande.
- c) Stödja globala initiativ om företag och mänskliga rättigheter, inbegripet företagens ansvar för rättighetskränkningar och tillgång till rättsmedel.
- d) Stödja globala initiativ om ett allmänt socialt skydd som följer principerna om effektivitet, hållbarhet och rättvisa, inbegripet stöd för att motverka ojämlikhet i syfte att stärka jämställdheten och den sociala sammanhållningen, särskilt genom inrättande och förstärkning av hållbara system för socialt skydd och trygghetsförsäkringssystem.
- e) Fortsätta den globala forskningen och utvecklingen genom social innovation som främjar social delaktighet och tillgodoser rättigheterna och de särskilda behoven i de mest sårbara delarna av samhället.
- f) Främja och stödja ansträngningar för att göra det sociala, politiska och ekonomiska livet mer inkluderande och för att ta itu med de socioekonomiska drivkrafterna bakom konflikter.

7. Kultur

- a) Främja initiativ för kulturell mångfald och interkulturell och interreligiös dialog för fredliga förbindelser mellan olika befolkningsgrupper.
- b) Stödja kultur som en motor för hållbar social och ekonomisk utveckling, och förstärka samarbetet om och bevarandet av kulturarv.
- c) Utveckla lokalt hantverk, som ett sätt att bevara det lokala kulturarvet och främja hållbar utveckling.
- d) Stärka samarbetet när det gäller att skydda, bevara och förbättra kulturarvet, inbegripet bevarandet av särskilt sårbara kulturarv, särskilt det från minoriteter, isolerade samhällen och urbefolkningar, i enlighet med deklarationen om urfolks rättigheter.
- e) Stödja avtal för återlämnande av kulturegendom till ursprungsländerna.
- f) Stödja kulturellt samarbete, bland annat genom utbyten, partnerskap och andra initiativ, samt erkännandet av upphovsmäns, konstnärers och kulturella och kreativa aktörers yrkeskompetens.
- g) Stödja samarbete och partnerskap mellan idrottsorganisationer.

B. VÅR PLANET

1. Säkerställa en hälsosam miljö och hantera klimatförändringarna

- a) Stärka den globala klimat- och miljöstyrningen, genomförandet av Parisavtalet, FN:s konvention om biologisk mångfald, FN:s ramkonvention om klimatförändringar och FN:s konvention för bekämpning av ökenspridning och andra multilaterala miljöavtal.

- b) Bidra till den yttre dimensionen av unionens miljö- och klimatförändringspolitik.
- c) Integrera mål avseende bevarande av miljö, ekosystem och biologisk mångfald, klimatförändring, katastrof-riskreducering och beredskap i politik, planer och investeringar, bland annat genom förbättrad kunskap och information.
- d) Genomföra internationella initiativ och unionsinitiativ för att främja anpassningen till och begränsningen av klimatförändringar och en klimattålig utveckling med låga utsläpp, inklusive genom genomförandet av nationellt fastställda bidrag och långsiktiga klimattåliga strategier för låga utsläpp, främja katastrofriskreducering, hantera miljöförstöring och hejda förlusten av biologisk mångfald, främja bevarande och hållbar användning och förvaltning av landbaserade och marina ekosystem och förnybara naturresurser, inklusive land, vatten, hav, fiske och skogar, främja beskogning och skydd av naturlig skog, hantera avskogning, ökenspridning, markförstöring, olaglig avverkning och olaglig handel med vilda djur och växter, bekämpa föroreningar, inbegripet marint skräp, och säkerställa en hälsosam miljö, ta itu med klimat- och miljöfrågor, inbegripet tvångsförflyttning på grund av naturkatastrofer, främja resurseffektivitet, hållbar konsumtion och produktion, integrerad vattenresursförvaltning och en sund hantering av kemikalier och avfall och stödja övergången till klimattåliga gröna och cirkulära ekonomier med låga utsläpp samt främja företagens sociala ansvar och ett ansvarsfullt företagande.
- e) Främja miljömässigt hållbara jordbruksmetoder, inbegripet agroekologi, i syfte att skydda ekosystem och biologisk mångfald samt öka miljöns och samhällets resiliens mot klimatförändringarna, med särskild inriktning på att stödja jordbrukare, arbetstagare och hantverkare vid småjordbruk.
- f) Genomföra internationella och unionsbaserade initiativ för att hantera förlusten av biologisk mångfald, främja bevarande, hållbar användning och förvaltning av landbaserade och marina ekosystem med tillhörande biologisk mångfald.
- g) Främja utfasning av miljöskadliga subventioner till fossila bränslen, uppmuntra energiföretagen att anta kostnadsbaserade tariffer och undersöka mer kostnadseffektiva och klimatvänliga alternativ till socialt skydd.

2. Hållbar energi

- a) Stödja globala insatser, åtaganden, partnerskap och allianser, inbegripet omställningen till hållbar energi.
- b) Främja energisäkerhet för partnerländer och lokalsamhällen, inbegripet genom diversifiering av källor och rutter, med beaktande av prisvolatilitet och potentialen för utsläppsminskning, förbättring av marknaderna och främjande av en sammankoppling av energinät, särskilt elnät, och handel med energi.
- c) Uppmuntra regeringarna i partnerländerna att ansluta sig till politiska reformer och marknadsreformer av energisektorn för att skapa en miljö som gynnar tillväxt för alla och investeringar för att öka den allmänna tillgången till energitjänster som är klimatvänliga, prismässigt överkomliga, moderna, tillförlitliga och hållbara, med förnybar energi och energieffektivitet som prioriteringar.
- d) Undersöka, identifiera, och globalt integrera och stödja ekonomiskt hållbara affärsmodeller med skalbarhet och potential för reproducerbarhet som tillhandahåller innovativ och digital teknik genom innovativ forskning som säkerställer ökad effektivitet, särskilt för decentraliserade strategier för tillgång till energi genom förnybar energi, inbegripet i områden där den lokala marknaden är begränsad.

C. VÄLSTÅND

1. Hållbar och inkluderande tillväxt, anständigt arbete och engagemang från den privata sektorn

- a) Främja hållbara privata investeringar genom innovativa finansieringsmekanismer och riskdelning.

- b) Förbättra företagsklimatet och investeringsklimatet, utveckla en socialt och ekologiskt ansvarsfull lokal privat sektor, stödja en ökad dialog mellan det offentliga och privata samt bygga upp kapacitet, konkurrenskraft och resiliens hos lokala mikroföretag samt hos små och medelstora företag och uppstarts företag, liksom hos kooperativ och sociala företag, och integrera dem i den lokala, regionala och globala ekonomin.
- c) Främja finansiell delaktighet genom att stödja tillgång till och en effektiv användning av finansiella tjänster såsom mikrokrediter och sparande, mikroförsäkringar och betalningsöverföringar, för mikroföretag samt små och medelstora företag samt hushåll, särskilt missgynnade och sårbara grupper.
- d) Stödja genomförandet av unionens handelspolitik och handelsavtal, i linje med hållbar utveckling, stärka partnerländernas kapacitet att bedriva handel och förbättra tillträdet till partnerländernas marknader och främja rättvis handel, ansvarsfulla investeringar och affärsmöjligheter, med ansvarsskyldighet, för företag från unionen, samtidigt som hinder för marknadstillträde och investeringar undanröjs, samt sikta på att förbättra tillgången till klimatvänlig teknik och samtidigt säkerställa största möjliga mervärdesfördelning och tillbörlig aktsamhet i fråga om mänskliga rättigheter i leveranskedjan, med beaktande av en konsekvent politik för utveckling.
- e) Främja en effektiv policymix till stöd för ekonomisk diversifiering, mervärde, samt regional integration och hållbar grön och blå ekonomi.
- f) Främja tillgången till digital teknik, inbegripet att främja tillgången till finansiering och finansiell delaktighet samt e-handel.
- g) Främja hållbar konsumtion och produktion samt innovativa tekniker och metoder för en utsläppsnål, resurseffektiv och cirkulär ekonomi.
- h) Stärka social och miljömässig hållbarhet, företagens sociala ansvar och ansvarsfullt företagande genom hela värdekedjan.
- i) Bekämpa penningtvätt, korruption, olagliga finansiella flöden samt skatteundandragande och skatteflykt. Främja progressiv beskattning, antikorrupsionsåtgärder och omfördelningspolitik för offentliga utgifter.
- j) Främja tillväxt för alla, bland annat genom att främja och stödja kvinnors och ungdomars deltagande och genom att proaktivt identifiera och ta itu med den ekonomiska marginaliseringen av särskilda grupper.

2. Tryggad livsmedelsförsörjning och nutrition

- a) Stödja och påverka internationella strategier, organisationer, mekanismer och aktörer som tar itu med viktiga globala politiska frågor och referensramar för en tryggad och hållbar livsmedelsförsörjning och nutrition, minska fragmenteringen i den globala nutritionsarkitekturen och bidra till ansvarsskyldigheten för internationella åtaganden om tryggad livsmedelsförsörjning, nutrition och hållbart jordbruk.
- b) Förbättra de globala kollektiva nyttigheterna och sträva efter att utrota hunger och undernäring, säkerställa rättvis tillgång till livsmedel, inbegripet genom att bidra till att överbrygga den finansieringsklyfta som finns i fråga om nutrition, bland annat genom verktyg som det globala nätverket för förebyggande av livsmedelskriser för att höja kapaciteten att på ett adekvat sätt hantera livsmedelskriser och nutrition.
- c) På ett samordnat och snabbt sätt förbättra de sektorsövergripande insatserna för att öka kapaciteten för en diversifierad lokal och regional livsmedelsproduktion, säkerställa nutritions- och livsmedelstrygghet och tillgång till dricksvatten och öka de mest sårbara gruppernas resiliens, särskilt i länder som drabbas av långvariga eller återkommande kriser.
- d) På global nivå bekräfta den centrala roll som hållbart jordbruk och fiske och vattenbruk – inbegripet småskaligt jordbruk samt småskalig djuruppfödning och nomadiserande boskapsskötsel – har för en ökad livsmedelstrygghet, utrotning av fattigdom, skapande av arbetstillfällen, en rättvis och hållbar tillgång till och förvaltning av resurser, inbegripet mark och markrättigheter, vatten, patentfritt utsäde och andra insatsvaror i jordbruket samt (mikro)krediter, begränsning av och anpassning till klimatförändringar, resiliens och sunda ekosystem.
- e) Möjliggöra innovationer genom internationell forskning och stärka den globala kunskapen och expertisen, främja och stärka lokala och självständiga anpassningsstrategier, särskilt vad gäller anpassning till och begränsning av klimatförändringarna, biologisk mångfald inom jordbruket, övergripande och inkluderande värdekedjor, rättvis handel, livsmedelssäkerhet, ansvarsfulla investeringar, förvaltning av mark- och naturresursinnehav.

D. PARTNERSKAP

1. Stärka de lokala myndigheternas roll som aktörer för utveckling genom följande:
 - a) Ökad institutionell och operativ förmåga hos europeiska och partnerländers lokala myndigheter och deras nätverk och allianser när de agerar som utvecklingsaktörer och partner i beslutsfattandet för att bidra till utformning, genomförande och kontroll av politik och avtal med lokalsamhällenas intressen i centrum, för att stärka deras roll i arbetet med att öka medvetenheten om decentraliseringsreformer och lokal utveckling och stadsutveckling, och för att säkerställa en omfattande och kontinuerlig strukturerad dialog inom utvecklingsområdet och främja demokratisk samhällsstyrning, särskilt genom ett territoriellt förhållningssätt till lokal utveckling, inbegripet decentraliseringsprocesser, deltagande och ansvarsskyldighet.
 - b) Ökad samverkan med Europas medborgare när det gäller utbildning och information om utvecklingsfrågor (inbegripet kunskapsdelning och engagemang) särskilt i samband med åtgärder med anknytning till målen för hållbar utveckling, inbegripet i unionen och associerade territorier samt i kandidatländer och potentiella kandidatländer.
 2. Främja inkluderande samhällen och flerpartsinitiativ, god ekonomisk styrning, inbegripet rättvis och inkluderande mobilisering av inhemska intäkter, särskilt inom ramen för internationellt skattesamarbete genom att genomföra åtgärder mot skatteundandragande och skatteflykt, genom transparent förvaltning av de offentliga finanserna och effektiva och inkluderande offentliga utgifter i överensstämmelse med åtaganden i fråga om mänskliga rättigheter och principerna om god samhällsstyrning.
 3. Stödja bedömningen och dokumentationen av framstegen i arbetet med att genomföra principerna om partnerskap och effektivitet.
-

BILAGA IV

INSATSOMRÅDEN FÖR SNABBINSATSÅTGÄRDER

1. Åtgärder som bidrar till fred, stabilitet och konfliktförebyggande i nödsituationer, i begynnande kriser samt under och efter kriser, inbegripet sådana som kan följa av migrationsflöden och tvångsförflyttning.

De snabbinsatsåtgärder som avses i artikel 4.4 a ska vara utformade så att unionen på ett effektivt, ändamålsenligt, integrerat och konfliktkänsligt sätt ska kunna göra insatser i följande exceptionella och oförutsedda situationer:

- a) En nödsituation, en kris, ett instabilt läge, hybridhot, en begynnande kris eller naturkatastrofer, när detta är relevant för stabilitet, fred och säkerhet.
- b) En situation som hotar freden, demokratin, lag och ordning, skyddet av de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna eller enskilda personers säkerhet och trygghet, särskilt personer som är utsatta för sexuellt och könsrelaterat våld i situationer som präglas av instabilitet.
- c) En situation som riskerar att trappas upp till en väpnad konflikt eller att allvarligt destabilisera tredjelandet eller tredjeländerna i fråga.

Dessa snabbinsatsåtgärder får omfatta följande:

- a) Stöd, genom tillhandahållande av tekniskt och logistiskt stöd, till det arbete som genomförs av internationella, regionala och lokala organisationer och av statliga aktörer och aktörer i det civila samhället för att främja förtroendeskapande, medling, dialog och försoning, övergångsrättvisa, kvinnors och ungas egenmakt, särskilt i fråga om spänningar i samhället och utdragna konflikter.
- b) Stöd till genomförande av FN:s säkerhetsråds resolutioner om kvinnor, ungdomar, fred och säkerhet.
- c) Stöd till uppbyggnad och drift av interimsförvaltningar som har inrättats i enlighet med internationell rätt.
- d) Stöd till utveckling av demokratiska och pluralistiska statliga institutioner, inbegripet åtgärder för att förstärka kvinnors roll i sådana institutioner, effektiv civilförvaltning och civil övervakning av säkerhetssystemet samt åtgärder för att stärka förmågan till brottsbekämpning och rättsväsendets kapacitet i kampen mot terrorism, organiserad brottslighet och alla former av olaglig handel.
- e) Stöd till internationella brottstribunaler och tillfälliga nationella domstolar, sannings- och försoningskommissioner, övergångsrättvisa och andra mekanismer för rättsliga avgöranden i människorättsärenden samt för hävdande och tilldömande av äganderätt.
- f) Stöd till ökad statskapacitet – inför ett betydande tryck att snabbt bygga upp, upprätthålla eller återställa statens grundläggande funktioner, och grundläggande social och politisk sammanhållning.
- g) Stöd till åtgärder som behövs för att börja återställa och återuppbygga viktig infrastruktur, bostäder, offentliga byggnader, ekonomiska tillgångar och grundläggande produktionskapacitet samt andra åtgärder för att få fart på den ekonomiska aktiviteten, skapa sysselsättning och upprätta de minimiförutsättningar som är nödvändiga för en hållbar social utveckling.
- h) Stöd till civila åtgärder i samband med demobilisering och återintegrering av före detta kombattanter och deras familjer i det civila samhället och, i tillämpliga fall, repatriering av dessa, samt åtgärder för att ta itu med barnsoldaters och kvinnliga kombattanters situation.
- i) Stöd till åtgärder för att mildra de sociala effekterna av omstruktureringen av de väpnade styrkorna.
- j) Stöd till åtgärder för att inom ramen för unionens samarbetspolitik och dess mål hantera de socioekonomiska effekterna för civilbefolkningen på grund av trupperminor, blindgångare eller andra spränganordningar som har använts i krig. Verksamhet som finansieras genom instrumentet får bl.a. omfatta riskutbildning, mindetektering och minröjning och, i samband med detta, förstörelse av lager.
- k) Stöd till åtgärder för att inom ramen för unionens samarbetspolitik och dess mål bekämpa olaglig användning av och tillgång till eldvapen, handelsvapen och lätta vapen.
- l) Stöd till åtgärder för att säkra att kvinnors och barns särskilda behov i kris- och konfliktsituationer, inklusive deras utsatthet för könsrelaterat våld, hanteras på ett fullgott sätt.

- m) Stöd till rehabilitering och återintegrering av offer för väpnade konflikter, inklusive åtgärder för att tillgodose kvinnors och barns särskilda behov.
 - n) Stöd till åtgärder för att främja och försvara respekten för de mänskliga rättigheterna och grundläggande friheterna, demokratin och rättsstatsprincipen och därtill kopplade internationella instrument.
 - o) Stöd till socioekonomiska åtgärder för att främja rättvis tillgång till och öppen förvaltning av naturresurser i en kris eller framväxande kris, inklusive fredsbyggande åtgärder.
 - p) Stöd till åtgärder för att hantera de möjliga konsekvenserna av plötsliga folkförflyttningar med relevans för den politiska och säkerhetsmässiga situationen, inbegripet åtgärder för att tillgodose värdsamhällenas behov.
 - q) Stöd till åtgärder för att främja utveckling och organisation av det civila samhället och dess deltagande i den politiska processen, inklusive åtgärder för att förstärka kvinnors roll i sådana processer och åtgärder för att främja oberoende, pluralistiska och professionella medier.
 - r) Stöd till åtgärder för att hantera naturkatastrofer eller katastrofer som orsakats av människor vilka utgör ett hot mot stabiliteten och för att hantera hot mot folkhälsan i samband med pandemier, i avsaknad av eller som komplement till humanitärt bistånd och civilskyddsbistånd från unionen.
 - s) Uppbyggnad av militära aktörers förmåga till stöd för utveckling och säkerhet för utveckling i enlighet med artikel 9.
2. Åtgärder som bidrar till en stärkt resiliens och en sammankoppling av humanitärt bistånd, utvecklingsåtgärder och, i förekommande fall, fredsbyggande åtgärder

Sådana snabbinsatsåtgärder som avses i artikel 4.4 b ska vara utformade för att effektivt stärka resiliensen och öka samordningen, samstämmigheten och komplementariteten mellan humanitärt bistånd, utvecklingsåtgärder och, i förekommande fall, fredsbyggande åtgärder som inte snabbt kan hanteras genom geografiska och tematiska program.

Dessa snabbinsatsåtgärder får omfatta följande:

- a) Stärka resiliensen, ta itu med instabilitetsfaktorer och potentiella drivkrafter bakom konflikter genom stöd till enskilda personer, samhällen, institutioner och länder för att bättre förbereda sig för, stå emot, anpassa sig till och snabbt återhämta sig från politiska, ekonomiska och samhällseliga påfrestningar och chocker, naturkatastrofer eller katastrofer orsakade av människan, konflikter, pandemier samt globala hot, inbegripet genom att identifiera och stärka deras befintliga kapacitet genom att öka statskapaciteten, inför ett betydande tryck att snabbt bygga upp, upprätthålla eller återställa statens grundläggande funktioner, och grundläggande social och politisk sammanhållning, samt stödja samhällen, grupper och enskilda personer att hantera möjligheter och risker på ett fredligt och konfliktkänsligt sätt och att bygga upp, underhålla eller återställa försörjning och sociala tjänster inför stora påfrestningar genom att stödja relevanta internationella och multilaterala initiativ i samma syften.
- b) Mildra de kortsiktiga skadliga verkningarna av exogena chocker som skapar makroekonomisk instabilitet och försöka skydda socioekonomiska reformer och prioriterade offentliga utgifter för socioekonomisk utveckling och fattigdomsminskning.
- c) Genomföra kortsiktiga återställnings- och återuppbyggnadsåtgärder så att de som drabbats av naturkatastrofer eller katastrofer orsakade av människan, konflikter och globala hot kan få del av åtminstone ett minimum av socioekonomiska standarder och så fort som möjligt skapa förutsättningar för ett återupptagande av en utveckling som grundar sig på långsiktiga mål som uppställs av de berörda länderna och regionerna och de drabbade befolkningarna. Detta omfattar även att man tar itu med brådskande och akuta behov som uppstår vid förflyttning av människor och värdsamhällen till följd av naturkatastrofer eller katastrofer orsakade av människan.
- d) Bistå regionen, staten, på nationell eller lokal nivå, eller relevanta internationella organisationer eller organisationer i det civila samhället i arbetet med att införa kortsiktiga mekanismer för förebyggande av katastrofer och katastrofberedskap, däribland prognos- och varningssystem, i syfte att mildra följderna av katastrofer.
- e) Stödåtgärder som omsätter integrerade strategier i praktiken, främst genom att förbättra hur aktörer inom humanitärt bistånd, utvecklingsarbete och, i förekommande fall, fredsbyggande åtgärder samordnar och tillämpar konfliktkänsliga strategier.

3. Åtgärder för att hantera unionens utrikespolitiska behov och prioriteringar

Snabbinsatsåtgärder till stöd för de mål som anges i artikel 4.4 c ska stödja unionens utrikespolitik i politiska, ekonomiska och säkerhetsmässiga frågor. Dessa åtgärder ska göra det möjligt för unionen att agera om det föreligger ett akut eller tvingande utrikespolitiskt intresse, eller ett tillfälle att uppnå dess mål, som kräver en snabb insats och som är svårt att hantera på annat sätt.

Dessa snabbinsatsåtgärder kan omfatta följande:

- a) Stöd till unionens strategier för bilateralt, regionalt och interregionalt samarbete, genom att främja politisk dialog och utveckla gemensamma strategier och insatser mot sådana globala utmaningar som migration och tvångsflyttning, klimatförändringar och säkerhetsfrågor, inbegripet medling, och utnyttja tillfällen i detta avseende.
- b) Stöd till unionens handelspolitik och förhandling om och genomförande och upprätthållande av handelsavtal, och till förbättring av tillträdet till partnerländers marknader och främjande av handel, investeringar och affärsmöjligheter för företag från unionen, särskilt mikroföretag samt små och medelstora företag, samtidigt som hinder för marknadstillträde och investeringar undanröjs och immateriella rättigheter skyddas, med hjälp av ekonomisk diplomati och företags- och regleringssamarbete, med de anpassningar som krävs med hänsyn till partnerlandets specifika situation, med beaktande av principen om konsekvent politik för utveckling i enlighet med vad som föreskrivs i artiklarna 208 och 212 i EUF-fördraget och de internationella åtaganden som avses i artikel 3.1 i denna förordning.
- c) Bidrag till genomförandet av den internationella dimensionen av unionens inre politik, såsom miljö, klimatförändringar, energi, vetenskap och utbildning samt samarbete om förvaltningen och styrningen av världshaven och stöd till konvergens på regleringsområdet.
- d) Främjande av en bred förståelse av och synlighet för unionen och dess roll på världsscenen genom strategisk kommunikation, offentlig diplomati, direkta personkontakter, kulturell diplomati, samarbete inom utbildningsområdet och det akademiska området samt upplysningsverksamhet för att främja unionens värden och intressen.

Dessa snabbinsatsåtgärder ska verkställa innovativ politik eller innovativa initiativ som motsvarar befintliga eller nya behov på kort till medellång sikt, möjligheter och prioriteringar, inbegripet med potential att utnyttjas för framtida åtgärder inom ramen för de geografiska och tematiska programmen. Dessa åtgärder ska inriktas på att fördjupa unionens förbindelser och dialog och uppbyggnaden av partnerskap och allianser med nyckelländer av strategiskt intresse, särskilt de tillväxtekonomier och medelinkomstländer som spelar en allt viktigare roll i globala frågor, global styrning, utrikespolitik, den internationella ekonomin och multilaterala forum.

BILAGA V

PRIORITERADE OMRÅDEN FÖR EFHU+-INSATSER SOM OMFATTAS AV GARANTIN FÖR YTTRE ÅTGÄRDER

EFHU+-insatser som är berättigade till stöd genom garantin för yttre åtgärder ska särskilt inriktas på följande prioriterade områden:

- a) Att tillhandahålla finansiering och stöd för utvecklingen i den privata och den kooperativa sektorn som uppfyller de villkor som anges i artikel 209.2 i budgetförordningen och står i överensstämmelse med syftet för artikel 31.2 i den här förordningen, med särskilt fokus på lokala företag och mikroföretag samt små och medelstora företag, på att främja skapandet av anständiga arbetstillfällen på grundval av ILO:s grundläggande arbetsnormer och på att uppmuntra europeiska företag att bidra till målen för EFHU+.
- b) Att åtgärda flaskhalsar för privata investeringar genom att tillhandahålla finansiella instrument som får utställas i det berörda partnerlandets lokala valuta, inbegripet första-förlustgarantier för portföljer, garantier till projekt i den privata sektorn, som till exempel lånegarantier till mikroföretag samt små och medelstora företag, och garantier för specifika risker vid infrastrukturprojekt och annat riskkapital.
- c) Att stimulera till finansiering i den privata sektorn, med särskilt fokus på mikroföretag samt små och medelstora företag, genom att åtgärda flaskhalsar och hinder för investeringar.
- d) Att förstärka socioekonomiska sektorer och områden samt därtill knuten offentlig och privat infrastruktur och hållbar konnektivitet, inbegripet förnybar och hållbar energi, vattenförvaltning och avfallshantering, transporter, informations- och kommunikationsteknik samt miljö, hållbar användning av naturresurser, hållbart jordbruk och blå ekonomi, hållbart skogsbruk och återställande av landskap, social infrastruktur, hälsa och mänskligt kapital, i syfte att förbättra de socioekonomiska förhållandena.
- e) Att bidra till klimatåtgärder, miljöskydd och miljöstyrning.
- f) Att genom främjande av hållbar utveckling bidra till att åtgärda specifika socioekonomiska grundorsaker till irreguljär migration och grundorsaker till tvångsförflyttning, samt att främja transit- och värdsamhällenas resiliens, med vederbörlig hänsyn till förstärkningen av rättsstatsprincipen, god samhällsstyrning och mänskliga rättigheter.

BILAGA VI

FÖRTECKNING ÖVER NYCKELPRESTATIONSINDIKATORER

I överensstämmelse med målen för hållbar utveckling ska följande icke uttömmande förteckning över nyckelprestationsindikatorer användas för att mäta unionens bidrag till uppnåendet av instrumentets specifika mål:

1. Syn på rättsstatsprincipen med avseende på länder som erhåller unionsstöd.
2. Andel av befolkningen som lever under den internationella fattigdomsgränsen uppdelade efter kön, ålder, anställningsstatus och geografiskt läge (stad/landsbygd).
3. Antalet kvinnor i fertil ålder, tonårsflickor och barn under fem år som nås av nutritionsprogram med unionsstöd.
4. Antalet småbrukare som fått del av unionsstödda insatser som syftar till att öka deras hållbara produktion, tillträde till marknader och/eller säkerhet avseende markrättigheter.
5. Antalet ettåringar som är helt immuniserade med unionsstöd.
6. Antalet inskrivna studerande i utbildning: a) primär utbildning b) sekundär utbildning, och antal personer som har deltagit i institutions- eller arbetsplatsbaserad yrkesutbildning/insats för kompetensutveckling med unionsstöd.
7. Växthusgasutsläpp som undvikits (kiloton koldioxidekvivalenter) med unionsstöd.
8. Område i ekosystem i havet, på land och i sötvatten som skyddas och/eller förvaltas på ett hållbart sätt med unionsstöd.
9. Uppnådd hävstångseffekt för investeringar och multiplikatoreffekt.
10. Antal personer som direkt får del av insatser med stöd från unionen vilka särskilt syftar till att stödja civila fredsbyggande eller konfliktförebyggande åtgärder efter konflikter.
11. Antal processer med anknytning till partnerlandets praxis i fråga om handel, investeringar och företag eller för att främja den yttre dimensionen av unionens interna politik eller unionens intressen, som har påverkats.
12. Antal personer som har tillgång till en förbättrad källa till dricksvatten och/eller förenklad sanitet med unionsstöd.
13. Antal migranter, flyktingar och internflyktingar eller personer från värdsamhällen som skyddas eller bistås med unionsstöd.
14. Antal länder och städer med strategier för klimatförändringar och/eller katastrofriskreducering som a) har utarbetats eller b) håller på att genomföras med unionsstöd.
15. Antal mikroföretag samt små och medelstora företag som tillämpar metoder för hållbar konsumtion och produktion med unionsstöd.
16. Installerad produktionskapacitet för förnybar energi (MW) med unionsstöd.
17. Andel unionsfinansierat samarbete som främjar jämställdhet och kvinnors egenmakt.
18. Antal offer för kränkningar av mänskliga rättigheter som direkt får del av unionsfinansierat stöd.
19. Antal unionsfinansierade initiativ som stöder genomförandet av politiska, ekonomiska och sociala reformer och gemensamma överenskommelser i partnerländerna.

Alla indikatorer som avser individer ska när så är möjligt vara uppdelade efter kön, i synnerhet för att övervaka framstegen mot jämställdhet, och ålder.

Alla indikatorer ska när så är möjligt vara uppdelade efter instrumentets geografiska områden.
